

Pilietinės iniciatyvos
mokykloms ir ne tik:

išbandytos idėjos
norintiems veikti

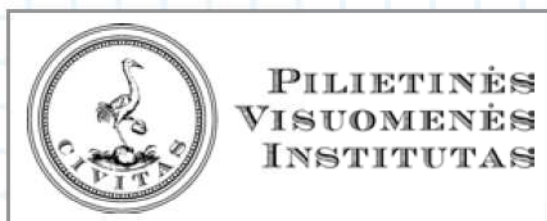
The background is a light blue grid with various white line-art icons related to education and science, such as a graduation cap, a clock, a microscope, a beaker, and a pencil. In the center, there is a stack of overlapping sticky notes in shades of brown, purple, green, and yellow. The top sticky note is brown and has a grey pushpin at the top center. It contains the main title in green and blue text.

**PILIE TINĖS INICIATYVOS
MOKYKLOMS IR NE TIK:**

**IŠBANDYTOS IDĖJOS
NORINTIEMS VEIKTI**

Šis leidinys – projekto „Kuriame Respubliką: visuomenės pilietinio veikimo kompetencijų ugdymas“ dalis

Projektą įgyvendina

Projekto partneriai:

Kiti projekto partneriai:

VšĮ „Mes Darom“, Istorijos mokytojų asociacija, Lietuvos gimnazijų asociacija, Lietuvos pagrindinių mokyklų asociacija, Lietuvos kolegijų direktorių konferencija, Lietuvos moksleivių sąjunga, Nacionalinė jaunimo reikalų koordinatorių asociacija, Lietuvos vietos bendruomenių organizacijų sąjunga, asociacija „Lituanistų sambūris“, „Transparency International“ Lietuvos skyrius, Vilniaus bendruomenių asociacija, Rokiškio, Jonavos ir kitų savivaldybių jaunimo organizacijos „Apskritieji stalai“.

Projektas „Kuriame Respubliką: visuomenės pilietinio veikimo kompetencijų ugdymas“ (projekto kodas VP1-2.2-ŠMM-10V-02-006) remiamas Europos Socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis pagal Europos Komisijos Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programą.

Sudarytojas – Pilietinės visuomenės institutas

© Pilietinės visuomenės institutas, 2015

ISBN 978-609-445-277-2

Pratarmė

Rūpestis savo valstybe, jos bendruomene, kasdieniu mus supančių žmonių gyvenimu ir sprendimais, darančiais jam įtaką, bei pasiryžimas veikti – subrendusio ir atsakingo kiekvienos valstybės piliečio bruožas. Kiek tokių piliečių turėsime – tiek būsime stiprūs kaip valstybė, tauta. Tačiau rūpestis, pasiryžimas veikti ir konkretus veiksmas neįmanomi ne tik be noro, bet ir be reikiamų įgūdžių. Pasirengti tapti sąmoningu, aktyviu ir atsakingu piliečiu padeda mokykla – ir ne vien pilietinio ugdymo, bet ir kitų dalykų pamokose, ir ne vien klasėje, bet ir užklasinėse veiklose.

Visgi kartais noro veikti yra, o idėjos išsisemia, metai iš metų besikartodamos pabosta, o dirbtinai primetamos – tampa nepatrauklios. Taigi, siekdami padėti išlaisvinti vaizduotę, pajvairinti pilietinį veikimą mokyklose, suteikti naujų kūrybinių impulsų, siūlome šią knygą – tam tikrą „receptų“ katalogą – į vieną leidinį surinktų ryškiausių ir įdomiausių pastarųjų metų lietuviškų pilietinių iniciatyvų pavyzdžių rinkinį. Tikimės, jog vienoje vietoje pateiktos iniciatyvos ne tik primins primirštas geras idėjas ar supažindins su naujomis, bet ir paskatins (nuo jų atsispiriant ar sujungiant) kurti savo, sau aktualias iniciatyvas ir jas sėkmingai įgyvendinti. Taigi, skatiname ne tik sekti čia pateiktomis idėjomis, bet ir būti kūrybiškiems, laisvai improvizuoti, siekti dar puikesnių rezultatų.

Nors ši išmėgintų pilietinių iniciatyvų knyga skirta pirmiausia mokyklų bendruomenėms, pilietinio ugdymo procesui ir mokyklos organizuojamiems renginiams pajvairinti, tikimės, jog savo vietą ji ras ir už mokyklų ribų – kaip kūrybinis impulsas pravers visiems pilietiškai nusiteikusiems ir dėl savo pilietinės bendruomenės veikti norintiems Lietuvos žmonėms.

Tad kviečiame atsiversti, susipažinti ir pasiduoti kūrybai bei vaizduotei.

Naudokitės jau išbandytomis patirtimis, kurkite naujas!

Pilietinės visuomenės instituto komanda

Nuoširdžiai dėkojame visiems,
sutikusiems savo įgyta patirtimi
pasidalinti šioje knygoje.

Kiek įmanoma, stengėmės palikti
autentiškus pačių autorių
suformuluotus iniatyvų
pristatymus ir rekomendacijas
mokykloms, ketinančioms
imtis panašių veiklų.

Puikių iniatyvų, reikšmingų
rezultatų ir smagių įspūdžių jų
siekiant visiems!

Turinys

Pratarmė	3
Turinys	5
1 skyrius. Šventės kitaip. Lietuvai svarbių datų minėjimo ir šventimo iniciatyvos	9
Su gimtadieniu, Lietuva!	10
Lietuva – tai mes	12
Kartu jos – tai Lietuva	14
Paskui Nepriklausomybę	16
1000 metrų trispalvė	18
Čia – mūsų namai	20
Lietuvi, nebūk besmegenis	24
Graži graži, Tėvyne mano	26
Maratonas „Tikime laisve“	28
Raštingiausias pradinukas	30
Konstitucija gyvai	32
Mes Lietuvai	34
Lietuvai ir man	36
2 skyrius. Atmintis gyva. Iniciatyvos istorinei atminčiai puoselėti	41
Mes visi ten buvom	42
Trys tautos – viena istorija	44
Išsaugokime istorinę atmintį ir perduokime ateičiai	46
Dzyvų dzyvai	49
Kuriame Respubliką: Atgal į ateitį	52
Prikelkime senolių patirtį iš krašto praeities	56
Iš močiutės skrynios	60
Pažinkime kraštą per žmones	62
Žasliai – ir mano, ir tavo namai! Prisijunk!	64
Trakinių partizanai	66
Kalbanti Laisvės kovų istorija	68
Putinų Respublika	72
Skaudi Lietuvos istorijos dalis	75
Tarptautinė Holokausto aukų atminimo diena	78
Atminties kelias	80
Gedulo ir vilties diena	82
Atmintis gyva, nes liudija	84

3 skyriaus. Būk atsakingas! Pilielinį sąžiningumą ir atsakomybę skatinančios iniciatyvos	89
Žinau, ką renku	90
Man ne dzin	93
Baltosios pirštinės	96
Politinis kompasas	98
1 valanda Lietuvai	100
Pamatyk Trispalvę savo kasdienybėje	103
Lietuva 2.0	106
Aš tikrai myliu Lietuvą	108
Kalbą kuriu AŠ	110
Kuriame Respubliką: Skaidrumo laboratorija	112
Sąžiningumo mokyklų tinklas	116
Šioje šalyje nėra vietos šešėliui	118
Pastabumo testai	120
Sąžinės frontas	122
Išpilk	124
Sveika ir stipri „Atžalyno“ Respublika	126

4 skyriaus. Visi – vienas kitam. Socialinį sąmoningumą skatinančios iniciatyvos	131
Pagalba daiktai	132
Pagalba darbais	134
Svajonių karavanas	136
Vaikų svajonės	139
Maisto bankas	142
Obuolių šalis	144
Spalvoto meduolio diena	147
Pilietiškos Kalėdos	150
Big Brothers Big Sisters	153
Būti pabėgėliu	155
Studentai – senjoram, senjorai – studentams	157
Gyvoji biblioteka	159
Myliu Pandą	161
Tarpautinė tolerancijos diena	163
Draugui rodyk širdį	165
Pirmosios pagalbos teikimo mokymai	168
Dalinkis šiluma su gyvūnais	170

5 skyriaus. Mokymasis kitaip. Netradicinio mokymosi metodai	175
Keliaujančios architektūros dirbtuvės	176
Kūrybinės partnerystės	178
Moksleivių Akademija Civitas	182
A. Boalio Engiamųjų teatro metoda	184
Mokomasis Europos Parlamentas	187
Neakivaizdinė jaunųjų politologų mokykla	190

6 skyriaus. Bendruomenė – jėga! Bendruomenės telkimo iniciatyvos	195
Lietuva kviečia (<i>Lithuania calling</i>)	196
Balti gandriukai	198
City Alumni	201
Šeimų šventė	204
Kuriame Respubliką: Auginkime vieni kitus	207
Pilietiškumo lenktynės	211
Susiburkime ir kurkime kartu	216
Pilietiškumo skatinimas Abromiškių kaime	219
Realizuok save bendruomenėje	221

7 skyriaus. Gamta – mūsų namai. Ekologinės iniciatyvos	225
Mažųjų šilutiškių – dideli rūpesčiai	226
Ateik ir tu	228
Dviračių transporto populiarinimas	230
Parsinešk Kalėdas į savo namus	232
 Kitos pilietinės iniciatyvos	 235
Piliečio kalendorius	239

**Šventės kitaip.
Lietuvai svarbių
datų minėjimo
ir šventimo
iniciatyvos**

Su gimtadieniu, Lietuva!

Sprendžiama problema

Susivienijus šešioms jaunimo organizacijoms buvo aptarta viena pagrindinių problemų, jog jaunimas ir visuomenė į valstybines šventes žvelgia su panieka ir mato tik nuobodulį keliančias iniciatyvas.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Valstybinių švenčių minėjimus paversti džiugias emocijas keliančiomis veiklomis. Tikslinė auditorija: visi Lietuvos piliečiai.

Pagrindinės veiklos

Vasario 9–16 dienomis visi susidomėję galėjo savo *Facebook* paskyros viršelį pasikeisti į specialiai tuo tikslu sukurtą paveikslėlį (Su gimtadieniu, Lietuva!).

<https://www.facebook.com/sugimtadieniuLietuva> puslapyje talpinamos įvairių žmonių nuotraukos, kuriose jie savaip sveikino mūsų valstybę. Dovanojome Lietuvai savo šypsenas, o jaunieji lyderiai jas fiksavo visuose šalies miestuose.

Pasiekti rezultatai

Prie iniciatyvos prisijungė LR Seimas, Sočio olimpiados dalyviai, LR Vyriausybės nariai. Buvo gauta virš 10 000 nuotraukų.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Inicijuoti tas pačias veiklas savo mokyklose.

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Būkime vieningi ir
Lietuvos gimtadienį
švęskime kartu!

Organizatoriai

Lietuvos moksleivių sąjunga,
Lietuvos studentų sąjunga,
Jaunimo organizacija DARBAS,
Lietuvos socialdemokratinio
jaunimo sąjunga,
Jaunųjų konservatorių lyga,
Lietuvos liberalus jaunimas.

SU
GIMTADIENIU,
LIETUVA!

Lietuva – tai mes

Sprendžiama problema

Kaip įtraukiant visą mokyklos bendruomenę prasmingai ir aktyviai paminėti valstybės Nepriklausomybės atkūrimo dieną.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Mokyklos dainų konkursas – tradicinis renginys, skirtas prasmingai paminėti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną. Mokyklos dainų konkurse dalyvauja visi 5–10 klasių mokiniai, mėgstantys dainuoti ir neabejingi pilietinių vertybių puoselėjimui. Sukuriame palankią ugdymosi aplinką visų mokinių pilietinei, kultūrinei, socialinei saviraiškai ir kūrybiškumui. Ugdome mokinių tautinę ir pilietinę savimonę. Visi kartu pasidžiaugiame Lietuvos laisve.

Pagrindinės veiklos

Dainų konkurse dalyvauja visa klasė, solistai ar kolektyvai (ansamblis, klasės choras, muzikos grupė). Viena klasė gali pristatyti ne daugiau nei 3 dainas.

Kiekviena klasė pasigamina savo išskirtinį rekvizitą (vėliavėles, širdeles, juosteles, gėles ir kt.), susijusį su Lietuvos simbolika.

Pasiekti rezultatai

Tradicinis mokyklos renginys, virstantis į prasmingą mokyklinę šventę. Dainuoja visa mokykla ir visos klasės. Dainuojama tik lietuviškai. Mokytojai, tėvai ir vaikai yra bendro ugdymosi proceso kūrėjai. Mokiniai bendrauja ir bendradarbiauja, dirba komandoje. Auga pasitikėjimas savimi, savęs vertinimas, savianalizė, saviraiška, atsakomybė už savo veiksmus. Turime parengę šventės nuostatus.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Pasirengti nuostatus, paskelbti konkursą, paskirti mokytojus konsultantus, kurie padėtų mokiniams pasiruošti konkursui.

Būtina iš anksto suderinti repertuarą (kad mokiniai nepasirinktų tų pačių dainų), suplanuoti registraciją.

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Lietuva – tai mes.

Organizatoriai

Kėdainių „Aušros“ sveikatinimo ir sporto pagrindinės mokyklos mokinių taryba

Kartu jos – tai Lietuva

Idėja ir pagrindinis tikslas

Sužinojus apie trispalvės vėliavos kilometrą (žr. iniciatyvą „1000 metrų trispalvė“), iš karto kilo pilietinės akcijos idėja, kurios metu mokiniai ir mokytojai savo rankose vieningai laikytų trispalvę. Vėliava mokinių rankose – tautos ateitis jų rankose. Pasirinkta data – Lietuvos Konstitucijos dienos išvakarės. Tikslinė auditorija – mokyklos bendruomenė, miesto bendruomenė.

Pasiekti rezultatai

Idėjos įgyvendinimas, sužadintas mokinių iniciatyvumas ir pilietiškumas, paminėta Lietuvos Konstitucijos diena. Į akciją įsijungė visuomenė ir miesto valdžia.

Sprendžiama problema

Pilietiškumo ir iniciatyvumo visuomenėje trūkumas.

Pagrindinės veiklos

Idėjos subrandinimas: vėliavos užsakymas (250 m), organizacinės komandos subūrimas, partnerių paieška (Marijampolės aeroklubas, Marijampolės televizija).

Akcijos metu: eisena, vėliavos ištiesimas miesto aikštėje, sveikinimo kalbos, akcijos filmavimas iš lėktuvo.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Vėliavą gali užsisakyti ir panaudoti savo renginiuose bet kuri Lietuvos mokykla. Tai gali būti puikus ryšio užmezgimas tarp mokyklos bendruomenės ir visuomenės. O galbūt kokiomis kitomis priemonėmis bandyti sukurti ilgiausią vėliavą, ją pristatyti visuomenei.

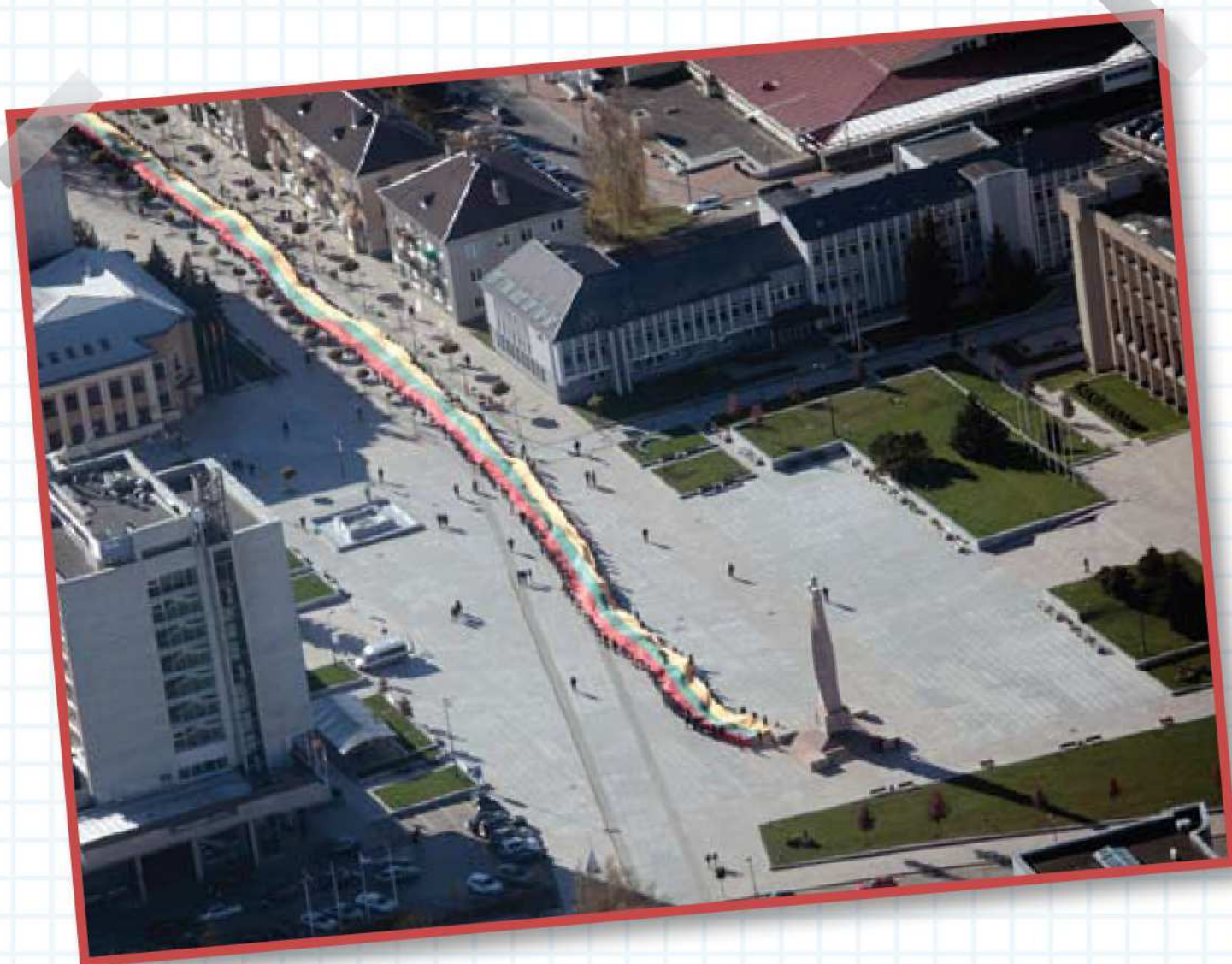

Organizatoriai

Marijampolės Rimanto
Stankevičiaus pagrindinė
mokykla

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Vienybės vėliava.
Kartu jos – tai LIETUVA.

Paskui Nepriklausomybę

Sprendžiama problema

Aktyvių, intelektualių renginių-žaidimų, skirtų švęsti valstybės Nepriklausomybės atkūrimą ir orientuotų į plačiąją visuomenę, trūkumas.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Suorganizuoti intelektualų ir aktyvų renginį plačiai visuomenei tiek prasmingam ir įdomiam laiko praleidimui, tiek valstybės Nepriklausomybės atkūrimo progai paminėti.

Pagrindinės veiklos

Orientacinis intelektualus žaidimas „Paskui Nepriklausomybę“ Vilniaus gyventojams ir svečiams.

Pasiekti rezultatai

Varžybose dalyvavo 20 komandų (apie 120 žmonių) ir 4 korporantų komandos (apie 20 žmonių). Renginio dalyvių amžiaus spektras – nuo 17 iki 60 metų.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Mokyklų bendruomenės ar mokinių savivalda galėtų mokiniams ir mokytojams organizuoti orientacinį žaidimą savo mieste, kurio klausimai būtų susiję su istorinės atminties vietomis, įdomiais faktais ar istorijomis. Tai prisidėtų prie gilesnio savo gyvenamosios vietos pažinimo, taip pat tiek organizatoriams, tiek dalyviams leistų formuoti komandinius įgūdžius, įtraukti kitus šeimos narius.

Organizatoriai

VU TSPMI studentų korporacija RePublica,
Šaulių studentų korporacija SAJA,
VU Istorijos fakulteto studentų korporacija Tilia,
Studentų skautų organizacija.

Vienas sakinyss – šūkis,
apibendrinantis idėją

Linksmi, intelektualiai ir kartu
švęskime Lietuvos Nepriklausomybės
atkūrimą!

1000 metrų trispalvė

Sprendžiama problema

Pilietiškumo ir patriotiškumo stoka.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Skatinti tautiečių pilietiškumą bei patriotiškumą. Sutelkti visuomenę vardan valstybės, skatinti minėti valstybines šventes.

Pasiekti rezultatai

Rekordinė trispalvė daugiau nei 6 tūkst. žmonių rankomis išskleista Vilniuje 2014 m. rugpjūčio 23-įją. Už rekordinės vėliavos pasiuvimą Jaunimo organizacijai DARBAS bei idėjos autoriui Erikui Druskinui įteiktas rekordą pažymintis diplomą. LR Seime atidaryta vėliavos išskleidimo ceremonijos fotografijų paroda.

Pagrindinės veiklos

Pasiūta vėliava, po to – išskleista Vilniuje iškilmingos ceremonijos metu. Projekto tęstinumas – vėliava pradėjo keliauti ir po kitus miestus, trispalvė buvo išskleista Utenoje, Marijampolėje, Trakuose. Iki 2019 m. tikimasi aplankyti visus Lietuvos miestus.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Naudoti iniciatyvą kaip pavyzdį bei skatinti jaunas žmones puoselėti patriotiškumą. Šią vėliavą siuvo jaunuoliai iš visos Lietuvos – tai įrodo, kad esame neabejingi savo valstybei, o veikdami visi kartu bei siekdami bendro tikslo galime pasiekti išties daug. Vėliava gali būti išskleista miestuose – kviečiant moksleivius prisijungti prie vėliavos skleidimo. Esant poreikiui, vėliava galima apjuosti ir mokyklas.

Organizatoriai

Jaunimo organizacija DARBAS

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

1000 metrų trispalvė – VIENYBĖ

Čia – mūsų namai

Sprendžiama problema

Didelės visuomenės dalies (kartu ir mokinių) abejingumas savo krašto istorijai. Pilietiškumo ir patriotizmo stoka, naudos siekimas iš valstybės vietoj pasididžiavimo ir pagarbos.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Pagrindinis iniciatyvos „Čia – mūsų namai“ tikslas – ugdyti mokyklos ir miesto bendruomenės (mokinių, jų tėvų ir miesto gyventojų) pilietiškumą, suburti kuo daugiau žmonių savanoriškai dalyvauti renginiuose ir švęsti valstybės šventes.

Pagrindinės veiklos

Švęsdami valstybines šventes vykdėme įvairias veiklas, į kurias siekėme įtraukti kuo daugiau mokinių, mokytojų ir tėvų. Pristatome keletą pavyzdžių:

Gaminome didelę trafaretinę žmogaus figūrą, kurią mokiniai ir mokytojai „aprengė“ trispalviu rūbu (popieriaus lapeliais), ant jų užrašė savo vardus (mintis: „Aš – Lietuvos pilietis“).

Ankstesniais metais kūrėme tautinę juostą iš trispalvių lapelių, užrašėme savo šeimos narių vardus, simboliškai kviesdami visus būti kartu čia – Lietuvoje.

Gaminome Gedimino stulpų maketą ir puošėme jį lietuviškomis vėliavėlėmis. Vasario 16-osios proga mokiniai pagamino 450 namų maketų, prie kurių iškeltos valstybinės vėliavos, taip raginant miesto bendruomenę neužmiršti papuošti savo namus trispalvėmis.

Kovo 11-osios proga visos klasės pagamino sveikinimo atvirlaiškius, iš jų buvo sukurtas vienas didelis atvirlaiškis, skirtas Nepriklausomybės atkūrimo 25-ečiui.

Mokiniai ieškojo vėliavos spalvų buityje ir jas fotografavo. Parengtas pristatymas.

Kiekvienais metais vyksta lietuviškų dainų šventė
„Aš tikrai myliu Lietuvą“.

Valstybinių švenčių progomis puošiami mokyklos koridorių ir klasių
langai, durys, kitos mokyklos erdvės.

Viena svarbiausių veiklų – kartu giedamas valstybės himnas. Didžiausias mūsų
pasiekimas – gieda visi ir ne tik per minėjimus mokykloje.

Pradinių klasių mokiniams organizuojami žaidimai „Surask Lietuvą“.
Ant popierinio Lietuvos kontūro ar trispalvių lapelių užrašomos Lietuvai svarbios
datos, žymių žmonių vardai, istorinės vietovės, atskiri žodžiai ar sakinio dalys.
Lapeliai paslepiami įvairiose mokyklos vietose, mokiniai turi juos surasti, įvardinti,
kas pavaizduota, sudėti sakinį.

Švenčiant valstybės šventes mokyklos bendruomenė iškilminga eisena nuo
mokyklos per miestą neša didelę valstybinę vėliavą, raides, iš kurių susideda
žodis „Nepriklausomybei 25“. Savo dalyvavimu mokyklos bendruomenė pagyvina
miesto šventes, ragina ir kviečia miesto bendruomenę drąsiau ir išradingiau švęsti.
Švenčių dalyviams dalinami pačių pagaminti tautine simbolika paženklinti lipdukai,
trispalvės vėliavėlės, žmonių figūrėlės, trispalviai delniukai.

Pasiekti rezultatai

Ne tik mokiniai ir mokytojai, bet ir mokinių tėvai, miesto bendruomenė aktyviau įsijungia į valstybės švenčių šventimą, šventės pasidarė linksmesnės, modernesnės, auga bendruomenės narių sąmoningumas, pilietiškumas, patriotiškumas.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Kiekviena mokykla gali panaudoti mūsų idėjas, kopijuoti darbus (padaryti dar geriau nei mes) ir drąsiai įgyvendinti kad ir beprotiškiausias idėjas. Labai svarbu, kad prie bendro darbo prisidėtų kuo daugiau žmonių.

Organizatoriai

Kelmės „Kražantės“ progimnazijos bendruomenė,
direktoriaus pavaduotoja Laima Simėnienė,
mokytojos Jurgita Seselskienė, Alma Paulauskienė,
Irena Sabaitytė, Jolanta Jakubauskienė, Asta Žiūkienė.

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Čia – mūsų namai

Lietuvi, nebūk besmegenis

Idėja ir pagrindinis tikslas

Idėja: Nulipdyti 97 tautine simbolika papuoštus sniego senius, taip paminint 97-ąsias Lietuvos Nepriklausomybės metines (nuo 1918 m. vasario 16 d.).

Tikslas: ugdyti pilietiškumą, bendruomeniškumą.

Sprendžiama problema

Formų, padedančių ugdyti pilietiškumą, ieškojimas

Pagrindinės veiklos

1. Pasirengimas: idėjos aptarimas, instruktažas, priemonių surinkimas (morkos, spalvoti šalikėliai, sagos arba angliukai).
2. Sniego senių lipdymas, puošimas, į(si)amžinimas.
3. Informacijos sklaida (rajono laikraštyje, mokyklos svetainėje, socialiniuose tinkluose).

Pasiekti rezultatai

Visa mokyklos bendruomenė sutelkta bendrai veiklai.

Įsimintinai paminėta valstybinė šventė.

Socialiniuose tinkluose sulaukta daug teigiamų atsiliepimų.

Reportažas parodytas per LRT televiziją.

Prisidėta prie LR Prezidentės akcijos „Vasario 16-ąją švęsk išradimai“, idėja apdovanota.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

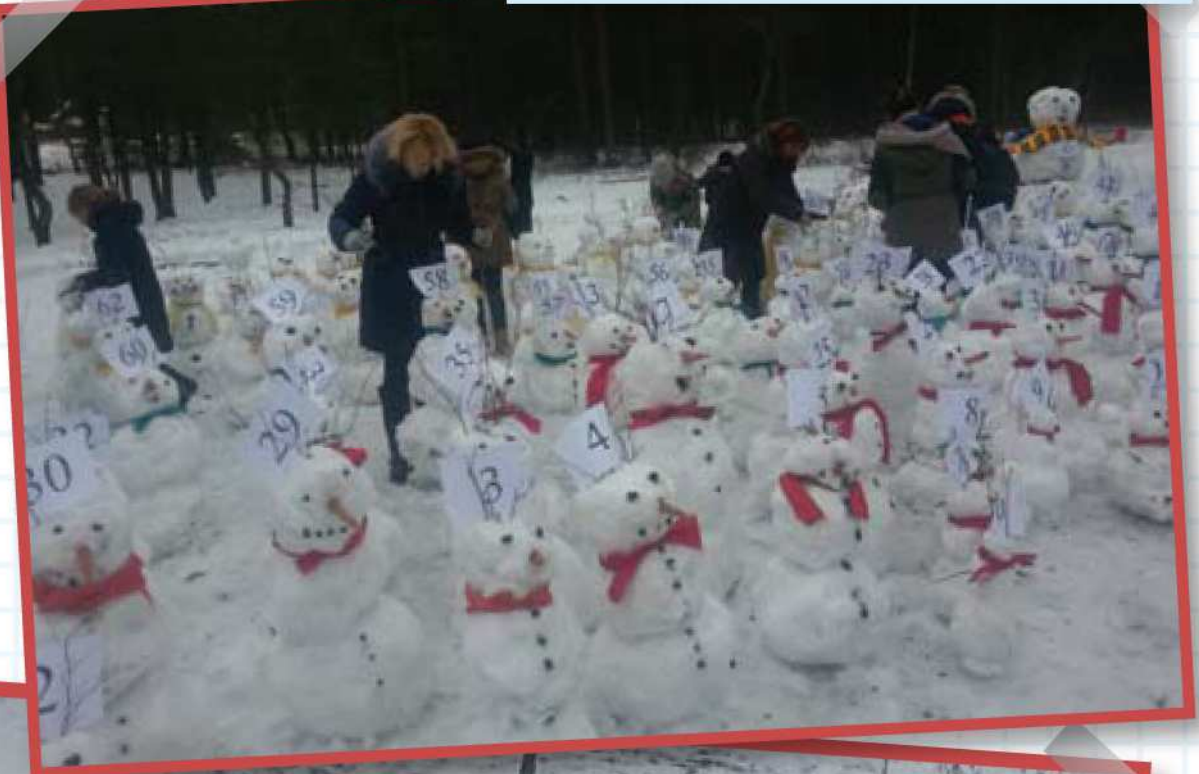
Ši idėja gali būti pavyzdžiu, kaip originaliai, neįprastai ir su skambiu šūkiu galima minėti valstybines šventes.

Organizatoriai

Varėnos r. Marcinkonių
pagrindinė mokykla

Vienas sakinytis – šūkis,
apibendrinantis idėją

Švęsk išradingai

Graži graži, Tėvyne mano

Idėja ir pagrindinis tikslas

Kiekvienos klasės tikslas – pavaizduoti pačius gražiausius Lietuvos vaizdus ant 10 metrų ilgio popieriaus lapo. Dalyviai – visi pradinių klasių mokiniai.

Pasiekti rezultatai

300 pradinių klasių mokinių sporto salėje piešė bendrą piešinį. Sujungę piešinio dalis gavome 150 metrų ilgio nuostabų piešinį.

Sprendžiama problema

Kaip išradingai ir su pasididžiavimu paminėti Lietuvos valstybės atkūrimo dieną.

Pagrindinės veiklos

1. Idėjos pristatymas mokiniams šventiniame minėjime.
2. Piešinio piešimas.
3. Piešinio dalių sujungimas ir išmatavimas.
4. Užfiksavimas bendroje nuotraukoje.
5. Piešinio nuotraukos išsiuntimas Lietuvos Respublikos prezidentei.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Kelios mokyklos galėtų susitarti dėl bendros formos ar idėjos, kaip švęsti valstybinę šventę. Mokyklų mokiniai (ar pradinukai, ar vyresni) gamintų ar ruošytų šventinius simbolius, kuriuos sujungus į vieną būtų sukurtas bendras didelis šventinis simbolis.

Organizatoriai

Kėdainių „Aušros“ sveikatinimo ir sporto pagrindinės mokyklos pradinių klasių mokytojos.

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Ilgiausiame ir vingiuotame it Nemuno vingis piešinyje – gražiausi Lietuvos kampeliai, Lietuvos praeitis ir ateitis

Maratonas „Tikime laisve“

Sprendžiama problema

Nepriklausomybės šventės dažnai švenčiamos pasyviai, retai aktyviai įsitraukiant į bendruomeninius renginius ar pasirenkant originalesnį šventimo būdą.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Įveikti 11 km paminint Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną (kovo 11 d.). Tikslinė auditorija – vietos bendruomenės, mokiniai, šauliai, pilietinės organizacijos.

Pasiekti rezultatai

Toks renginys vienija vietos gyventojus: vieni prisideda prie šventės iškepdami pyragą, kiti išvirdami košės ir t. t. Įveikti 11 km yra iššūkis, todėl tik fiziškai stiprūs mokiniai ir vietos gyventojai jam pasiryžta. Likus mėnesiui iki kovo 11 d. daugėja maratonui besitreniruojančių jaunuolių.

Pagrindinės veiklos

Simbolinis 11 km bėgimas nuo Degučių kaime esančio Lietuvos Nepriklausomybės paminklo iki Lietuvos Nepriklausomybės paminklo Salake (Zarasų r). Bėgimo take įrengtos stotelės, kuriose atsikvepiam ir diskutuojame su vaikais apie tai, ką jiems reiškia laisvė ir ką simbolizuoja šis bėgimas.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Manome, kad mokyklos galėtų įgyvendinti tokio pobūdžio renginį, integruodamos kūno kultūros, pilietinio ugdymo ir istorijos pamokas. Galėtų vykti bėgimas tarp kelių mokyklų, sustojant prie svarbių vietos bendruomenei paminklų, apie juos diskutuojant, sudarant specialius maršrutus.

Organizatoriai

Salako bendruomenė „Sakalas“

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Tikime laisve

Raštingiausias pradinukas

Sprendžiama problema

Vykstant diskusijoms dėl vis labiau mažėjančio visuomenės raštingumo lygio Lietuvoje, svarbu siekti, kad išsilavinimo ir pagarbos gimtajai kalbai reikšmė būtų suvokiama jau pradiniam ugdyme, kartu stiprinant atsakomybę už lietuvių kalbos puoselėjimą ir išsaugojimą.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Ugdyti taisyklingo, estetinio rašymo įgūdžius, domėjimąsi ir pasididžiavimą gimtąja kalba, meilę knygai.

Pagrindinės veiklos

Konkursas vykdomas nuo 2008 metų ir skiriamas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienai paminėti. Diktantą rašo pradinių klasių mokiniai vienu metu visose klasėse.

Išrenkami aktyviausi mokyklos bibliotekos skaitytojai.

Pasiekti rezultatai

Išrenkamas raštingiausias pirmokas, antrokas, trečiokas ir ketvirtokas. Kovo 10 d. organizuojama šventė, kurios metu paskelbiami ir apdovanojami nugalėtojai. Nuo 2011 metų nugalėtojams įteikiamos pereinamosios „Raštingiausio pradinuko“ taurės.

Dailiai parašiusiems ir padariusiems ne daugiau kaip vieną klaidą, įteikiami padėkos raštai už lietuvių kalbos tausojimą ir puoselėjimą.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Tokį projektą gali kartu vykdyti kelios mokyklos.

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Šių metų konkurso šūkiu pasirinkome poeto J. Marcinkevičiaus eilutes:
„Gimtųjų žodžių apkabintas,
Aš gyvas kalboje esu“

Organizatoriai

Kėdainių „Aušros“ sveikatinimo ir sporto pagrindinės mokyklos Pradinių klasių metodikos grupė,
Dijana Jermakovienė,
Audronė Gailiūnienė

Konstitucija gyvai

Idėja ir pagrindinis tikslas

Pilietinė akcija „Konstitucija gyvai“ skirta paminėti Konstitucijos dienas, nagrinėti Konstitucijoje išdėstytas nuostatas, laisves, teises, pareigas ir jas išsakyti gyvai, vaizdžiai.

Sprendžiama problema

Lietuvos Respublikos Konstitucija yra pagrindinis šalies įstatymas, reglamentuojantis pamatinius Lietuvos valstybės ir visuomenės gyvenimo aspektus. Todėl svarbu užtikrinti, kad valstybės piliečiai jau nuo mokyklos suolo susipažintų ir įsisavintų pagrindines su valstybės ir visuomenės gyvenimu susijusias konstitucines nuostatas.

Pagrindinės veiklos

Akcijoje dalyvaujantys mokiniai, mokytojai pasirinktus teiginius apie svarbias teises, laisves, pareigas, kitas vertybines nuostatas savais žodžiais išdėsto pasirinkdami: tam tinkančią vietą (fojė, salė, laukas, viešoji erdvė ir kt.), sustojimo formą (ratu, lanku, grupėmis ir kt.), išsakymo būdą (skanduojuot susikibus rankomis, skiemenuojant, darant bangą rankomis, skambant muzikai ir kt.).

Pasiekti rezultatai

2013 m. akcijoje dalyvavo
128 švietimo įstaigos,
12 500 mokinių.

2014 m. – 141 ugdymo įstaiga,
12 200 mokinių.

Iš gautų nuotraukų buvo sudaryta nuotraukų galerija ir nuoroda įdėta Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro (LMNŠC) tinklalapyje bei išsiųsta visoms akcijoje dalyvavusioms ugdymo įstaigoms. Įdomesni atvejai aprašyti ir paskelbti LMNŠC tinklalapyje.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Akcijos veiksmas galėtų neapsiriboti tik mokyklos erdve. Miestų, miestelių mokyklos galėtų jungtis ir bendrai pažymėti šią dieną. Taip pat akcija galėtų vykti viešojoje erdvėje, įtraukiant vietos bendruomenę.

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Tegu Konstitucija prabyla
jaunimo lūpomis

Organizatoriai

Akcijos iniciatoriai – Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro Pilietinio ugdymo skyrius.

Organizatoriai – ugdymo įstaigų bendruomenės.

Mes Lietuvai

Sprendžiama problema

Visuomenės pasyvumas ir abejingumas minint svarbias Lietuvos valstybės dienas

Idėja ir pagrindinis tikslas

Projektas buvo skirtas paminėti Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną ir paraginti visus vilniečius bei miesto svečius su šypsena ir gražiais žodžiais prisiminti Kovo 11-ąją. Tikslas – parašyti 300 metrų linkėjimą Lietuvai.

Tikslinė auditorija – vilniečiai, tuo metu buvę Gedimino prospekte, žmonės, kuriems įdomu ir svarbu, kad Lietuva būtų pasveikinta su šypsena.

Pagrindinės veiklos

Bendravimas su vilniečiais bei miesto svečiais, pasakojimas apie 1990-ųjų kovo 11-ąją, dalijimasis geromis emocijomis ir linkėjimo pildymas (piešiami paveikslėliai, rašomi sveikinimai, paliekami rankų atspaudai, fotografavimasis su organizatoriais ir dalyviais ir t. t.).

Pasiekti rezultatai

Užpildytas 100 metrų linkėjimas, sulaukta per 300 dalyvių ir susidomėjusiųjų.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Mokyklų bendruomenės taip pat galėtų rašyti palinkėjimus Lietuvai, susivienyti ir galbūt pasiekti patį didžiausią rekordą.

Organizatoriai

Vilniaus liberalaus jaunimo
organizacija (VLJO)

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Mes Lietuvai!

Lietuvai ir man

Sprendžiama problema

Patriotiškumo, pilietiškumo trūkumas tarp jaunimo.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Iniciatyvos tikslas – skatinti jaunas žmones, moksleivius mylėti savo šalį, vertinti jos nepriklausomybę bei suvokti laisvės prasmę.

Pagrindinės veiklos

Trispalvių apyrankių pynimas ir kabinimas ant Gediminaičių stulpų konstrukcijos.

Pasiekti rezultatai

Nupinta apie 300 000 tūkstančių trispalvių apyrankių, visiškai užpildyta konstrukcija.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Jos gali ir toliau pinti apyrankes, dovanoti jas draugui bei Lietuvai. Darytis mažesnes konstrukcijas mokyklose.

Organizatoriai

Lietuvos moksleivių sąjunga,
LR Švietimo ir mokslo ministerija,
Lietuvos jaunimo organizacijų taryba,
Lietuvos studentų sąjunga.

Vienas sakinytis – šūkis, apibendrinantis idėją

Lietuvai ir man: vieną – sau,
o kitą – Lietuvai dovanų!

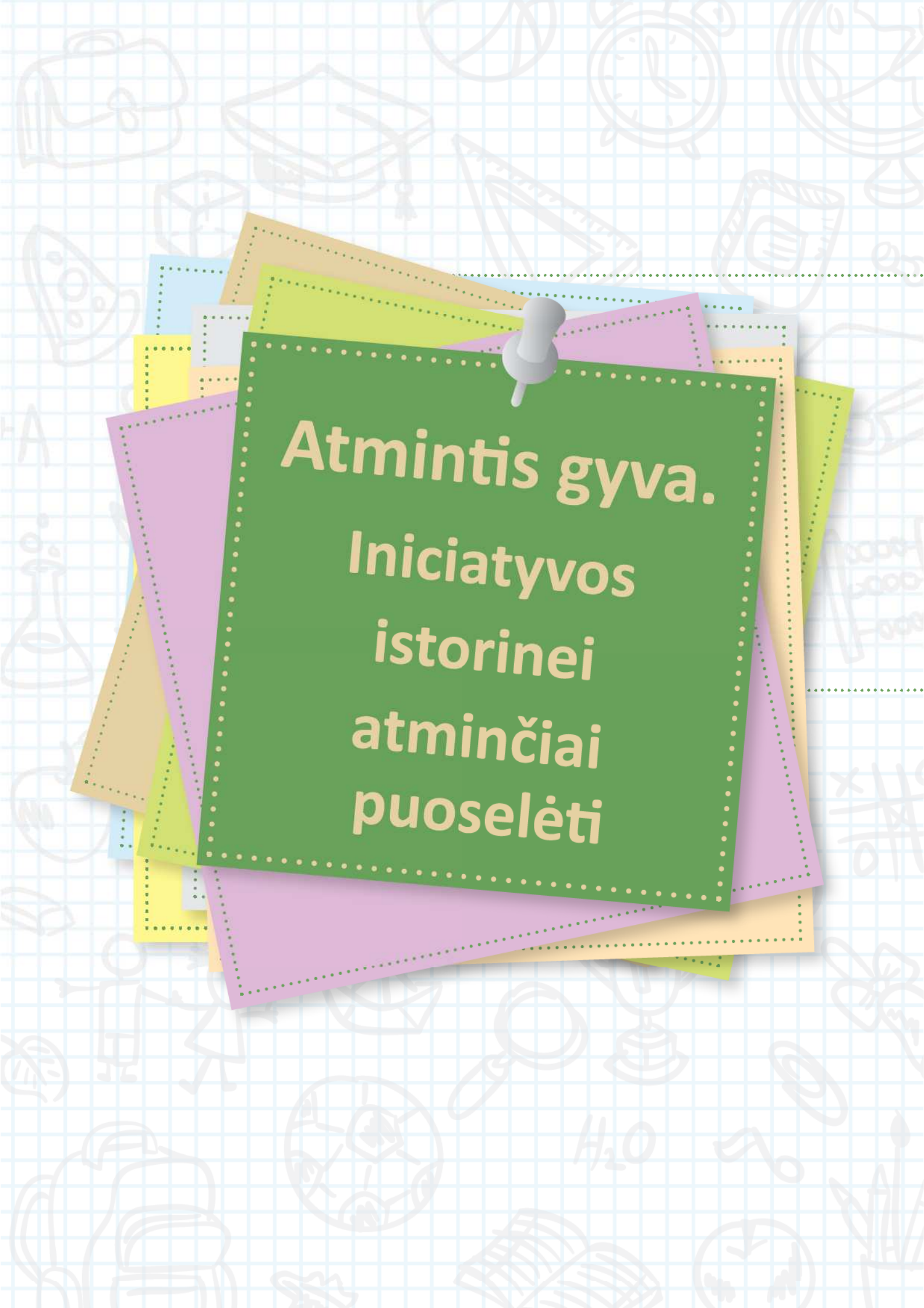

**Atmintis gyva.
Iniciatyvos
istorinei
atminčiai
puoseleėti**

Mes visi ten buvom

Idėja ir pagrindinis tikslas

Idėja – surinkti jaunų žmonių, kurie prieš 25 metus buvo Baltijos kelyje, fotografijas, pasakoti jų istorijas, atsiminimus.

Akcijos pagrindiniai tikslai – parodyti, kad jauniems žmonėms šis įvykis yra mūsų visų istorijos atspindys, ir šiuolaikiškai paminėti tai, kas kiekvienam Baltijos šalių piliečiui yra labai svarbu.

Tikslinė auditorija – jauni žmonės.

Sprendžiama problema

Nepilietiško, nepatriotiško, niekuo nesidominčio, neatsakingo už savo valstybę jauno žmogaus mitas, vyraujantis Lietuvos visuomenėje.

Pagrindinės veiklos

Fotografijų, atsiųstų jaunų žmonių, talpinimas Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos (LIJOT) *Facebook* paskyroje, „Baltijos kelio sąšaukos“, skirtos paminėti Baltijos kelio 25-metį, organizavimas bei dalyvavimas joje.

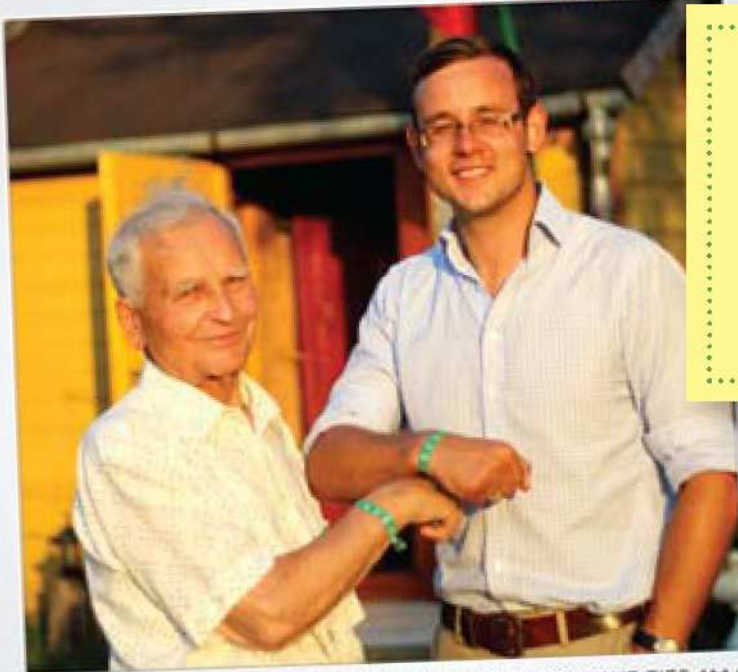
Pasiekti rezultatai

Atsiųstos 32 nuotraukos, pagalba organizuojant ir dalyvavimas „Baltijos kelio sąšaukoje“.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Kiekvienos svarbios valstybinės šventės ar minėjimo proga organizuoti panašias akcijas, kai mokiniai pasakoja savo tėvų, senelių, artimųjų prisiminimus iš svarbiausių mūsų tautos įvykių.

MES VISI TEN BUVOM!

ATGIMSTANT LIETUVAI ABU KARTU STOVĖJO BALTIJOS KELYJE TIES 114,9 KILOMETRU, SKIRTU ROKIŠKIO RAJONO DALYVIAMS. SKIRTINGU METU ABU PABUVOJO IR SIBIRĖ. SENELIS ALBINAS PRIEVARTOS BŪDU KALĖJO LAGERYJE, VĒLIAU DAR BUVO IR IŠTREMTAS. O ANŪKAS TOMAS – Į SIBIRĄ VYKO SAVO NORU, DALYVAUDAMAS EKSPEDICIJOJE „MISIJA SIBIRAS“. APLANKE ABI SENELIO KALINIMO BEI TREMTIES VIETAS.

ALBINAS IR TOMAS KAZULENAI

Organizatoriai

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba ir labdaros ir paramos fondas „Jauniems“

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Mes visi ten buvom!

MES VISI TEN BUVOM!

TA DIENĄ MOČIUTĖ ELENA IŠ PAT RYTO NUNEŠĖ PAČIOS UŽAUGINTŲ ROŽIŲ PRIE KAUNO PILIES, KAD PRISTATYTŲ Į LEKTUVĄ, JI BALTIJOS KELYJE STOVĖJO VIETOJE TARP KAUNO IR ŠIAULIŲ. ŽMONIŲ BUVO YPAČ DAUG, BET VISI BUVO SOLIDARŪS, ORGANIZUOTI IR VIENI KITAM PADEJO. MOČIUTĖ PAMENA, KAD NUSTATYTŲ METU PRASKRIEJO LEKTUVAS, PRASIDĖJO GELIŲ LIETUS IR VISI ŽMONĖS, SU VĒLIAVOM PRIEKYJE, SUGIEDOJO HIMNĄ, TAI ĮSIMINTINIAUSIAS MOČIUTĖS ATSIMINIMAS IŠ TOS YPATINGOS DIENOS.

IGNAS

Trys tautos – viena istorija

Idėja ir pagrindinis tikslas

Baltijos kelio 25-mečio jaunimo paminėjimo iniciatyvos „Trys tautos – viena istorija“ tikslas – tautiškumo, patriotiškumo, pilietiškumo skatimas prisimenant savo krašto istoriją. Geopolitinių neramumų ir regioninio nestabilumo kontekste iniciatyva skleidžia žinią, kad tik nuo mūsų priklauso valstybės ateitis. Tikslinė auditorija – jaunimas.

Sprendžiama problema

Rusijos vykdomas propagandinis karas prieš Baltijos šalis, dezinformacija.

Mažas jaunimo domėjimasis savo krašto istorija.

Pagrindinės veiklos

Trumpametražio filmuko „Trys tautos – viena istorija“ kūrimas trijose Baltijos šalyse: Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Iniciatyvos ir sukurto filmuko pristatymas visuomenei, paskaitos apie pilietiškumą bendraamžiams.

Pasiekti rezultatai

Filmuką pamatė daugiau negu 1 milijonas žmonių visame pasaulyje (preliminariu skaičiavimu). Atkreiptas aukščiausių valstybės pareigūnų dėmesys, kad jaunimą reikia šviesti propagandinio karo ir patriotiškumo temomis. Rugsjūčio 23 d. filmukas parodytas Vilniuje per LRT organizuojamą renginį, UNESCO tarptautinėje konferencijoje visiems Baltijos šalių ministrams. Filmukas prieinamas *YouTube* kanale arba *balticway25.com*.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Šis video yra pirmasis tokio tipo moksleivių sukurtas darbas, kuris galėtų įkvėpti kitus bendraamžius pasekti šiuo pavyzdžiu. Mokyklos galėtų organizuoti diskusijas apie propagandinį karą ir kaip tokios iniciatyvos skatina pasipriešinimą agresijai.

Organizatoriai

Lukas Kaminskis,
Justas Meškys,
Romanas Rokas Klingeris.

Vienas sakinys – šūkis,
apibendrinantis idėją

Trys tautos – viena istorija!

Išsaugokime istorinę atmintį ir perduokime ateičiai

Sprendžiama problema

Abejingumo, negatyvaus požiūrio į Lietuvos istoriją mažinimas. Tautos istorinės atminties išsaugojimas, pilietiškumo skatinimas ir brandžios visuomenės ugdymas.

Idėja ir pagrindinis tikslas

„Gyvoji istorija“, „Išsaugokime istorinę atmintį ir perduokime ateičiai“, „Kas išsaugos istorinę atmintį, tas laimės ateitį“ – šie pavadinimai apibendrina visas iniciatyvas, idėjas ir renginius (pvz., akcija „Baltijos kelio sąšauka“, renginys „Istorinės atminties svarba. Vilnius – valstybės sostinė“, Sausio 13-ajai, Kovo 11-ajai skirti renginiai ir kt.), kuriuos inicijuoja LR Seimo kanceliarijos Komunikacijos departamento Parlamentarizmo istorijos ir atminimo jamžinimo skyrius.

Vienas iš pagrindinių šių veiklų tikslų – paskatinti jaunąją kartą domėtis Lietuvos valstybingumo raida ir įtraukti jaunimą renkant autentiškus gyvųjų liudininkų prisiminimus, juos įdomiai pateikiant virtualioje erdvėje, inicijuoti kartu su jaunimu renginius Lietuvos valstybingumo tematika ir vykdyti jų sklaidą bei padėti ugdyti jaunimo pilietinį aktyvumą ir tautinę savimonę. Tikslinė auditorija – studentai, mokiniai, mokytojai, visuomeninės organizacijos, ypač jaunimo, ir kt.

Pagrindinės veiklos

Siekiant išsaugoti Tautos istorinę atmintį ir plėtoti šią veiklą, organizuojami įvairūs renginiai, pavyzdžiui, žymių visuomenės veikėjų kapų lankymas, piešinių konkursai, viktorinos, pasirašomos bendradarbiavimo sutartys, Lietuvos moksleivių nepriklausomos Lietuvos valstybės 20-mečio aktas, buvo renkami palinkėjimai Lietuvai iš kartos į kartą per akciją „Baltijos kelio sąšauka“, renkami gyvųjų liudininkų atsiminimai, minimos svarbiausios Lietuvos valstybės atkūrimo dienos.

Pasiekti rezultatai

Vis daugiau jaunimo įsitraukia į renginius, aktyviai juose dalyvauja ir juos organizuoja, teikia idėjas ir jas įgyvendina, mokinių piešiniai panaudojami leidžiant plakatus, atvirutes, jaunimas bendrauja su gyvaisiais istorijos liudininkais, filmuoja juos, aprašo prisiminimus, pateikia medžiagą.

Jeigu vis daugiau jaunimo nebus abejingi savo Tėvynei, aktyviau dalyvaus Lietuvos valstybės kūrimo ir Tautos istorinės atminties išsaugojimo veikloje, tai ir bus geriausias rengiamų iniciatyvų rezultatas.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti Jūsų idėją?

Mokyklų bendruomenės galėtų dalyvauti gyvosios istorijos pamokose, kuriose būtų galima pateikti ne vien virtualioje erdvėje prieinamą, bet ir pačių parengtą istorinę informaciją, sukauptą lankant, fotografuojant, filmuojant istorines vietas, gyvuosius liudininkus; vykdyti informacijos sklaidą, dalyvauti renginiuose. Tai turėtų būti ne privaloma, o savanoriška veikla, skatinanti mokinių norą pažinti, idėjų pateikimą ir įgyvendinimą.

Organizatoriai

Seimo kanceliarijos
Komunikacijos departamento
Parlamentarizmo istorijos
ir atminimo įamžinimo skyrius.
Įgyvendinant įvairius projektus
dalyvauja valstybinės institucijos,
visuomeninės organizacijos,
tarp jų ir jaunimo
organizacijos.

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Prisidėk prie Tautos istorinės atminties išsaugojimo.
Tautos istorinės atminties išsaugojimas – Tavo rankose.
Nebūk abejingas puoselėjant Tautos istorinę atmintį.
Iš rankų į rankas, iš širdies į širdį, iš kartos į kartą saugoma
Tautos istorinė atmintis

Dzyvų dzyvai

Sprendžiama problema

Žinių apie etnokultūrą stoka, dėmesio regiono kultūrai ir tradicijoms stiprinimas ir puoselėjimas.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Pagrindinis pilietinio ir tautinio neformaliojo vaikų švietimo, regioninio tapatumo stiprinimo programos „Dzyvų dzyvai“ tikslas – giliau pažinti Lietuvos etnokultūrą, orientuojantis į Dzūkijos etninį regioną, pajauti atsakomybę už tradicinės kultūros likimą ir jos integraciją į modernųjį gyvenimą.

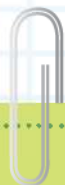
Programoje dalyvavo 6–18 metų vaikai iš įvairių Vilniaus, Varėnos, Lazdijų bei Alytaus miestų ir rajonų mokyklų bei klubų.

Pagrindinės veiklos

- Įvairios individualios užduotys – galimybė išbandyti savo sugebėjimus.
- Grupinės veiklos – mokėsi dirbti atsakingai, dalintis savo sugebėjimais ir priimti kitų pagalbą.
- Užsiėmimai netradicinėje aplinkoje.
- Virtualios kelionės – susipažinti, susidaryti nuomonę, surinkti reikalingą medžiagą.
- Kūrinių skaitymas garsiai grupėje – skaitymo įgūdžių įtvirtinimas, mokymasis klausyti ir suprasti, pažinti praeitį, rašytojo pasakojimo stilių.
- Padavimų, istorijų, sakmių sekimas – pažinti prosenelių pasaulėžiūrą, vertybes, tradicijas.
- Spektaklis, filmo kūrimas – galimybė išgyventi pasirinktą ir sukurtą vaidmenį.
- Edukacinės ekskursijos – autentiškos aplinkos pajautimas, krašto, jo istorijos, gamtos, žmonių buities pažinimas.

- Šventės – bendruomeninio džiaugsmo pajautimas, dalijimasis, vaišinimas – kaip moralinės vertybės.
- Praktiniai užsiėmimai – galimybė išmokti ir kitus pamokyti.
- Refleksijos – žodžiu ir raštu – pasidalijimas mintimis ir patyrimais, išsakydas ki-
tiems nariams.
- Susitikimai – akiračio plėtimas, pažintinės reikšmės, žinių suteikimas.
- Pristatymai – susisteminti surinktą medžiagą, pateikti įdomia forma, ugdyti gebėjimą
bendrauti su auditorija.
- Vakaronė – linksminimosi ir bendravimo būdų mokymasis.
- Susitikimai su amatininkais, etnokultūrinio paveldo specialistais.

Pasiekti rezultatai

- Giliau pažinta Lietuvos etnokultūra, susipažinta su gimtojo krašto praeities ir šių dienų realijomis.
- Suorganizuoti tradicinių kalendorinių švenčių šventimai.
- Nauja programos dalyvių (vaikų ir vadovų) patirtis, kultūrinės ir meninės savimonės teigiamas pokytis.
- Naujas vaikų ir jaunimo požiūris į lietuvių liaudies kultūrą kaip į aktualią ir įdomią sritį.
- Paruošta universali švietėjiška-etnokultūrinė programa ir patirties pavyzdžiai.
- Atskleisti vaikų gebėjimai, pomėgiai, sudaryta proga atrasti save etnokultūrinėje veikloje.
- Aktyvių ir iniciatyvių bendraminčių, kuriuos jungia bendras interesas – domėjimasis lietuvių liaudies kultūra – ratas.
- Asmeninis programos vykdytojų tobulėjimas, naujų kompetencijų, reikšmingų ateities projektams, įgijimas.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Organizuoti tradicinių kalendorinių švenčių šventimą, siekiant susikurti jaukesnę, įdomesnę bei patrauklesnę aplinką patiems sau ir kitiems, mokytis tolerancijos ir pagarbos kitoms kultūroms. Pažinti gimtojo krašto praeities ir šių dienų etninės kultūros realijas, jas fiksuoti, analizuoti, sisteminti bei propaguoti. Didžiausią dėmesį skirti folklorinei tradicijai, gaivinti senąsias liaudies dainas ir šokius, ieškoti individualaus santykio su dvasiniu kultūros paveldu.

Organizatoriai

VŠĮ Švietimo ir kultūros centras
„Jaunimas vaikams“,

Asociacija Merkinės jaunimo
etnokultūros klubas
„Kukumbalis“,

Lazdijų rajono Veisiejų
gimnazija.

Vienas sakinys – šūkis,
apibendrinantis idėją

Dzyvų dzyvai ir stebuklai daros
(iš dzūkų liaudies dainos)

Kuriamė Respubliką: Atgal į ateitį

Sprendžiama problema

Kodėl kuriant Respubliką svarbu domėtis savo žemės praeitimi, jos kultūros palikimu, joje gyvenusiais ir gyvenančiais žmonėmis? Nes Respublika – piliečių bendruomenė – yra ne tik gyvųjų, bet ir prieš mus gyvenusių ir po mūsų gyvensiančių žmonių bendrija. Kad mūsų Respublika būtų gyva ir stipri, mums reikalingos mūsų tėvų ir protėvių patirtys. Žemė tampa mūsų Tėvyne tik tada, jei ji turi savo istoriją, jei mes mokame joje įžvelgti savo tėvų ir protėvių gyvenimo ženklus, jei šiuos ženklus branginame, jų neužmirštame. Per okupacijos metus daug Lietuvos kultūros paveldo dalykų sunyko ar visai išnyko, istorinė atmintis nusilpo. Jaunimas šiandien gali tautos atmintį atgaivinti, paveldą prikelti ir sudominti juo vyresnes kartas.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Nacionalinis projektas „Atgal į ateitį“ – pilietiškumo ugdymo projekto „Kuriamė Respubliką“ dalis, skirta Lietuvos kaip tėvynės – tėvų ir protėvių žemės – geresniam pažinimui, išgyvenimui ir supratimui.

Jo metu moksleiviai skatinti iš naujo atrasti juos supančią istoriją: patiems domėtis savo aplinka, atrasti, kas toje istorijoje įdomu, „sava“, pasitelkti tėvų ir senelių pasakojimus ir tokiu būdu įvilkti istoriją į naują, patrauklų šiuolaikinį rūbą.

Projektu „Atgal į ateitį“ buvo siekiama skatinti mokyklų ir vietos bendruomenes:

- domėtis savo kraštu, geriau pažinti jo istoriją, žmones, kultūros palikimą, gamtą;
- atrasti gyvą tėvynės istoriją kaip savą, įdomią, jaunam žmogui svarbią asmeninės patirties dalį;
- išmokti savo kraštą tyrinėti – ieškoti apie jį duomenų įvairiuose šaltiniuose, kaupti

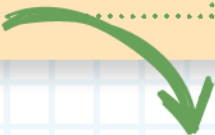
archyvinę, istorinę ir muziejinę medžiagą, ją eksponuoti, atrasti dar neatrastas ar užmirštas krašto įdomybes;

- kurti dialogą tarp kartų, pažinti svarbias vyresnių žmonių patirtis, užrašyti ir išsaugoti jų pasakojimus ir atsiminimus;
- atgaivinti, pažymėti vietas ir krašto įdomybes, pristatyti ir atverti jas kitiems;
- kurti, gaivinti vietas ir krašto žygeivių, kraštotyrininkų draugijas, sambūrius, išplėtoti Lietuvoje gyvą visuomeninio kultūrinio turizmo tinklą;
- atnaujinti ir padaryti įdomesnes ne tik pilietiškumo, bet ir istorijos, geografijos, lietuvių kalbos ir literatūros bei kitas pamokas.

Pagrindinės veiklos

Į projektą „Atgal į ateitį“ įsitraukusios Lietuvos mokyklos dažniausiai ėmėsi šių veiklų:

- ieškojo, kaupė informaciją apie istorinius bei kultūrinius objektus vietos bendruomenės aplinkoje ir pristatė ją visuomenei;
  - kūrė „Asmenybių bankus“ – ieškojo svarbių ir įdomių vietos žmonių, rinko, užrašė ar filmavo jų atsiminimus. Taip per autentiškus pasakojimus ar tų žmonių turimų istorinių daiktų archyvavimą pildė mokyklos ar miestelio muziejaus fondą ar ekspoziciją;
  - tvarkė svarbias istorines vietas ir pritaikė jas turizmui;
  - sudarė vietos turistinius maršrutus pėsčiomis ar dviračiais, organizavo žygius;
  - surinktą informaciją skleidė, viešino, leido informacines knygeles, kitą medžiagą.
-

ATGAL Į ATEITĮ

Pasiekti rezultatai

Į projekto „Atgal į ateitį“ veiklas įsijungė 122 mokymo įstaigos iš 45 savivaldybių, apie 1850 dalyvių.

Parengta projekto įgyvendinimo metodika, kuria gali naudotis visos mokyklos, jaunimo organizacijos ir kt. (www.kuriamerespublika.lt).

Sukurti du edukaciniai filmai: vienas – patariantis, kaip sėkmingai įgyvendinti projektą, kitas – įamžinantis įspūdžius, kaip mokykloms sekėsi įgyvendinti veiklas (filmus galima pamatyti Pilietinės visuomenės instituto *Youtube* paskyroje).

Lietuvos moksleiviai, dalyvavę „Atgal į ateitį“ veiklose ir veikdami kartu kūrė draugiškesnes, atviresnes, išmintingesnes mokyklos bendruomenes, kurios geriau pažino savo kraštą ir jo istoriją. Savo pastangomis jauni žmonės atgaivino, pažymėjo savo krašto istorijos, kultūros, gamtos įžymias ir svarbias vietas, paskleidė žinią apie jas, kurdami informacinę medžiagą ar organizuodami žygius. Mokyklų bendruomenių sudarytais arba atnaujintais vietos turizmo maršrutais galės naudotis ir į tą kraštą atvykstantys svečiai.

Projekto metu stiprintas mokyklų kultūrinio bendradarbiavimo tinklas – kai mokyklų bendruomenės rengia bendras veiklas arba organizuoja išvykas vieni pas kitus.

Sukurtos paskatos savo kraštą ir Tėvynę atrasti kitiems – bendraamžiams, jaunesniems ir vyresniems už save.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Pasinaudodamos sukurta projekto „Atgal į ateitį“ metodika bei edukaciniais filmais mokyklų bendruomenės gali sėkmingai įgyvendinti stipresnio ryšio su kraštu kūrimui skirtas veiklas savo vietovėje.

Keletas praktinių patarimų, kaip sėkmingai įgyvendinti projektą:

- Suburti komandą tiek iš aktyvių, tiek iš mažiau įvairiose veiklose dalyvaujančių moksleivių, taip pat įtraukti ir bent vieną mokytoją – pagalbininką, lydėsiantį moksleivių grupę visų veiklų metu.
- Išdiskutuoti temas, kurioms daugiausiai norima skirti dėmesio. Išsiginčinti tikslą – ką norima šiuo projektu pasiekti, kas turėtų per veiklos laiką pasikeisti?
  - Nusimatyti veiklas, kaip bus pasiekti tikslai ir įgyvendinti uždaviniai.
- Būtina nuolatos dalintis informacija tiek tarpusavyje, tiek su kitais. Supažindinti su savo idėja kuo platesnį žmonių ratą – tai ne tik prisidės prie efektyvios veiklos, bet ir didins tikslų žinomumą, palengvins įgyvendinimą.
- Esant poreikiui, ieškoti partnerių konsultacijoms ar finansinei paramai.

Organizatoriai

Idėjos autoriai – Alytaus Putinų, Kalvarijos savivaldybės Sangrūdos, Šiaulių Didždvario gimnazijos ir Kauno rajono Zapyškio pagrindinė mokykla;

Organizatoriai – Pilietinės visuomenės institutas ir Pilietiškumo, demokratijos ir teisės programų centras.

Vienas sakinytis – šūkis, apibendrinantis idėją

Atrask istoriją iš naujo!

Prikelkime senolių patirtį iš krašto praeities

Sprendžiama problema

Vaikai ir jaunimas nėra gerai susipažinę su regiono etnokultūrinėmis vertybėmis, žmonėmis, puoselėjančiais krašto papročius, būdingais amatais, prisidedančiais prie tapatumo išsaugojimo ir stiprinimo ateityje.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Pilietinio ir tautinio neformaliojo vaikų švietimo (regioninio tapatumo stiprinimo) programa „Prikelkime senolių patirtį iš krašto praeities“ stengėmės:

Plėtoti vaikų gebėjimus atpažinti savo etnokultūrinio regiono ypatumus, puoselėjant ir saugant kultūros paveldą, siekiant brandinti vaikų tautiškumą ir patriotiškumą;

Ugdyti vaikų tautiškumą ir pilietiškumą, socialines, komunikavimo kompetencijas, toleranciją ir pagarbą šalia gyvenantiems, bendradarbiaujant su etnokultūros puoselėtojais, vietos bendruomenėmis.

Tikslinė auditorija: programoje dalyvavę vaikai ir jaunimas (829 mokiniai, amžius nuo 7 iki 17 metų) iš trijų Aukštaitijos regiono savivaldybių ugdymo įstaigų: Ukmergės, Rokiškio ir Švenčionių.

Pagrindinės veiklos

Etnokultūros studijos (mokymai, edukacija, ekspedicijos, tiriamasis ir praktinis darbas). Tai gyva pažintis su regiono etnokultūros paveldu, tradicijomis ir papročiais, amatais, meistryste ir jų perdavimo paslaptimis.

Ekskursijos, išvykos, žygiai (ugdomi vaikų gebėjimai atpažinti savo etnokultūrinio regiono ypatumus, puoselėjant ir saugant kultūros paveldą, brandinant tautiškumo ir patriotizmo jausmus). Programos dalyviai išmoko atrasti išskirtinius savo artimosios aplinkos objektus, reiškinius, tradicijas. Buvo plečiamas vaikų akiratis, ugdoma tolerancija, bendravimo įgūdžiai.

Darbas grupėse (konkursai, kūrybinės užduotys, žaidimai, rankdarbiai, muzikavimas, šokių mokymasis, pokalbiai, diskusijos, tiriamieji darbai, interviu, susitikimai ir kt.)

Renginiai ir šventės (mugės, minėjimai, tarpgrupiniai teminiai susitikimai, edukacija, objektų/amatų/žmonių fiksavimas, vaizdinės medžiagos peržiūros, refleksija ir kt.)

Pasiekti rezultatai

Įdomus, inovatyvus, kūrybiškas veiklos procesas, ugdantis pilietiškumą ir tautiškumą, stiprinintis regioninį tapatumą.

Veikiančių grupių savarankiškumas įgyvendinant Programos tikslus ir uždavinius.

Gebėjimas bendradarbiauti ir užmegzti kontaktus.

Įgyti gebėjimo pažinti ir saugoti istorinį ir kultūrinį paveldą pradmenys.

Įgyti teoriniai ir praktiniai etnokultūrinių tradicijų ir papročių puoselėjimo pradmenys.

Susipažinta su amatais, įgytos tam tikros naujos patirtys.

Sukurta išliekamoji vertė: tiriamaoji medžiaga, kūrybiniai darbai, maršrutų aprašai, stalo žaidimai, leidiniai, lankstinukai, piešinių ir foto parodos, filmuota medžiaga, CD fotoalbumai ir kt.

Ugdoma meilė tradicijoms ir pagarba žmogaus triūsui.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Siekiant plėtoti mūsų idėją, svarbu:

- Suburti iniciatyvinę grupę, telkiančią vaikų grupes veikloms;
  - Veikimo galimo modelio ir priemonių pasirinkimas;
  - Netradicinio užimtumo ir veikimo aplinkos parinkimas;
  - Savarankiškas (grupės) veiklų planavimas;
  - Kontaktų paieškos vietinėje ir tolimesnėje aplinkoje;
  - Vietos muziejų pritaikymas įvairioms edukacinėms veikloms;
  - Edukacinių-pažintinių kraštą pristatančių maršrutų, žaidimų kūrimas;
  - Bendravimas ir bendradarbiavimas su vietos bendruomenėmis.
- Būtinai ištekliai: žmogiškieji, finansiniai.

Organizatoriai

Ukmergės švietimo centras,
Švenčionių r. Kaltanėnų ugdymo
ir turizmo centras,
VŠĮ Rokiškio jaunimo centras.

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Atrask, pažink, puoselėk, atmink.
APPA – PILIETIŠKUMAS

Iš močiutės skrynios

Sprendžiama problema

Pastebėjome, kad žmonės nori grįžti prie savo „šaknų“, domisi senaisiais amatais bei kulinariu paveldu. Iškyla būtinybė rengti etnokultūrinės edukacijos, kad kuo daugiau vaikų ir jaunimo susipažintų su savo regiono protėvių kultūra, amatais ir tautodaile, ją puoselėtų ir saugotų.

Pagrindinės veiklos

Edukaciniai renginiai,
paremti etnokultūra.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Projekto esmė – puoselėti etnokultūrą, skatinti gyventojus užsiimti tradiciniais amatais, siekiant išsaugoti senąsias amatininkų ir kulinarijo paveldo tradicijas, didinant kaimo gyventojų bei jaunimo domėjimąsi etnokultūrinėmis tradicijomis ir j organizuojamas veiklas įtraukiant kuo daugiau krašto gyventojų, ypač jaunimo.

Pasiekti rezultatai

Projekto metu buvo suorganizuotos edukacinės programos: duonos kepimo, pynimo iš šiaudelių, žvakių liejimo, molio keramikos bei kitos. Programos ir užsiėmimus vedė sertifikuoti amatininkai ir tautodailininkai. Renginiuose dalyvavo Kražių gimnazijos mokiniai, mokytojai, Kražių jaunimas.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Šiuo metu Lietuvoje vis dažniau pastebima tendencija, kad etnokultūra išgyvena renesansą – etnografinio palikimo temos gvildenamos žiniasklaidoje, etninių vertybių ugdymu rūpinamasi mokyklose, vaikai – ypač ikimokyklinio ugdymo įstaigose – skatinami pažinti savo tautos palikimą. Mokyklos, bendradarbiaudamos su bendruomenėmis, amatų centrai galėtų mokiniams suorganizuoti edukacines programas, kurių metu dalyvaudami veiklose mokiniai geriau pažintų savo etnografinį regioną, senovėje puoselėtus amatus bei kulinarinį paveldą.

Organizatoriai

Kražių Motiejaus Kazimiero
Sarbievijaus kultūros centras

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Tik ant tvirtų tautos pamatų
statomas ateities kartų gyvenimas!

Pažinkime kraštą per žmones

Sprendžiama problema

Paprasti mažų kaimų, miestelių žmonės, kurie visad palaikė ir palaiko lietuviškumą, savo krašto patriotiškumą, dažnai užmirštami. Nors jie vienaip ar kitaip puoselėjo savo kraštą, dažnai jų indėlis pamištas ar neįvertintas.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Projekto tikslas – ugdyti jaunų žmonių tautinę ir pilietinę savimonę, sudominti savo krašto garsių asmenybių pažinimu ir sudaryti sąlygas tiesiogiai dalyvauti vietos medžiagos rinkime, apipavidalinime bei sklaidoje.

Pagrindinės veiklos

1. Ryšių su įdomiais miestelio gyventojais užmezgimas ir lankymasis jų namuose.
2. Susitikimai su buvusiais mokyklos mokiniais.
3. Atsiminimų apie gimtojo miesto praeitį, kultūrą, žmonių papročius ir tradicijas rinkimas.
4. Surinktos medžiagos rengimas platinimui.
5. Projekto pristatymas mokyklos bendruomenei.

Pasiekti rezultatai

1. Išleistas lankstinukas „Mokslo, kultūros, sporto ir kiti žymūs žmonės, baigę Vaiguvos Vlado Šimkaus vidurinę mokyklą“.
2. Parengta medžiaga CD diskams „Žmonės, garsinantys Vaiguvą“.
3. Parengtas maketas informaciniam leidiniui „Pažinkime Vaiguvos kraštą per žmones“.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Mokyklos gali rinkti įvairią su krašto ar mokyklos žymesnėmis asmenybėmis susijusią informaciją. Ji gali būti naudojama kaip priemonė mokinių tautiniam ir pilietiniam ugdymui. Informacija gali būti skleidžiama mokyklos ir miestelio bendruomenės kultūrinuose renginiuose. Išleista medžiaga taip pat gali būti kaip informacija atvykstantiems svečiams.

Organizatoriai

Kelmės r. Vaiguvos Vlado Šimkaus
vidurinės mokyklos projekto
„Kuriame Respubliką“ komanda

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Pažinkime kraštą per žmones!

Žasliai – ir mano, ir tavo namai! Prisijunk!

Sprendžiama problema

Pastebimai nykstantis Žaslių kultūrinis paveldas: sodybos, miestelio namai su savita stilistika bei tradicijomis (šiuo metu trečdalis miestelio namų yra ištuštėję ir pasmerkti griovimui arba rekonstrukcijai).

Idėja ir pagrindinis tikslas

Tikslas – kaimų sodybų, miestelio namų su savita stilistika bei tradicijomis išsaugojimas, atkreipiant dėmesį į jų vertę, jamžinant juos naujose erdvėse internete bei jaunimo pilietinių nuostatų ir ryšio su gimtine stiprinimas.

Pagrindinės veiklos

1. Paskleista idėja mokyklos, miestelio bendruomenėje, interneto socialiniame tinkle *Facebook* („Laiškas kraštiečiui“).
2. Rengtos ekspedicijos po miestelį ir kaimus.
3. Suorganizuoti edukaciniai užsiėmimai autentiškose erdvėse.
4. Pradėtas kurti filmas „Žasliai: čia mano gimtinė“.
5. Inscenizuotos senosios žasliečių prekybos, pasilinksminimo tradicijos autentiškuose pastatuose.
6. Sukurta elektroninė knyga „Namai“, surengta piešinių ir mokinių kūrybos paroda „Mano namai“.

Pasiekti rezultatai

1. Suorganizuoti 5 edukaciniai užsiėmimai.
2. Nufotografuota apie 280 namų, jie aprašyti. Šia medžiaga papildyta Kaišiadorių muziejaus internetinė enciklopedija.
3. Sukaupta medžiaga apie buvusius mokinius, organizacijas, tradicinius renginius, mokyklos istoriją praturtintas ir papildytas eksponatais mokyklos muziejus.
4. Sukaupta duomenų bazė, kuria bus galima naudotis gilinant žinias kaip vaizdine priemone per pamokas, renginius.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Šią idėją galima būtų toliau plėtoti ir įgyvendinti įvairiuose Lietuvos miestuose ir miesteliuose. Patariame prieš imantis veiklos pasirengti teoriškai: susipažinti su įvairiuose šaltiniuose esančia informacija apie rūpimus objektus, pasikviesti specialistą – fotografą, kuris pamokytų, kaip kokybiškai fotografuoti, filmuoti. Tai reikalinga, kad nereikėtų gaišti laiko pakartotiniam veiksmui. Kad būtų kuo mažiau nerimo – reikia racionaliai suplanuoti laiką, susirasti reikiamą įrangą (pvz., pasiskolinti gerus fotoaparatus), išmokti naudotis numatytais technologinėmis priemonėmis.

Organizatoriai

Kaišiadorių r. Žaslių pagrindinės
mokyklos projekto „Kuriame
Respubliką“ komanda

Vienas sakinytis – šūkis, apibendrinantis idėją

Žasliai – ir mano, ir tavo namai!
Prisijunk!

Trakinių partizanai

Sprendžiama problema

Istorijos pažinimas ir atmintis leidžia aiškiau apsibrėžti mūsų visuomenės tapatumą. Aktyvinamas jaunų žmonių pilietiškumas, domėjimasis Lietuvos istorija.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Trakinių partizanai siekia naujomis, patraukliomis ir originaliomis formomis skatinti visuomenę domėtis Lietuvos istorija (ypač partizanų karo), ugdyti atvirą, kritiškai mąstančią bei pilietišką ir patriotišką asmenybę.

Pagrindinės veiklos

Kasmetinis Tėvynę mylinčių žmonių sąskrydis „Trakinių partizanai“;

Kasmetinė mokslinė konferencija-forumas Vilniaus universitete „Trakinių partizanų akademinė diena“.

Pasiekti rezultatai

Suorganizuoti devyni Trakinių partizanų festivaliai ir dvejios „akademinės dienos“ Vilniaus universitete. Renginiuose tiesiogiai dalyvavo apie 2 tūkst. asmenų, daugiausiai jaunimo. „Trakinių partizanų“ vardas tapo žinomas plačiai visuomenei kaip naujoviškas, originalus ir kokybiškas renginys/organizacija, puoselėjanti partizanų atminimą, skatinanti Lietuvos istorijos pažinimą.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Mokyklų bendruomenės gali dalyvauti TP festivaliuose arba organizuoti savo vietovės, mokyklos, bendruomenės „Trakinių partizanų“, prie kurių organizavimo prisidėtų ir TP komanda. TP gali dalyvauti atskirose pilietinio ugdymo pamokose, popietėse.

Trakinių

partizanai

Organizatoriai

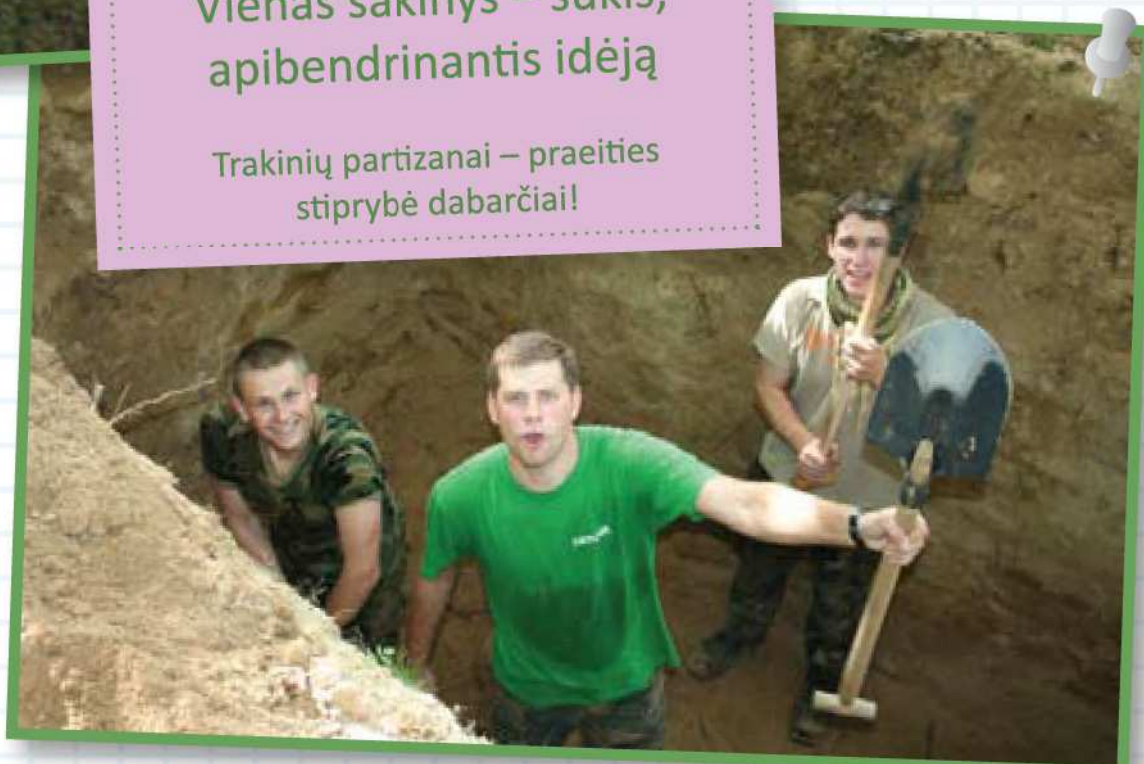
Dr. Norbertas Černiauskas
(VU Istorijos fakultetas) – direktorius,

Dokt. Mindaugas Nefas
(LEU) – visuomeninės dalies
viršininkas,

Kristina Budrytė – štabo viršininkė.

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Trakinių partizanai – praeities
stiprybė dabarčiai!

Kalbanti Laisvės kovų istorija

Idėja ir pagrindinis tikslas

*„Partizanų karas – tik istorijos vadovėliuose?
Partizanai – žili rūpintojėliai? O partizanų
keliai įdomūs nebent nykiems istorikams?
Anaiptol!“*

Žygio „Kalbanti laisvės kovų istorija“ tikslai:

- Didinti jaunimo domėjimąsi savo krašto istorija.
- Išsaugoti gyvą istorinę atmintį, suteikiant galimybę jaunimui susipažinti, prisiliesti prie gyvosios istorijos.
- Puoselėti nacionalinę (tautinę) savivoką pateikiant gyvus pasiaukojimo, ryžto ir Tėvynės meilės pavyzdžius.
- Apie itin svarbius Lietuvai įvykius ir procesus kalbėti patrauklia jaunimui forma (žygis pėsčiomis).

Sprendžiama problema

Žemas jaunimo domėjimasis savo krašto istorija. Patrauklaus ir įdomaus pokario rezistencijos pristatymo jaunimui trūkumas. Patriotiškumo stoka jaunimo tarpe.

Pagrindinės veiklos

2014 m. spalio 11 d. surengtame žygyje Kavarsko apylinkėse (Anykščių r.) turėjome unikalią galimybę susitikti su gyvu žmogumi-legenda, partizanų Jonu Kadžioniu-Bėda.

Algimanto apygardos Butageidžio kuopos partizanas Jonas Kadžionis-Bėda. Suimtas 1953 metais, nuteistas 25-eriems metams kalėti ir 5-eriems metams tremties. Šis 86-erių žmogus-legenda, per stebuklą likęs gyvas, ne tik nepalūžo, bet ir išliko gyvybingas, nepraradęs humoro jausmo, kuriantis poeziją ir deklamuojantis eiles.

Ankstyvą spalio 11 d. rytą organizacijos „Baltai Juoda“ nariai, draugai, bendraminčiai ir grupelė VDU istorikų patraukė Anykščių link. Partizanų žuvimo vietoje, šalia Tumėjos miško Kavarsko seniūnijoje, paminkliniais kryželiais bei ąžuolų vainikais pagerbti 1945 m. žuvę Algimanto apygardos Butageidžio kuopos partizanai – Kazimieras Jackeliūnas ir Stasys Riauba-Vėjelis.

Pėsčiųjų žygio metu aplankytas samanų patalais užklotas Barbaros akmuo. Prie jo vyko VDU Istorijos katedros magistranto Simono Jazavitos vedama diskusija apie visuomeniškumą partizaninio pasipriešinimo metu bei šiandien.

Miško takais brisdami žygeiviai nukeliavo į Vėžio miške esančią vietą, kurioje sprendėsi Butageidžio partizanų būrio gyvybės ir mirties klausimas, jiems esant apsuptiems sovietinės kariuomenės garnizonų. J. Kadžionis entuziastingai dalijosi prisiminimais. Vaizdingai perteikdamas būseną, kai padėtis atrodė beviltiška, pasiryžimą nepasiduoti ir sėkmingai pavykusį išsivadavimą iš apsupties, J. Kadžionis-Bėda iliustravo ir savo kurtomis eilėmis. Žygeiviai pastatė atminimo kryželį šioje vietoje žuvusiam Juozui Šileikai-Švedriui.

Žygeiviai tęsė kelionę aplankydami 1950 metais pastatytą bunkerį, kuriame J. Kadžionio žmona – partizanė Malvina Kadžionienė-Sesutė pagimdė sūnų.

Besislapstydami miškuose pastatytuose bunkeriuose Kadžioniai negalėjo laikyti savo vaikelio, todėl slapčia turėjo jį atiduoti auginti kitiems žmonėms. Žygio dalyvius sujaudinusi J. Kadžionio pasakota istorija dar stipriau paveikė, kai kiekvienas norintis galėjo įlįsti į autentiškai atstatytą bunkerį ir nors nedidele dalelyte pajusti, kaip turėjo gyventi kovotojai už Lietuvos laisvę. Žygeiviams kilo daug klausimų apie partizanų kasdienybę, į kuriuos atsakymus galėjo išgirsti iš gyvo liudininko.

Pokalbis tęsėsi prie laužo miške, partizanui Jonui Kadžioniui-Bėdai pasakojant, kas jį paskatino kovoti už Lietuvos laisvę, kaip vyko kova, kas jam teikė jėgų. Žygio dalyviai aktyviai domėjosi šio kovotojo likimu kalint lageriuose ir grįžus iš jų. Šitiek per gyvenimą patyręs žmogus neprarado tikėjimo šviesia Lietuvos ateitimi. Žygis tradiciškai pabaigtas Tautine giesme. Atsisveikindamas laisvės kovotojas ištarė: „Atsisveikinu su pavasariu širdy“. Pasak jo: „Jei pats širdyje neturėsi pavasario, neatneši jo ir kitiems.“

Pasiekti rezultatai

Žygyje dalyvavo keliasdešimt žmonių. Žygio metu susitikome su gyvu laisvės kovotoju, išgirdome jo liudijimą apie partizaninį karą, jo patirtis ginkluotoje kovoje, kalėjime ir grįžus į Lietuvą. Kiekvienas žygio dalyvis galėjo ne tik užduoti klausimų, bet ir prisiliesti prie istorijos apsilankydamas autentiškai atstatytame partizano bunkeryje.

Paminkliniais kryželiais bei ažuolų vainikais pagerbti 1945 m. žuvę Algimanto apygardos Butageidžio kuopos partizanai: Kazimieras Jackeliūnas ir Stasys Riauba-Vėjelis. Žygeiviai taip pat pastatė atminimo kryželį Juozui Šileikai-Švedriui jo žuvimo vietoje.

Partizanų žygio atstumas pėsčiomis sudarė 20 km.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Ugdamos jaunosios kartos patriotiškumą ir pilietiškumą mokyklos turėtų pateikti konkrečius pavyzdžius. Kaip viena iš patraukliausių formų, leidžiančių prisiliesti prie gyvosios istorijos, yra pėsčiųjų žygiai. Mokyklų bendruomenės galėtų skatinti jaunimo aktyvumą organizuodamos panašius žygius, kurių metu yra įamžinamos ar sutvarkomos patriotiškumą ar pilietiškumą atmenančios vietos. Rekomenduojama ir skatinama į tai įtraukti ir leisti tapti organizatoriais kuo daugiau jaunų žmonių.

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Atmink. Suprask. Veik!

Organizatoriai

Pilietiškai aktyvaus jaunimo
organizacija VšĮ „Baltai Juoda“,

Vytauto Didžiojo Universiteto
magistrantai.

Putinų Respublika

Sprendžiama problema

Šiuolaikinis jaunimas – specifinė karta. Jie nenori skaityti knygų, dauguma jų yra kosmopolitai, mėgstantys bendrauti per socialinius tinklus, laisvalaikį leidžiantys prie kompiuterių. Tai vartotojų karta, minimaliai kuriantys, bet norintys maksimalaus rezultato. Daugelis mano, kad dėl tokių skirtumų šiuolaikinis jaunimas nenori bendrauti su senais žmonėmis, kad jiems neįdomi tautos praeitis. Putiniškiai (Alytaus „Putinų“ gimnazijos bendruomenė) pabandė paneigti šį mitą.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Tikslai – ugdyti mokinių pilietiškumą, skatinti patriotiškumą, pagarbą vyresniems žmonėms, gairinti istorinę atmintį.

Pagrindinės veiklos

1. Mokiniai parengė anketas tremtinių ir partizanų apklausai.
2. Rinko atsiminimus, filmavo, fotografavo, kūrė dokumentinius filmus, interaktyvų žemėlapij.
3. Rašė straipsnius į laikraščius ir gimnazijos internetinę svetainę.
4. Gamino ir apipavidalino standus.
5. Rengė meninę programą miesto bendruomenei.
6. Parengė fotografijų apie tremtinių kasdienio gyvenimo akimirkas parodas.

Pasiekti rezultatai

1. Pagamintas interaktyvus Alytaus Putinų mikrorajono tremtinių ir politinių kalinių gyvenamų, tremties ir kalinimo vietų žemėlapis. Jis patalpintas gimnazijos internetinėje svetainėje.
2. Vyko gimnazijos mokinių kurtų dokumentinių filmų apie tremtinius ir partizanus konkursas.
3. Keturi geriausi filmai pristatyti Alytuje vykusiame Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos jaunosios kartos X sąskrydyje.
4. Du geriausi filmai „Nepalūžęs“ ir „Vieno gyvenimo istorija“ patalpinti gimnazijos internetinėje svetainėje.
5. Parengtos dvi fotografijų parodos apie tremtinių ir partizanų dabartinio gyvenimo akimirkas: „Gražūs savo buvimu“ ir „Su meile Lietuvai širdy“.
Jos pristatytos Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos jaunosios kartos X sąskrydyje.
6. Fotografijų paroda „Gražūs savo buvimu“ eksponuota Alytaus rajono bibliotekoje.
7. Miesto teatre vyko baigiamasis projekto renginys „Su meile Lietuvai širdy“.

Svarbiausia – atlikdami visas veiklas jauni žmonės dirbo kartu su vyresniais, bendravo, užmezgė draugystės ryšius.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Skatinti mokinius domėtis Lietuvos politiniais įvykiais, istorine atmintimi. Organizuoti įvairias ekspedicijas, kurių metu būtų renkama informacija iš dar gyvų istorijos liudytojų. Ieškoti formų ir būdų, kaip interaktyviai ir plačiai informuoti visuomenę apie surinktą informaciją ir skatinti kreipti dėmesį į Lietuvos istoriją, puoselėti jos atmintį.

Organizatoriai

Alytaus Putinų gimnazijos projekto
„Kuriame Respubliką“ komanda

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Su meile Lietuvai širdy!

Skaudi Lietuvos istorijos dalis

Sprendžiama problema

Žinių apie Vilniaus getą, partizaninį judėjimą trūkumas. Istorijos apmąstymo ir pažinimo per kūrybines formas skatinimas.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Tikslas:

1. Supažindinti mokinius su Vilniaus geto istorija.
2. Plačiau susipažinti su partizaniniu judėjimu, kalbinti gyvus liudininkus, užrašyti jų prisiminimus.

Auditorija: 5–12 klasių mokiniai. Medžiaga galima naudoti per istorijos, pilietiškumo, etikos, tikybos, lietuvių kalbos pamokas.

Pagrindinės veiklos

1. Susipažinta su Vilniaus geto istorija per dailininko Samuelio Bako knygos „Nutapyta žodžiais“ fragmentus, mokiniai piešė piešinius, rengė parodą, buvo pastatytas spektaklis „Pinkas turi akis“, skirtas Vilniaus geto likvidavimo 70-mečiui atminti (dalyviai: 6–8 klasių mokiniai). Tai žydų kronikos pavadinimas, joje S. Bakas, dar būdamas vaikas, gete piešė savo piešinius.

2. Sukurtas filmas „Visada yra galimybė rinktis laisvę, nors ir gyvybės kaina“, skirtas projekto „Partizaninis karas Lietuvoje 1944–1953 metais“, įgyvendinimui (dalyviai: 12 klasių mokiniai), kuriame kalbinama partizano Adolfo Ramanausko-Vanago dukra Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė. Filmuota Genocido aukų muziejuje, Tuskulėnų rimties parke, organizuota išvyka į Druskininkų tremties ir rezistencijos muziejų, susitikta su muziejaus vadovu G. Kazlausku, kuris vedė edukacinę ekskursiją „Partizanų takais“ po Varėnos rajono partizanų bunkerius.

Taip pat susipažinta su istorine medžiaga, atsiminimais, ieškota gyvų liudininkų, lankytasi istorinėse vietose.

Pasiekti rezultatai

Spektaklis „Pinkas turi akis“ laimėjo I vietą Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centro (LMNŠC) šalies projektų konkurse, spektaklis buvo rodomas Vilniaus miesto mokyklose, dalyvauta Plungės „Saulės“ gimnazijos R. Harvudo vardo mokinių meninės saviraiškos konkurse, laimėta III vieta.

Video filmas „Visada yra galimybė rinktis laisvę, nors ir gyvybės kaina“ taip pat dalyvavo LMNŠC šalies projektų konkurse ir buvo įvertintas I vieta.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Yra parašytas spektaklio scenarijus, paruošti piešiniai, galima pasisemti idėjų.

Taip pat išleistas filmo DVD diskas, kuris galėtų būti naudojamas renginių, pristatymų metu ar įvairių dalykų pamokose.

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Būkime atviri vieni kitiems.

Organizatoriai

Vilniaus „Ryto“ progimnazija,

VšĮ Vilniaus „Versmės“
katalikiškoji gimnazija.

Projektų vadovė: istorijos
mokytoja ekspertė Vilma
Riabovienė.

Tarptautinė Holokausto aukų atminimo diena

Sprendžiama problema

Visame demokratiškame pasaulyje minima data – sausio 27-oji, primenanti apie 1945 metų sausio 27 d., kuomet, dar tebevykstant Antrajam pasauliniam karui, buvo išlaisvinti Aušvico koncentracijos stovyklos kaliniai, yra nepakankamai pažymima. Aušvico koncentracijos stovykla – didžiausia nacistinės Vokietijos įkurta koncentracijos ir naikinimo stovykla.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Mokiniam organizuota vienos dienos konferencija, skirta prisiminti ne tik apie totalitarinio režimo įvykdytus nusikaltimus žmoniškumui, bet primenanti ir apie Lietuvoje gyvenusių žydų bendruomenę ir jos tragišką likimą holokausto laikotarpiu.

Pagrindinės veiklos

Konferencija skirta mokyklų bendruomenėms, joje pristatomi mokinių sukurti kūrybiniai darbai: trumpi video filmai, mini vaidinimai, kuriuose atsispindi Lietuvoje gyvenusių žydų istorija – vieno žmogaus ar šeimos istorija, kultūrinis žydų tautos paveldas, lietuvių–žydų santykiai, holokausto tragedija, gelbėjusių žydus žmonių istorijos ir kt.

Pasiekti rezultatai

Konferencijos vyksta kasmet nuo 2011 metų. Kiekvienais metais dalyvauja mokinių ir mokytojų komandos iš 15–20 Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų (apie 150–200 žmonių). 2014 01 27 konferencijoje buvo pristatyti net 22 mokinių sukurti filmai ir 2 spektakliai-inscenizacijos.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Mokyklos gali organizuoti vietose panašią konferenciją ar renginį, sukviėsdamos ir įtraukdamos tame regione esančias bendrojo ugdymo įstaigas. Mokiniam labai svarbu pristatyti savo sukurtus kūrybinius projektus ir parodyti kitiems mokiniams ir mokytojams.

Organizatoriai

Tarpautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti

Vienas sakiny – šūkis, apibendrinantis idėją

Istorinė atmintis – tarsi tiltas į pilietinę visuomenę!

Atminties kelias

Sprendžiama problema

Rugsėjo 23-ioji – Lietuvos žydų genocido aukų atminties diena, susijusi su 1943 m. rugsėjo 23 d., kai buvo likviduotas Vilniaus getas: dalis šio geto kalinių buvo nužudyti Paneriuose, kiti pateko į koncentracijos stovyklas, įkurtas nacių okupuotose teritorijose. Kasmet kviečiama prisiminti šią datą, ją paminėti aplankant vietas, susijusias su Lietuvoje gyvenusios žydų bendruomenės istorija, bei aplankyti žydų masinių žudynių vietas.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Pakviesti Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklas organizuoti pamokas apie Lietuvoje gyvenusią žydų bendruomenę, jos gyvenimo būdą, papročius ir 1941–1944 m. ištikusią tragediją – holokaustą.

Pagrindinės veiklos

Mokyklų bendruomenėms siūloma dalyvauti pilietinėje iniciatyvoje „Atminties kelias“ – praeiti pėsčiomis tą istorinį kelią, kuriuo buvo varomi žydai į masinių žudynių vietas.

Pasiekti rezultatai

Paminėjimai pradėti inicijuoti nuo 2003 metų. Prisijungiančių švietimo institucijų skaičius auga kasmet:

- 2010 m. – 93 mokyklos,
- 2011 m. – 215 mokyklų,
- 2012 m. – 191 mokykla,
- 2013 m. – 185 mokyklos,
- 2014 m. – 204 Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigos.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Mokyklų bendruomenės gali prisijungti prie pasiūlytos paminėjimui idėjos ir tą idėją išplėtoti taip, kaip būtų įdomu ir naudinga vietos bendruomenei.

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Be istorinės sąmonės nebus
ir istorinės atminties.

Organizatoriai

Tarptautinė komisija nacių ir
sovietinio okupacinių režimų
nusikaltimams Lietuvoje įvertinti

Gedulo ir vilties diena

Sprendžiama problema

Kaip nepriklausomybės kartos jaunimą, ugdamt istorinę atmintį, supažindinti su skaudžiomis patirtimis – trėmimais ir deportacijomis?

Idėja ir pagrindinis tikslas

Įtraukti mokinius ir mokytojus (mokyklų bendruomenes) į Gedulo ir vilties dienos paminėjimą.

Pasiekti rezultatai

Iniciatyva pradėta skleisti bendrojo ugdymo mokykloms ir palaikančių idėją daugėja:

2005 m. dalyvavo 15 mokyklų,
2006 m. dalyvavo 19 mokyklų,
2007 m. dalyvavo 36 mokyklos,
2008 m. dalyvavo 86 mokyklos,
2009 m. dalyvavo 209 mokyklos,
2010 m. dalyvavo 145 mokyklos,
2011 m. dalyvavo 156 mokyklos,
2012 m. dalyvavo 176 mokyklos ir kt. švietimo institucijos,
2013 m. dalyvavo 149 mokyklos.

Pagrindinės veiklos

Pilietinių iniciatyvų, skirtų šiai datai paminėti, organizavimas įvairiose Lietuvos vietose: miestuose ir miesteliuose. Kasmet mokiniams pasiūloma veikla, skirta susipažinti su istoriniais faktais apie 1941-uosius metus, apie ištremtų žmonių likimus. Kasmet iniciatyva turi vis kitus pavadinimus: „Durys“, „Tiltai“, „Likimų traukinys“, „Vilties paukštė“, „Kad ne auksinės vasaros...“ ir t. t.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Mokyklų bendruomenės, prisijungdamos prie siūlomos idėjos, ją plėtoja skirtingai, todėl ir renginiai būna įvairūs. Svarbu, kad mokyklų bendruomenės minėtų šią svarbią istorinei atminčiai datą, primenančią apie tragiškus Lietuvai įvykius.

Organizatoriai

Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Išgyventi padėjo viltis

Atmintis gyva, nes liudija

Sprendžiama problema

Siekama stiprinti atmintį apie Sausio 13-osios įvykius, prisimenant ne tik netektis, bet ir Lietuvos visuomenės pergalę prieš sovietinę agresiją, jos reikšmę Lietuvos valstybingumui.

Pagrindinės veiklos

Žvakučių uždegimas languose dešimčiai minučių, užgesinus kabinetuose šviesą. Žvakutės liepsnelės languose simbolizuoja atmintį apie svarbią Lietuvai datą.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Laisvės gynėjų dienos – Sausio 13-osios paminėjimas. Suburti švietimo įstaigų bendruomenes, įvairias institucijas ir visą Lietuvos visuomenę prisijungti prie bendros iniciatyvos, Sausio 13-osios rytą, 8.00 val. uždegant languose atminties žvakutes dešimčiai minučių.

Pasiekti rezultatai

Iniciatyva pradėta įgyvendinti 2008 m. Iš pradžių atsiliepė kelios mokyklos. Per keletą metų palaikančių iniciatyvą vis daugėjo – prisijungė vis daugiau bendrojo ugdymo įstaigų (ne tik mokyklos, bet ir lopšeliai, darželiai ir kt. neformaliojo ugdymo įstaigos). Pastaruoju metu iniciatyvą palaiko įvairios valstybinės institucijos ir netgi užsienio valstybių ambasados, reziduojančios Lietuvoje.

Per paskutiniuosius trejus metus iniciatyvoje dalyvauja jau daugiau nei 1000 bendrojo ugdymo įstaigų ir apie 200–300 įvairių Lietuvos ir užsienio šalių institucijų.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Palaikančios šią iniciatyvą mokyklos neapsiriboja vien prisijungimu, bet organizuoja šiai temai skirtas pamokas, susitikimus su 1991 m. sausio įvykių dalyviais, organizuoja filmų peržiūras ir kitas veiklas.

Organizatoriai

Tarptautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Atmintis gyva, nes liudija

Būk atsakingas!

**Pilietinį
sąžiningumą
ir atsakomybę
skatinančios
iniciatyvos**

Žinau, ką renku

Idėja ir pagrindinis tikslas

Stiprinti Lietuvos jaunimo pilietinį aktyvumą ir politinę nuovoką, skatinant dialogą su politikais ir didinant pastarųjų atskaitomybę visuomenei.

Žinau, ką renku – tai Lietuvos jaunimo, kuriam rūpi skaidri politika ir politiškai raštingo rinkėjo pasirinkimas, iniciatyva.

Jaunuoliai susibūrė jau dešimtmetį organizuojamoje Mokomojo Europos Parlamento (MEP) veikloje, kuri išplėtojo dalyvių politines žinias, komunikacinius gebėjimus ir pilietinį sąmoningumą. Ši veikla sutelkė aktyvius 16–29 metų amžiaus jaunuolius ir paskatino juos įgytas žinias ir gebėjimus praktiškai panaudoti viešajame šalies gyvenime. Įsitikinusi, jog Lietuvoje stinga tiesioginių bendravimo ir bendradarbiavimo įrankių tarp visuomenės ir valdžios, iniciatyvinė grupė nusprendė sukurti virtualią platformą www.zinaukarenku.lt, skatinančią tiesioginį politikų bendravimą su žmonėmis. Platforma skirta nepriklausomo nuo partinių interesų ir nešališko dialogo tarp piliečių, ypač jaunimo, ir politikų įgyvendinimui. Pasitelktos IT priemonės sudaro sąlygas interaktyvesnei ir patrauklesnei komunikacijai. Pagrindinė tikslinė auditorija – pirmą ir antrą kartą balsuojantys jaunuoliai.

Sprendžiama problema

Lietuvos jaunimo pasyvumas pilietiniame ir politiniame gyvenime, ypač rinkimuose;

jų žinių ir bendrųjų kompetencijų stoka;

nepakankamas (labiau deklaratyvus) politikų dėmesys jaunimui.

Pagrindinės veiklos

- Tiesioginis rinkėjų bendravimas su politikais, t. y. politikų atsakymai į rinkėjų klausimus virtualioje platformoje.
- Rinkimų naujienos ir jaunųjų politologų įžvalgos apie rinkimines kampanijas ir porinkiminį programų/pažadų įgyvendinimą.
  - Platformos integravimas į socialinius tinklus.
- Neformalus jaunimo debatai su kandidatais netradicinėse erdvėse.
- Socialinės akcijos, skirtos didinti jaunųjų rinkėjų dalyvavimą rinkimuose ir domėjimąsi politiniais klausimais.

Virtuali platforma taip pat yra vienas iš informacijos šaltinių žurnalistams, vieša ir atvira politinių diskusijų erdvė užkerta kelią klaidinančioms interpretacijoms ir manipuliavimui politikų pasisakymais.

Pasiekti rezultatai

Platforma *Žinau, ką renku* pradėjo veikti 2014 m. balandžio mėnesį. Joje buvo stebimi LR Prezidento ir Europos Parlamento rinkimai, o 2015 m. – ir savivaldos rinkimai. Ji suteikė atvirą virtualią prieigą rinkėjams bendrauti su politikais, viešai užduoti klausimus pasirinktiems kandidatams. Čia kiekvienas asmuo galėjo susipažinti su partijų ir kandidatų rinkiminėmis programomis, specialistų įžvalgomis bei iniciatyvinės grupės parengtais straipsniais bei apžvalgomis, stebėti politikų aktyvumą. Kandidatams sudaryta galimybė ne tik atsakyti į svetainės lankytojų klausimus, bet taip pat ir dalyvauti virtualiose diskusijose platformoje ir socialiniame tinkle *Facebook*.

Siekiant užtikrinti etišką ir dalykinį bendravimą, visi platformos dalyviai turėjo pasirašyti etikos kodeksą, kurio pagrindinės nuostatos yra nešališkumas, pagarba, privatumas, nesuinteresuotumas.

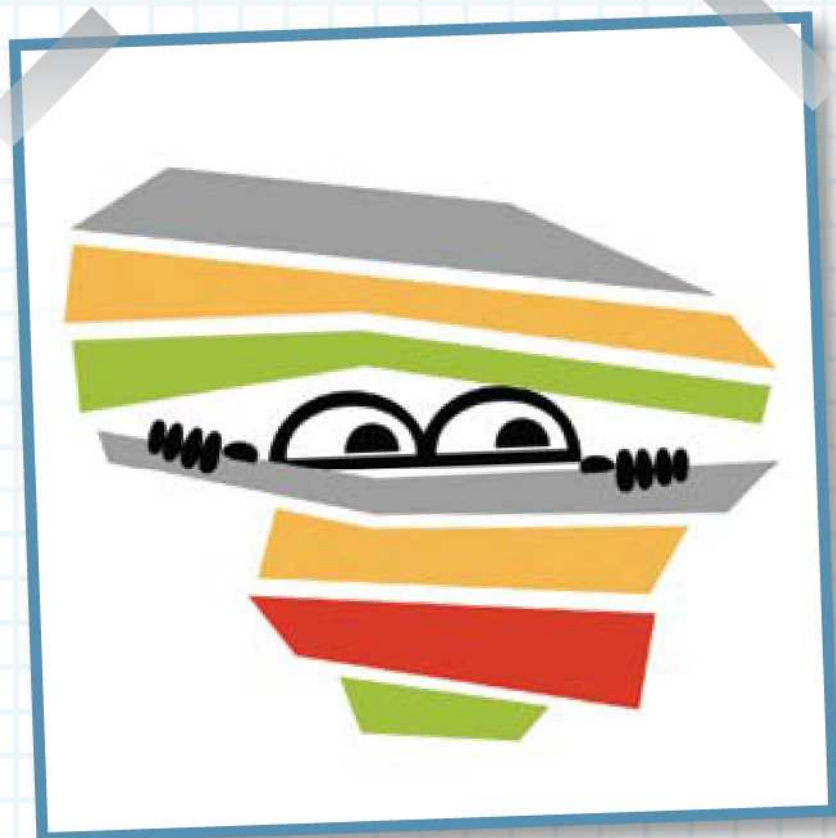
Pagrindiniai projekto pasiekimai:

- sukurta ir paleista nepriklausoma ir nešališka politikos stebėsenos platforma *www.zinaukarenku.lt*, per mėnesį sulaukusi per 4000 lankytojų, kurių trečdalis lankėsi daugiau nei kartą ir 26 000 kartų peržiūrėjo įvairius skyrius puslapio viduje;
  - užtikrintas politikų dalyvavimas platformoje;
- platformoje reguliariai talpinama aktuali analitinė informacija: suburta specialistų grupė, rengusi įžvalgas apie rinkimų programas, iniciatyvinės grupės narių teminiai straipsniai ir apžvalgos;
  - parengta ir įgyvendinta socialinės reklamos kampanija: parengtos reklamos priemonės, dalyvauta TV ir radijo laidose, rengti rinkimų stebėsenos vakarai, užmegzta partnerystė su žiniasklaidos priemonėmis, kitais partneriais ir organizacijomis, užtikrinta informacijos sklaida.

Visi aukščiau nurodyti pasiekimai įgyvendinti iniciatyvinės grupės ištekliais, be išorinės paramos.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Pilietiškumo ugdymo (taip pat istorijos, lietuvių kalbos ir kt.) pamokos turėtų padėti ugdyti mokinių bendrąsias kompetencijas, būtinas dalyvauti valstybės ir visuomenės gyvenime (pavyzdžiui, diskusijų su politikais rengimo, bendravimo su žiniasklaida ir kitais vietos veikėjais, pranešimų žiniasklaidai, straipsnių rengimo ir kt.). Čia gali būti rengiamos diskusijos su politikais (kandidatais ir išrinktaisiais), aktualiais jaunuoliams ir vietos bendruomenei klausimais. Socialinio darbo valandos taip pat galėtų būti skiriamos praktiniam jaunuolių dalyvavimui *Žinau, ką renku* iniciatyvos veiklose. Norint didinti jaunuolių motyvaciją ir stiprinti jų gebėjimus, svarbu užtikrinti pasirinktų veiksmų tęstinumą ir integralumą, kadangi vienkartiniai (*ad hoc*) veiksmai neatneš siekiamų rezultatų ir poveikio.

Organizatoriai

Viešoji įstaiga
„Europos namai“

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Kodėl toks mažas tavo
aktyvumas?

Man ne dzin

Sprendžiama problema

Žemas jaunimo pilietinis, politinis aktyvumas, rinkiminis dalyvavimas.

Pagrindinės veiklos

1. Kampanijos atidarymas.
2. Tiesioginis jaunų žmonių informavimas apie institucijų, į kurias vyksta rinkimai, veiklą.
3. Kuriami kampanijos video reportažai.
4. Institucijos, į kurią vyksta rinkimai, darbo simuliacijos.
5. Susitikimai su kandidatais.
6. Kandidatų debatai.
7. Internetinė komunikacija.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Kampanijos tikslas – skatinti jaunimo dalyvavimą rinkimuose ir stiprinti jaunų žmonių suvokimą apie jų galią visuomenėje.

Pagrindinė kampanijos auditorija:

1. Jauni (1–30 metų amžiaus) galintys balsuoti žmonės.
2. Jaunimas, dar neturintis balsavimo teisės, bet jau dalyvaujantis pilietiniame šalies ir Europos Sąjungos gyvenime;
3. Jauni žmonės geografiškai atokesniuose regionuose.
4. Šeimas jau sukūrę jauni ar aktyviai darbo rinkoje dalyvaujantys ir nedalyvaujantys žmonės, kurie dažnai negali atvykti į susitikimus ar tiesiogiai dalyvauti kampanijos veiklose.

Sprendžiu pats –

už mane nespęs kiti

Pasiekti rezultatai

1. Padvigubėjo jaunimo aktyvumas rinkimuose. 2012 metais fiksuotas 18 proc. jaunimo aktyvumas Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose išaugo iki 36 proc. dalyvavusių 2014 m. Lietuvos Respublikos Prezidento ir Europos Parlamento rinkimuose.
2. Išaugęs kampanijos matomumas. Pirmą kartą kampanija pasiekė radijo eterį ir nuolat dalijosi savo informacija didžiausiame Lietuvos naujienų portale *Delfi.lt*. Taip pat pasiekta rekordinė *Facebook* socialinio tinklo vartotojų auditorija – 100 000 žmonių.
3. Pirmą kartą kampanijos informaciniai video reportažai turėjo vertimą į lietuvių gestų kalbą ir taip buvo padidintas kampanijos prieinamumas kurtiesiems.
4. Įvesta naujovė rinkimų procedūroje ir 40 balsavimo apylinkių pakeista bent po vieną balsavimo kabinos užuolaidą. Šių užuolaidų dizainas buvo išrinktas didžiausiame Lietuvos portale *Delfi.lt* ir jį sukūrė 23 m. vaikinai iš Radviliškio. Šiuo veiksmu buvo siekiama atkreipti jaunų žmonių dėmesį į tai, jog rinkimai nėra tik nuobodžiai privaloma procedūra, ir taip paskatinti aktyviai dalyvauti rinkimuose.
5. Prieš rinkimus į Europos parlamentą kampanijos metu įvyko 5 Europos Parlamento simuliacijos, kurios suteikė galimybę jauniems žmonėms patiems įsitraukti į sprendimų priėmimą ir užtikrino jų žinias apie Europos Parlamento instituciją.
6. Kampanijos metu įvyko 4 susitikimai su kandidatais į Europos Parlamentą, kurių metu jaunimas turėjo galimybę užduoti klausimus kandidatams.
7. Išlaikytas bendravimas su Vyriausiąja rinkimų komisija ir užtikrintas kampanijos skaidrumas bei nešališkumas.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

1. Mokyklų bendruomenės, pvz., moksleivių savivaldos, galėtų savarankiškai ugdyti pilietinio/politinio dalyvavimo kultūrą, organizuodamos Seimo, savivaldybių tarybos ar Europos Parlamento simuliacijas.
2. Mokyklose galėtų būti aktyviau platinama vizualinė medžiaga (plakatai, schemas, kt.) apie institucijas, į kurias rinkimų būdu deleguojami Lietuvos atstovai – Lietuvos Respublikos Prezidentas, Seimas, Europos Parlamentas, savivaldybių tarybos.
3. Į pilietiškumo ugdymo ar istorijos pamokas, diskutuojant apie rinkimus, mokyklos galėtų kviešti nepolitinius institucijų atstovus ar tokių pilietiškumo skatinimo kampanijų, kaip „Man ne dzin“, atstovus, kurie galbūt įdomiau ir interaktyviau papasakotų apie rinkimus, jų svarbą ir su tuo susijusius procesus.
4. Būtų sveikintinos ir bet kurios kitos tarp jaunų žmonių populiarios priemonės, pvz., *flashmob'ai*, akcijos socialiniuose tinkluose ir pan., žinoma, išlaikant nešališkumo principą.

Organizatoriai

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LIJOT)

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Sprendžiu pats – už mane nespręs kiti!

Baltosios pirštinės

Idėja ir pagrindinis tikslas

Kiekvienas pilietis pats gali prisidėti prie skaidrių ir sąžiningų bet kurių rinkimų užtikrinimo.

Iniciatyvos tikslai:

- Skaidrūs ir sąžiningi rinkimai.
- Stipri pilietinė visuomenė.
- Netolerancija korupcijai visose gyvenimo sferose.

Sprendžiama problema

- Neskaidrūs ir nesąžiningi rinkimai.
- Susiskaldžiusi pilietinė visuomenė.
- Korupcija visose gyvenimo sferose.

Pasiekti rezultatai

- Stebėti 4 rinkimai.
- Pritraukta virš 1000 savanorių stebėtojų.
- Stebėta apie 70 procentų rinkimų apylinkių.
- Gautas 371 pranešimas apie galimus pažeidimus.
  - Fiksuoti 49 pažeidimai.
- 9 įspėjimai rinkimų komisijoms ir rinkimų štabams.
  - 2 piniginės nuobaudos.
  - 3 ikiteisminės bylos.

Pagrindinės veiklos

- Piliečių švietimas ir įgalinimas stebėti rinkimus.
  - Komunikacija, korupcijos atvejų analizavimas ir viešinimas.
- Rinkimų stebėjimo, kitų pilietinių akcijų organizavimas, dalyvavimas jose.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

1. Mokiniai individualiai ar kartu kaip iniciatyvinė grupė gali prisijungti prie „Baltųjų pirštinių“ savanorių tinklo. Tuomet jie bus apmokyti identifikuoti pažeidimus ir įgalinti stebėti artėjančius rinkimus.
2. Mokiniai gali inicijuoti ir organizuoti „Baltųjų pirštinių“ akciją savo mokykloje, vykstant mokyklos mokinių pirmininko ir/ar savivaldos rinkimams.
3. Mokiniai gali organizuoti kitas pilietines iniciatyvas: protmūšį apie rinkimus, antikorupcijos dienos minėjimą, kitokių pilietiškumo pamokų organizavimą, kviečiant mokytį nevyriausybinų organizacijų atstovus ir pan.

* Pradedant įgyvendinti bet kurį pasiūlymą Jums padės „Baltųjų pirštinių“ atstovai, todėl prašome susisiekti el. paštu: info@baltosiospirstines.lt

Organizatoriai

Visuomeninė organizacija
„Baltosios pirštinės“

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Skaidrius rinkimus užtikrink pats!

Politinis kompasas

Idėja ir pagrindinis tikslas

Idėja

„Politinis kompasas tavo mieste“ yra jaunų žmonių iniciatyva, kviečianti kitus jaunos žmones iš visos Lietuvos įsitraukti į demokratinius procesus ir juose dalyvauti.

Pagrindinis projekto simbolis yra politinis kompasas (politinė kairės – dešinės skalė), kuris yra ir pagrindinė projekto priemonė. Virtualioje erdvėje žinomas metodas, kuriuo galima sužinoti savo politines pažiūras, šiame projekte iš virtualaus pasaulio yra „atnešamas“ į realybę. Tai yra niekada Lietuvoje „gyvai“ nenaudota ir mažai kur Europoje bei JAV pritaikyta priemonė pasiekti jaunos (ir ne tik) žmones. Jauni žmonės ir kiti miestų gyventojai yra kviečiami užpildyti trumpą klausimyną ir sužinoti, kokios yra jų politinės pažiūros. Susitikimų su miestų jaunimu metu diskutuojama apie pagrindines politines ideologijas ir rengiamos gatvės akcijos, kurių metu galima sužinoti savo politines pažiūras bei diskutuoti apie pagrindinius jų panašumus ir skirtumus.

Sprendžiama problema

- Mažas jaunų žmonių savarankiškas įsitraukimas ir menkai savomis jėgomis plečiamas akiratis;
- Aktyviai nedalyvaujančio jaunimo įtraukimas į pilietinėje visuomenėje vykstančius procesus;
- Jaunimo apolitiškumas;
- Ideologinis neišprusimas.

Tikslai

1. Ugdyti jaunimo iniciatyvumą: kuo daugiau jaunų žmonių sudominant politinėmis ideologijomis, jų vertybėmis, panašumais ir skirtumais bei skatinant savų vertybinių nuostatų paiešką, atskleisti galimybes veikti, reaguoti, realizuoti savo idėjas ir interesus.
2. Ugdyti jaunų žmonių verslumą: skatinti jaunimą kritiškai vertinti viešosios politikos sprendimus, sugebėti identifikuoti tų sprendimų paskatas, pasekmes, patiems gebėti pritaikyti optimalius problemų sprendimus atsižvelgiant į situaciją.
3. Ugdyti jaunimo kūrybiškumą: sudaryti sąlygas jauniems žmonėms projekto veiklas papildyti savomis idėjomis, pritaikyti savitas formas ir priemones viešosioms akcijoms.

Pagrindinės veiklos

Diskusijos įvairiuose miestuose su vietos jaunimu apie politines ideologijas.

Klausimyno pildymas asmeninių politinių pažiūrų nustatymui. Savo ideologinės pozicijos suradimas realiame politiniame kompasas (politinė kairės–dešinės skalė).

Pasiekti rezultatai

Moksleiviai įgyja žinių apie pasaulyje egzistuojančias ideologijas (konservatizmą, liberalizmą ir kt.), jų tarpusavio sąveiką ir įsitvirtinimą skirtingose šalyse.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Mokyklų bendruomenės gali naudoti Politinio kompasas koncepciją organizuodamos mokymus moksleiviams apie pasaulyje egzistuojančias ideologijas ir jų poveikį politikos formavimui. Mokyklų bendruomenėms reikia turėti politinio kompasas schemą ir testą, pagal kurį nustatomos dalyvių politinės pažiūros.

Organizatoriai

Lietuvos liberalus jaunimas (LLJ) – savarankiška, nepartinė, tačiau ideologinė jaunimo nevyriausybinė organizacija, vienijanti liberaliai mąstančius jaunos žmones visoje Lietuvoje.

Vienas sakiny – šūkis, apibendrinantis idėją

Idėjos nemiršta!!!

1 valanda Lietuvai

Sprendžiama problema

Lietuvos piliečiai vis dar nedaug laiko skiria savanoriškai veiklai, nedidelė visuomenės dalis įsitraukia į pilietinę veiklą, bendruomenių projektus.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Jau ketverius metus sėkmingai gyvuojantis projektas „1 valanda Lietuvai“ yra skirtas suburti iniciatyvius, pilietiškus asmenis, siekiančius prisidėti savo patirtimi prie bendros gerovės kūrimo. Bet kuris Lietuvoje gyvenantis žmogus gali skirti nors vieną valandą savo laiko per dieną, per savaitę, per mėnesį ar per metus geram, visuomenei naudingam darbui atlikti toje srityje, kurią nusimano geriausiai arba kuri yra įdomiausia.

Pagrindinis tikslas: didinti jaunimo ir kitų socialinių grupių užimtumą ir įtraukimą į darbo rinką.

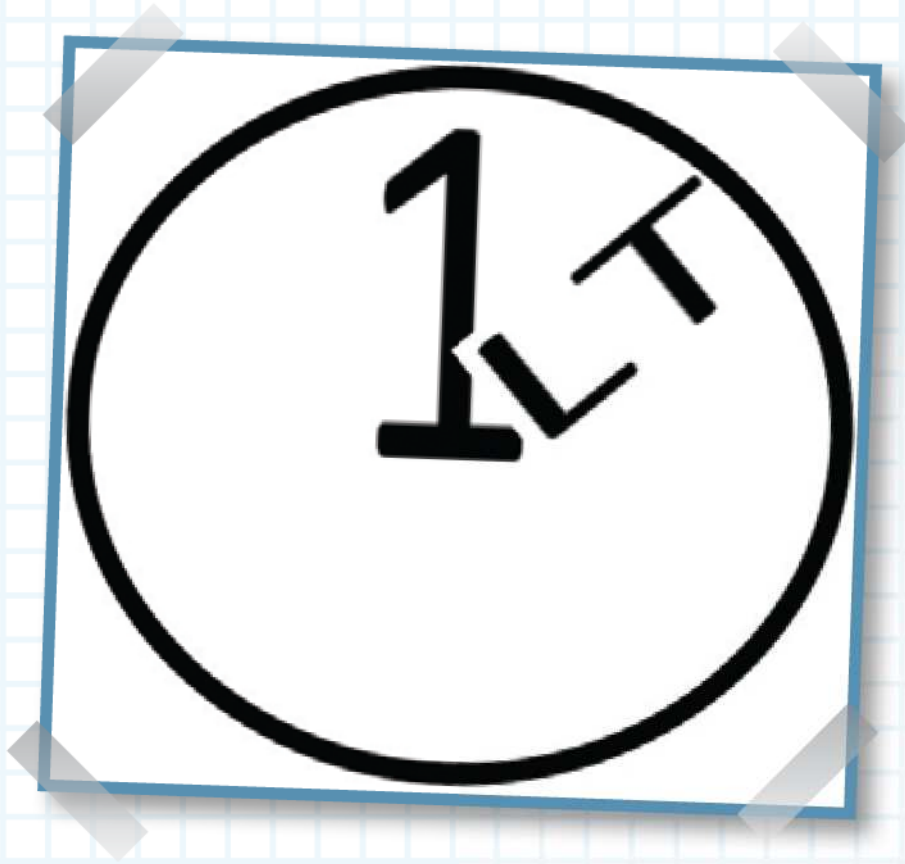
Tikslinė auditorija: moksleiviai, socialinės grupės, kurioms aktuali integracija į darbo rinką.

Pagrindinės veiklos

- Nemokamų stovyklų moksleiviams organizavimas.
- Pilietinių iniciatyvų kūrimas ir įgyvendinimas, pasiūlymų teikimas LR Seimui.
  - Seminarų, mokymų, paskaitų apie karjerą organizavimas.
- Moksleivių įtraukimas į veiklas, susijusias su medicina, medija, menu, muzika, teise, IT, renginių organizavimu, marketingu ir kt.
  - Projektai, skirti moksleivių saugumo prevencijai, bendradarbiaujant su Lietuvos policija, AB „Lietuvos geležinkeliai“, MB „Horos“ ir kt.
- Teikiamos nemokamos pirminės teisinės konsultacijos nepasiturintiems asmenims.

Pasiekti rezultatai

- Savaniai savo jėgomis jau įgyvendino šiuos gyventojams naudingus projektus:
1. Projektas „Lietuvos geležinkelių ambasadoriai“, skirtas supažindinti moksleivius su saugiu elgesiu geležinkelio pervažose bei geležinkeliečio profesija.
  2. Hakatonas – 24 val. konkursas programuotojams „Hack for Police!“, skirtas kurti žaidimus ir programėles, skatinančias vaikų saugumą.
  3. Bendradarbiaujant su Lietuvos policija atidaryta „Jaunojo policininko mokyklėlė“.
  4. Atidaryta „Novi homines“ galerija, pirmoji paroda – nuteistųjų meno darbų paroda „Menas daro mane nauju žmogumi“.
  5. Suorganizuota nemokama „Jaunųjų programuotojų vasaros stovykla“ vaikams, skirta didinti programuotojo specialybės patrauklumą ir išmokyti stovyklos dalyvius programavimo, žaidimų kūrimo, dizaino pagrindų.
  6. Kartu su AB „Lietuvos geležinkeliai“ įvykdyta akcija „Sustok. Palauk. Gyvenk!“, skirta nelaimingų atsitikimų geležinkelio pervažose prevencijai. Akcijos metu savaniai (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Kretingoje, Marijampolėje) skatino vairuotojus ir pėsčiuosius saugiai elgtis kelyje prie geležinkelio pervažų. Akcijoje dalyvavo 50 savanorių, išdalyta 2000 vnt. dalomosios medžiagos.
  7. Organizuotas konkursas visos Lietuvos moksleiviams siekiant atkreipti dėmesį į rūkymo žalą, skatinti kūrybišką moksleivių mąstymą kovojant su rūkymu. Konkurse 900 moksleivių atsiuntė savo piešinius, rašinius, video filmus, atvaizduojančius rūkymo žalą. Laureatams buvo įteikti rėmėjų prizai (knygos, saldainiai, bilietai į pramogų parką, šokių studijos abonementai ir pagrindinis piniginis prizas).
  8. Skatinant visuomenės pilietiškumą inicijuota ir įgyvendinta piliečių įstatymų leidybos iniciatyva, siūlant Lietuvos Respublikos Seimui papildyti Tabako kontrolės įstatymą ir įrašyti nuostatą, kad nepilnamečiams asmenims draudžiama rūkyti bei turėti tabako gaminius. Du mėnesius trukusios iniciatyvos metu Asociacijos savaniai dalyvavo sporto, meno, muzikos renginiuose ir skatino nepilnamečių rūkymo prevenciją.
  9. Organizuota nemokama choro vasaros stovykla Kaune.
  10. Organizuojami nemokami mokymai apie karjeros galimybes bei naujas profesijas Vilniaus universiteto, Vilniaus Gedimino technikos universiteto studentams, paskaitų kursus Vilniaus ir Kauno mokyklų vyresniųjų klasių moksleiviams.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Skatinti moksleivius įsitraukti į „1 valanda Lietuvai“ projektą dalyviais, stebėtojais, savanoriais, organizatoriais.

Organizatoriai

Asociacija „Novi homines“, teisininkas
Aivaras Daukantas.

Asociacija veiklą vykdo savanoriškais
pagrindais ir vienija virš 200 savanorių
visoje Lietuvoje.

Vienas sakinytis – šūkis,
apibendrinantis idėją

Skirk 1 valandą Lietuvai!

Pamatyk Trispalvę savo kasdienybėje

Sprendžiama problema

Pagrindinė sprendžiama problema – pilietiškumo ir tautiškumo stoka šiuolaikinėje visuomenėje. Ieškota visiems suprantamos ir prieinamos formos ir veiklos, kuri leistų suburti bendrai veiklai kuo didesnį žmonių skaičių.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Tikslas – parodyti Lietuvos vėliavos spalvų įvairovę ir atkreipti dėmesį į valstybinių dienų svarbą, kviesti piliečius domėtis jomis bei skatinti tarpusavio bendradarbiavimą tarp Lietuvos mokyklų ir kitų visuomeninių įstaigų.

Pagrindinės veiklos

- Internetinės paskyros „Pamatyk trispalvę savo kasdienybėje“ sukūrimas *Facebook.com* svetainėje.
  - Iniciatyvos viešinimas: laiškų su akcijos aprašymu siuntimas įvairioms valstybinėms ir privačioms institucijoms.
- Trispalvių pamatymas aplinkoje ir fotografavimas, nuolatinis nuotraukų skelbimas ir svetainės atnaujinimas.
- Interviu su iniciatyvos dalyviais, žiniasklaidos atstovais (LRT „Lituanica“ televizija ir žurnalas „Šeimininkė“).
- Atsiųstų nuotraukų sujungimas į bendrą mozaiką – Lietuvos kontūrą.
  - Akcijos dalyvių apdovanojimai.

Pasiekti rezultatai

- Sulaukta daugiau nei 300 nuotraukų iš įvairiausių pasaulio kampelių, o socialinio tinklo paskyrą www.facebook.com/vasario16 pamėgo daugiau nei 900 žmonių.
  - Akcijoje dalyvavo žmonės, gyvenantys net dvidešimtyje skirtingų pasaulio valstybių: Lietuvoje, JAV, Didžiojoje Britanijoje, Airijoje, Vokietijoje, Kanadoje, Argentinoje, Australijoje, Urugvajuje, Prancūzijoje, Šveicarijoje ir kt.
  - Interneto puslapiuose apie akciją paskelbė LR Prezidentūra, LR Seimas, LRT Lituanica televizija, naujienų portalas Delfi.lt, žurnalas „Šeimininkė“, užsienio lietuvių dienraštis „Draugas“, Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerija, Europos Jaunimo parlamentas Lietuvoje, Lietuvos moksleivių sąjunga, Vilniaus savivaldybės jaunimo taryba.
  - Visos nuotraukos sujungtos į mozaiką, sudariusią Lietuvos valstybės kontūrą;
  - Išrinkti ir apdovanoti meniškiausių, labiausiai temą atspindėjusių nuotraukų ir daugiausiai nuotraukų atsiuntusių, labiausiai pamėgtų nuotraukų autoriai;
    - Inicatyva įvertinta LR Prezidentės D. Grybauskaitės ir apdovanota Lietuvos Respublikos vėliava.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Mokyklų bendruomenės galėtų savo mokyklose organizuoti meninių nuotraukų parodas Lietuvos vėliavos tema. Mokyklos galėtų keisti nuotraukų parodomis. Taip pat galėtų ir toliau fotografuoti ir siųsti trispalves elektroniniu paštu trispalve2015@gmail.com.

Organizatoriai

Vilniaus Gabijos gimnazijos mokinių
taryba

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Vardan tos Lietuvos!

Lietuva 2.0

Idėja ir pagrindinis tikslas

- Tapti komunikacijos tiltu, jungiančiu piliečius su jų atstovais valdžioje.
  - Sukurti sąlygas, kad kiekvienas Lietuvos pilietis galėtų minimaliomis pastangomis maksimaliai įsitraukti į valstybės gyvenimą.
- Skatinti šiuolaikinių demokratijos procesų plėtrą elektroninėje erdvėje.
  - Suteikti aktyviems piliečiams patogią aplinką savo pilietinei iniciatyvai ir valios pareiškimui.

Sprendžiama problema

Menkas visuomenės įsitraukimas į valstybės valdymą, silpnos valstybinės elektroninės demokratijos iniciatyvos, žemas pilietinės galios indeksas

Pagrindinės veiklos

- Piliečių įstatymų leidybos iniciatyvų, referendumų iniciatyvų teikimas ir pasirašymas elektroniniu būdu.
- Nuomonės reiškimas ir balsavimas valdžios svarstomais klausimais.
- Pasisakymai apie egzistuojančias problemas ir sprendimų paieška.
  - Organizacijų veiklos, projektų valdymas.

Pasiekti rezultatai

- Elektroniniu būdu rinkti ir VRK įskaityti elektroniniai parašai vienai referendumo iniciatyvai ir dviem įstatymų leidybos iniciatyvoms.
  - Apie 5000 registruotų naudotojų.
- Portale pateikta per 300 idėjų, svarstyta beveik 100 teisės aktų.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Teikti pasiūlymus, prisidėti prie savo ar kitų pateiktų siūlymų įgyvendinimo, komentuoti teisės aktus, kelti problemas, burtis į organizacijas ir vykdyti projektus.

LIETUVA 2.0

Organizatoriai

VšĮ LT2.0

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Lietuva 2.0 – tai elektroninės demokratijos socialinis tinklas, kuriame dalyvaujantys sąmoningi Lietuvos piliečiai patys kuria Lietuvą tokią, kokią ją nori matyti.

Aš tikrai myliu Lietuvą

Idėja ir pagrindinis tikslas

Norėta, kad projekto dalyviai ir mokyklos bendruomenė labiau domėtusi politiniais įvykiais Lietuvoje ir pasaulyje.

Tikslas – skatinti moksleivių aktyvumą ir domėjimąsi visuomenine veikla.

Sprendžiama problema

Šiandien galime matyti paradoksą – egzistuoja daugybė informacijos prieinamumo galimybių, tačiau jaunimas mažai arba išvis nesidomi Lietuvoje ir pasaulyje vykstančiais įvykiais.

Pasiekti rezultatai

1. Paskatintas bendruomenės domėjimasis politinėmis aktualijomis, paruoštas su valstybės institucine struktūra susijęs stendas, puošiantis mokyklos fojė.
2. Lavinti darbo komandoje įgūdžiai: komunikavimas, tarpusavio supratimas ir bendras sprendimų priėmimas.
3. Vykdytomis veiklomis sudominta gimnazijos bendruomenė – taip prisidėta prie akiračio praplėtimo.

Pagrindinės veiklos

1. Vadovaujant mokytojams, mokykloje surengti pristatymai apie svarbius pasauliui ir Lietuvai įsimintinus įvykius ir politines aktualijas.
2. Parengtas informacinis stendas: „Lietuvos Respublikos svarbiausios valstybinės institucijos“.
3. Kiekvieno mėnesio pabaigoje organizuotos politinės diskusijos ir debatai aktualiomis visuomenei temomis.
4. Rengti susitikimai su politikos apžvalgininkais, politikais ir visuomenės veikėjais (A. M. Pavilioniene, G. Dalinkevičiumi, J. Gaudutiene, N. Jagelavičiene, V. Ramanausku, V. Povilioniene).
5. Mokiniai, padedami dalykų mokytojų, parengė pristatymus apie Lietuvą garsinančius žmones ir Lietuvos išskirtinumą.
6. Visas projekto veiklas sujungė baigiamasis renginys „Aš tikrai myliu Lietuvą“.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Kitose mokyklose taip pat būtų galima įvairiais renginiais, susitikimais su vietos politikais, žurnalistais ar aktyvistais diskutuoti apie Lietuvos, pasaulio aktualijas ir problemas, pilietinio ugdymo metu daugiau dėmesio skirti realių problemų aptarimui ir galimų sprendimo būdų paieškom, simuliacijoms ar rezoliucijų rengimui.

Organizatoriai

Vilniaus „Židinio“
suaugusiųjų gimnazija

Vienas sakinytis – šūkis,
apibendrinantis idėją

Mes mylime Lietuvą!

Kalbą kuriu AŠ!

Idėja ir pagrindinis tikslas

Lietuvos moksleivių sąjunga (LMS), tikėdama jaunimo ambicijomis, siūlo keisti esamą padėtį kartu: kelti kalbos vartojimo ir raštingumo lygį bei įrodyti, kad kalba priklauso mums. Pagrindinis tikslas – priminti ir parodyti moksleiviams, kokia svarbi yra taisyklinga kalba, taisyklingas jos vartojimas, ir padėti ją labiau populiarinti bei papildyti taisyklingais lietuviškais žodžiais. Programa „Kalbą kuriu AŠ!“ siekia, kad apie raštingumo problemą sužinotų kiekvienas Lietuvos moksleivis ir kūrybiškai pradėtų keisti esamą situaciją. Tam bus pasitelktos efektyviausios priemonės, kurios padės pritraukti didelį skaičių mokinių, padės skatinti susidomėjimą vykstančiomis veiklomis bei patiems į jas įsitraukti. Programoje bus kviečiami dalyvauti bendrojo lavinimo mokyklų 5–12 kl. Lietuvos moksleiviai.

Sprendžiama problema

Programa „Kalbą kuriu AŠ!“ primena apie įsisenėjusią nacionalinę problemą – netaisyklingą kalbos vartojimą bei raštingumo lygio smukimą. Puikus pavyzdys – 2012 metų lietuvių kalbos brandos egzaminas, kurio raštingumo rezultatai šokiruojantys: net 33% laikiusiųjų iš raštingumo surinko 0 taškų.

Pagrindinės veiklos

Programos priemonės apima įvairias sritis: reklaminius klipus, žiniasklaidą bei konkursus.

- Programos atidarymas ir konferencija Lietuvos Respublikos Seime (LRS).
  - Sukurti reklaminiai klipai „Aš po 10 metų be taisyklingos kalbos“, „Grubi klaida – nauja prasmė“, „Ar mano kalba – tai lietuvių kalba?!“
- Pasitelktos populiariausios jaunimo bendravimo priemonės, tokios kaip trumpųjų žinučių rašymas bei *Facebook*.

- Konkursas „Taisyk“. Asmuo, užsiregistravęs konkurse, kas savaitę gavo po 1 tekstą, kurį turėjo ištaisyti ir atsiųsti per apibrėžtą konkurso laiką (geriausių redakcinių ir korektūrinių sprendimų autoriai apdovanoti).
- Sąsiuvinio viršelio kūrimas. Mokiniai kūrė sąsiuvinio viršelio maketą, kuriame atsispindi tema „Kuriu kalbą“
- Video konkursas pasaulio lietuvių mokykloms „Ką MAN reiškia lietuvių kalba?“
- LRS diskusija apie lietuvių kalbos puoselėjimą.
  - Nuotraukų konkursas „Kalbą kuriame mes“.
  - Programos „Kalbą kuriu AŠ!“ uždarymo renginys, apdovanojimai bei apibendrinimas.

Organizatoriai

Lietuvos moksleivių sąjunga

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Būkime vieningi ir Lietuvos gimtadienį švęskime kartu!

Pasiekti rezultatai

Programos veiklose dalyvavo daugiau nei 10 000 jaunų žmonių iš Lietuvos ir viso pasaulio. Prie šios programos prisijungė LR Prezidentė, LR Seimas, Valstybinė lietuvių kalbos komisija, LR Švietimo ir mokslo ministerija, LR Kultūros ministerija, Lietuvių kalbos institutas.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Paruoštas programos rezultatas – socialinės reklamos klipai, konkursų laimėtojų darbai bei kitų akcijų rezultatai bus perduodami mokykloms kaip ugdymo medžiaga moksleiviams pamokų metu bei padės parengti tolesnių priemonių planą, gerinant moksleivių raštingumą bei kalbos vartojimą. Lietuvos moksleivių sąjunga siekia, jog programos metu sukurtas rezultatas taptų puikiu moksleivių diskusijų ir problemų sprendimų mokykloje objektu, kuris padėtų kelti raštingumo lygį ir taisyklingos kalbos vartojimą bei suformuotų moksleivių mentalitetą apie savo kalbos svarbą.

Kuriame Respubliką: Skaidrumo laboratorija

Sprendžiama problema

Visuomenės tyrimai rodo, kad korupcija yra skaudi dabartinės Lietuvos problema. Neteisybei, melui, nesąžiningumui jautrus jaunimas gali šiandien telktis ir pamėginti kurti skaidresnę ir padoresnę Lietuvą. Apginti Respubliką nuo korupcijos, išsaugoti ją sveiką – tai jaunų žmonių pastangų ir kovos vertas uždavinys.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Nacionalinis projektas „Skaidrumo laboratorija“ – pilietiškumo ugdymo projekto „Kuriame Respubliką“ dalis, skirta skaidrumui, teisingumui, sąžiningumui, pasitikėjimui ir savipagarbai ugdyti – tiek mokyklose, tiek vietos bendruomenėse, tiek visuomenėje. Jo metu stiprinamas moksleivių domėjimasis skaidrumo svarba bei korupcijos žala, mokomasi kasdieniame gyvenime siekti teisingumo ir elgtis garbingai bei sąžiningai. Taigi, į „Skaidrumo laboratorijos“ tinklą įsijungusioms mokykloms buvo pasiūlyta:

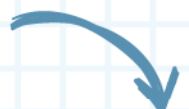
- Skatinti moksleivius rūpintis visuomenės gyvenimo skaidrumu, rimtai domėtis korupcijos problemomis, mokytis jas suprasti ir savo jėgomis spręsti.
- Padėti moksleiviams ugdytis savigarbą ir sąžiningumą, o mokyklos bendruomenėms įgyti daugiau skaidrumo ir teisingumo.
- Skatinti moksleivių ir bendruomenių pilietinį sąmoningumą, padėti jiems įgyti skaidraus elgesio ir kovos su korupcija praktinės patirties.

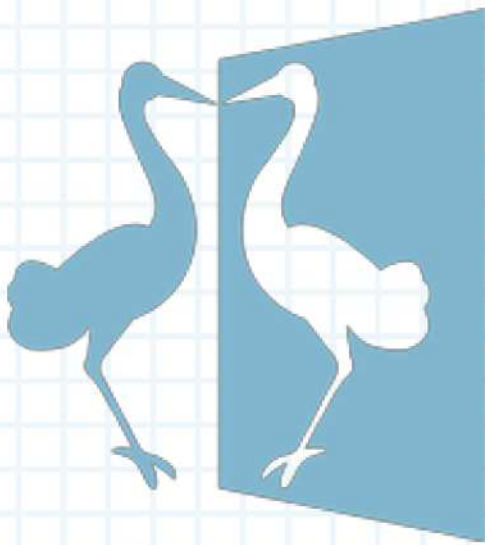

Pagrindinės veiklos

„Skaidrumo laboratorijos“ veiklos buvo skirstomos į teorinę ir praktinę dalis:

- 1) Teorinėje dalyje mokyklos bendruomenė buvo kviečiama susipažinti su šiuo metu Lietuvoje veikiančiomis institucijomis ir iniciatyvomis, skatinančiomis sąžiningą elgesį, kovojančiomis prieš korupciją.
- 2) Praktinėje dalyje patys mokiniai ėmėsi realių skaidrumo didinimo veiksmų (veiklas rinkosi pagal aktualumą):
  - Vykde mokyklos bendruomenės apklausas, kuriose mokyklos gyvenimo srityse jos nariai susiduria su nesąžiningumu, neskaidrumu, neteisingumu.
  - Stengėsi sumažinti nusirašinėjimą mokykloje – tiek nuo klasės draugų, tiek nuo „paruoštukų“, organizavo įvairias sąžiningumo akcijas, piešinių konkursus ir pan.
  - Domėjosi, kam panaudojama 2 proc. parama mokyklai. Kiekvienos mokyklos pareiga skelbti, kur ir kaip panaudojamos iš 2 proc. paramos gautos lėšos, o kiekvieno moksleivio pareiga – stengtis, kad ši informacija būtų prieinama, domėtis, kur parama panaudojama.
  - Organizavo skirtingo lygmens apklausas mokykloje, mieste, savivaldybėje, bandydami išsiaiškinti, kur ir kaip gyventojai suduria su nesąžiningumu, korupcija.
  - Informatikos ar ekonomikos pamokų metu mokytojai kartu su mokiniais bandė skaičiuoti, kiek lėšų valstybė netenka, jeigu dalis atlyginimų išmokama vokeliuose.

SKAIDRUMO LABORATORIJA

Pasiekti rezultatai

Į „Skaidrumo laboratorijos“ veiklas įsitraukė 50 šalies mokyklų, apie 1150 dalyvių. Parengta projekto įgyvendinimo metodika, kuria gali naudotis visos mokyklos, jaunimo organizacijos ir kt. (www.kuriamerespublika.lt).

Sukurti du edukaciniai filmai: vienas – patariantis, kaip sėkmingai įgyvendinti projektą, kitas – įamžinantis įspūdžius, kaip mokykloms sekėsi įgyvendinti veiklas (filmus galima pamatyti Pilietinės visuomenės instituto *Youtube* paskyroje).

Jaunoji karta, išmėginusi įvairių antikorupcinės veiklos praktikų, tampa aktyvi skaidrumo kultūros sergėtoja ir puoselėtoja mokyklos, miesto ar rajono bendruomenėje. Mokykloje sumažėja pakantumas nusirašinėjimui ir kitam akademiniam nesąžiningumui, moksleiviai aktyviau domisi mokykloje vykstančiais procesais: paramos panaudojimu, stengiasi, kad rinkimai į klasių seniūnus, moksleivių tarybą, prezidentus, mokyklos tarybą vyktų atvirai ir sąžiningai ir pan. „Skaidrumo laboratorijos“ veiklas organizavę ir jose dalyvavę jauni žmonės daugiau žino apie skaidrumo svarbą ir korupcijos žalą, nesitaikstys su nesąžiningo elgesio apraiškomis. Jaunimas ragina vyresniąsias kartas Lietuvos valstybę kurti skaidresnę ir padoresnę.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Pasinaudodamos sukurta „Skaidrumo laboratorijos“ metodika bei edukaciniais filmais, mokyklų bendruomenės gali sėkmingai įgyvendinti skaidrumo skatinimui skirtas veiklas savo vietovėje.

Keletas praktinių patarimų, kaip sėkmingai įgyvendinti projektą:

- Suburti komandą tiek iš aktyvių, tiek iš mažiau įvairiose veiklose dalyvaujančių moksleivių, taip pat įtraukti ir bent vieną mokytoją – pagalbininką, lydėsiantį moksleivių grupę visų veiklų metu.
- Išdiskutuoti temas, kurioms norima skirti daugiausiai dėmesio. Išsiginčinti tikslą – ką norima šiuo projektu pasiekti, kas turėtų per veiklos laiką pasikeisti?
- Nusimatyti veiklas, kaip bus pasiekti tikslai ir įgyvendinti uždaviniai.
  - Būtina nuolatos dalintis informacija tiek tarpusavyje, tiek su kitais. Supažindinti su savo idėja kuo platesnį žmonių ratą – tai ne tik prisidės prie skaidrios veiklos, bet ir didins tikslų žinomumą, palengvins įgyvendinimą.
- Esant poreikiui, ieškoti partnerių konsultacijoms ar finansinei paramai.

Projektų tikslus ir įgyvendinimą lengviau pasiekti turint stipriai veikiančią moksleivių savivaldą. Taip pat projekto įgyvendinimui mokyklose galėtų būti skiriamos papildomos matematikos ar kitų pamokų dalykų valandos.

Organizatoriai

Idėjos autoriai – Anykščių Antano Baranausko vidurinė mokykla.

Organizatoriai – Pilietinės visuomenės institutas ir Pilietiškumo, demokratijos ir teisės programų centras.

Sąžiningumo mokyklų tinklas

Idėja ir pagrindinis tikslas

Mokyklos buriasi į tinklą, kartu siekdamos sąžiningumo, skaidrumo bei atskaitingumo savo kasdienėje veikloje. Tikslinė auditorija – mokyklų administracijos ir moksleiviai.

Sprendžiama problema

2011 m. atliktas Jaunimo sąžiningumo tyrimas atskleidė, jog daugiau negu 90 % Lietuvos moksleivių yra nusirašę arba davę nusirašyti. Tyrimai rodo, jog egzistuoja priežastinis ryšys tarp nusirašinėjimo mokyklose ir bendro korupcijos lygio šalyje. Nusirašinėjimo problemą būtina spręsti, o sąžiningumo skatinimas turi prasidėti dar mokykloje.

Pagrindinės veiklos

Įgyvendinti sąžiningumo iniciatyvas, deklaruoti sąžiningumą, atsakomybę, skaidrumą kaip vienas svarbiausių mokyklų vertybių, mokyklai svarbius sprendimus priimti bendru administracijų ir moksleivių sutarimu.

Pasiekti rezultatai

Iniciatyva prasidėjo 2014 m. gruodžio 9 d. Lietuvoje prie tinklo jau prisijungė 50 mokyklų iš 31 Lietuvos miesto. Prie „Sąžiningumo mokyklų tinklo“ prisijungusių mokyklų geografinį išsidėstymą ir prisijungusių mokyklų sąrašą galite rasti www.skaidrumas.lt.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Jeigu norite prisijungti prie šios iniciatyvos ar turite klausimų, susisiekite su mumis el. paštu: ingrida@transparency.lt arba telefonu: +370 5 212 69 51.

Organizatoriai

„Transparency International“
Lietuvos skyrius

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Sąžiningumas – svarbu,
sąžiningu būti verta,
sąžiningu būti madinga 😊

Šioje šalyje nėra vietos šešėliui

Idėja ir pagrindinis tikslas

Tikslas – atkreipti visuomenės dėmesį į šešėlinės ekonomikos mastą ir jos daromą žalą valstybei bei jos gyventojams. Akcijos sumanytojai, informuodami apie šešėlinės ekonomikos mastą ir žalą, siekia ugdyti visuomenės sąmoningumą, skatinti nepakantumą „šešėliui“ ir tokiu būdu jį įveikti.

Tikslinė auditorija – jaunimas, veiklūs ir aktyvūs gyventojai.

Sprendžiama problema

Visuomenės pakantumas šešėlinei ekonomikai, sąmoningumo trūkumas daro žalą tiek valstybės raidai, tiek piliečių gyvenimo gerovei. Todėl reikalingas požiūrio į šešėlinę ekonomiką pasikeitimas ir nepakantumo šiam reiškiniui stiprinimas visuomenėje.

Pagrindinės veiklos

1. Akcijos metu skaidraus verslo idėją remiantys politikai, visuomenės veikėjai, verslininkai ir nevyriausybinų organizacijų atstovai išeina į Lietuvos miestų ir miestelių gatves bei bendrauja su gyventojais.
2. Akcijos lankstinukas su informacija apie šešėlinės ekonomikos mastą platinamas kartu su dviem lipdukais – žaliuoju ir juodoju. Žaliuoju lipduku raginama pažymėti skaidriai veikiančias įstaigas, vietas, o juodoju įspėti gyventojus apie galimai vykdomą neskaidrią veiklą.
3. Vyriausybėje surengta konferencija „Poveikis šešėlinei ekonomikai: baudimas ar prevencija“, kurioje išvalgomis apie šešėlinę ekonomiką ir kovos su „šešėliu“ priemonės dalijosi Seimo ir Vyriausybės nariai, verslo ir valstybės institucijų, nevyriausybinų organizacijų ir profesinių sąjungų atstovai.

Pasiekti rezultatai

Akcija „Šioje šalyje nėra vietos „šešėliui““ pirmą kartą surengta Vilniuje 2012 m. Po metų ji tapo nacionaline: akcija vyko ir Kaune, Kėdainiuose, Biržuose, Utenoje, Trakuose, Širvintose, Ukmergėje bei Klaipėdoje. Jau 2014 metais akcija išsiplėtė net į 46 Lietuvos miestus ir joje sudalyvavo apie 400 dalyvių, buvo pasiekta apie 30 000 gyventojų.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Mokyklos gali naudotis pateikta informacija, organizuoti skaidrumo dieną mokykloje. Matematikos ar ekonomikos pamokų metu mokytojai su mokiniais gali skaičiuoti, kokia yra daroma finansinė žala ir kaip pinigus būtų galima panaudoti valstybės ir žmonių gerovei. Galima organizuoti analogišką dienos akciją mieste, įtraukiant tiek tėvus, tiek mokytojus. Mokiniai įvairias įmones ar kitas vietas, kurias mano esant skaidriomis, gali žymėti ženkliukais ar lipdukais.

ŠIOJE ŠALYJE NĖRA VIETOS „ŠEŠĖLIUI“

NEBŪK ABEJINGAS!

NEAPGAUDINĖK SAVĘS!

NEREMK ŠEŠĖLINĖS EKONOMIKOS – NEBŪK JOS DALIMI!

baltoji banga

UŽ SKAIDRŲ VERSLĄ

www.baltojibanga.lt
Spausdinta ant perdiršto popieriaus

Jūs žinote! Tu gali persikelti prie:

- 80 mokyklų, darželių, progimnazijų
- 50 mokyklų ar darželių, progimnazijų
- 175 mokyklų, darželių, progimnazijų, universitetų
- Jungtinėms Valstijoms įgyvendinti 84 000 mokymų.

Ką daryti? Atžymėti „ženklį“:

- pateikti ir išsiaiškinti etiško verslo kriterijus
- pabrėžti ir išsiaiškinti kriterijus
- įrašyti 10 žmonių, kurie ir patarė
- susitikti su verslo atstovais ir išsiaiškinti kriterijus
- pateikti ir išsiaiškinti kriterijus

Organizatoriai

Asociacija „Investors' Forum“ ir
iniciatyva „Baltoji banga“

Vienas sakinytis – šūkis, apibendrinantis idėją

Neapgaudinėk savęs: neremk šešėlinės
ekonomikos – nebūk jos dalimi!
Šioje šalyje nėra vietos „šešėliui“!

Pastabumo testai

Idėja ir pagrindinis tikslas

Tikslas – didinti visuomenės pastabumą neskaidrių ir korupcinių veiksmy atžvilgiu ir prisidėti prie jaunimo švietimo korupcijos prevencijos klausimais.

Tikslinė auditorija – jaunimas, kitos visuomenės grupės.

Sprendžiama problema

Kai kalba eina apie pinigus, atrodo, kad visada viską pastebime. Bet ar iš tiesų? Žmonės dažniausiai nemato, nepastebi arba tiesiog nepagalvoja, kad, pavyzdžiui, nepasiimti čekio yra blogai. Tačiau ar tikrai žinome, kokį efektą ir pasekmes sukelia, atrodytų, toks nedidelis dėmesio nekreipimas?

Pagrindinės veiklos

Specialūs filmukai apie pastabumo testavimą, platinami internete ir kviečiantys atkreipti dėmesį į korupciją. Taip pat su filmukais susiję straipsniai, skirti informavimui apie korupciją ir žmonių pasyvumo susiduriant su korupcija žalą.

Pasiekti rezultatai

Sukurti trys pastabumo testo filmukai skirtingomis temomis, platinami socialiniuose tinkluose, *Youtube.com* kanale, taip pat portalo *Delfi.lt* televizijos paskyroje. Filmukus galima rasti iniciatyvos „Baltoji banga“ *Youtube* paskyroje.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Mokytojai šiuos filmukus gali naudoti per pamokas, kalbėdami apie pilietiškumą. Taip pat siūlyti mokiniams šiais filmukais dalintis socialinių tinklų paskyrose ir taip tikrinti draugų pastabumą. Vėliau mokytojai gali organizuoti aptarimus ir diskusijas, kaip reaguoja bendraamžiai, kokių komentarų sulaukia. Taip pat šiuos filmukus galima rodyti mokyklos fojė esančiuose televizoriuose, jeigu mokykloje organizuojami kino seansai, parodyti juos prieš filmą arba pertraukų metu.

Organizatoriai

Asociacija Investors' Forum ir iniciatyva „Baltoji banga“

MATYK!

ŠEŠĖLIS
APLINK MUS

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Žiūrėk plačiau – išjunk ignora!

Sąžinės frontas

Idėja ir pagrindinis tikslas

Idėja – kurti gražesnę Lietuvą, keisti pasaulį, pradedant nuo savo aplinkoje egzistuojančios problemos – nusirašinėjimo – mažinimo. Taip pat suburti sąžiningus moksleivius, kurie kovoja prieš nesąžiningumą.

Tikslas – Sąžinės fronto akciją įprasminti mokykloje, iškeliant nusirašinėjimo problemą ir taip skatinti moksleivius elgtis sąžiningai, tuo pačiu suvienyti visas mokyklas, kurios sutinka dalyvauti akcijoje.

Tikslinė auditorija – visos Lietuvos moksleiviai.

Sprendžiama problema

Nusirašinėjimo problema mokykloje

Pagrindinės veiklos

Problemos išgryninimas savo kuopos, mokyklos ar kitų organizacinių vienetų, kurie yra įsitraukę į šią akciją, aplinkoje.

Pasiekti rezultatai

Surengtos viešos ir uždaros diskusijos, seminarai, filmų, kurie kalba apie šią problemą, peržiūros, akcijos idėjos platinimas internete, socialiniuose tinkluose, kitose viešose miestų vietose.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Surengti bent vieną renginį sąžinės tema. Mokiniai, kurie pasiryžta atkakliai siekti nusirašinėjimo sumažinimo, stengiasi įvairiomis iniciatyvomis paskatinti kitus bendraklasius, taip pat mokyklos savivaldą, mokyklos administraciją bei visus mokytojus prisidėti prie akcijos. Galiausiai viską vainikuoja sąžiningumo deklaracija, kurią pasirašydamos mokyklos įsipareigoja mažinti nusirašinėjimą, siekti skaidrumo bei bendradarbiauti viena su kita, sukurdamos bendrą ir viešą mokyklų tinklą.

Organizatoriai

Moksleivių ateitininkų sąjunga

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Būk sąžinės patriotas!

IŠPILK

Sprendžiama problema

Pagrindinė problema – alkoholio vartojimas ir prieinamumas nepilnamečiams bei alkoholio daroma žala jaunam organizmui.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Skatinti visos Lietuvos moksleivius imtis pačių efektyviausių priemonių, skirtų atkreipti visuomenės ir bendraamžių dėmesį į alkoholio vartojimą. Programoje kviečiami dalyvauti Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų 7–12 kl. moksleiviai.

Pagrindinės veiklos

2012–2013 metais programa vyko 2 pagrindiniais etapais: prevencinio plakato kūrimo bei prevencinės-edukacinės reklamos scenarijaus rašymo, taip pat buvo pasirašinėjama pozicija „Už moksleivį be alkoholio“. Moksleivių sukurti plakatai, buvo panaudoti kuriant ir vykdant prevencines programas mokykloms, o pagal geriausiai parašytą scenarijų sukurta prevencinė-edukacinė reklama prieš alkoholio vartojimą tarp moksleivių bei alkoholio prieinamumą nepilnamečiams, tokiu būdu atkreipiant visuomenės dėmesį į šią opią problemą.

Pasiekti rezultatai

Poziciją „Už moksleivį be alkoholio“ pasirašė net 5000 moksleivių. Sulaukta 300 moksleivių plakatų bei 50 trumpametražių filmukų iš įvairiausių Lietuvos miestų ir miestelių.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Paruoštas programos rezultatas – socialinės reklamos klipas ir prevencinis plakatas – perduodami mokykloms kaip ugdymo medžiaga moksleiviams pamokų metu. Lietuvos moksleivių sąjunga siekia, jog programos metu sukurtas rezultatas taptų puikiu moksleivių diskusijų ir problemų sprendimų objektu pamokų metu.

IŠPILK
2012

Organizatoriai

Lietuvos moksleivių sąjunga

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

IŠPILK!

Sveika ir stipri „Atžalyno“ Respublika

Idėja ir pagrindinis tikslas

Tikslas – labiau sutelkti klasės kolektyvą, ugdyti draugiškumą, pasitikėjimą, kūrybiškumą ir, žinoma, – spręsti iškeltą problemą vykdant įvairias veiklas: sportuoti, diskutuoti, sužinoti apie sveikos gyvensenos principus ir žalingų įpročių žalą.

Sprendžiama problema

Vis daugiau jaunimo savo laisvalaikį praleidžia prie kompiuterių, skųsdamiesi, kad trūksta laisvalaikio užimtumo formų ir pan. Taip pat daugėja vartojančių svaigiuosius gėrimus ir kitas psichotropines medžiagas, rūkančių.

Pagrindinės veiklos

1. Mokyklos renginiai: „Amžiaus mačas“ – tradicinės krepšinio varžybos su mokyklos absolventais; „Amatų, sporto ir sveikatingumo mugė“, skirta mokyklos vardo dienai.
2. Keturis mėnesius nuolat vykusios sporto varžybos: kvadrato, futbolo, estafečių, stalo teniso. Kai kurie netgi važiuoja paplaukioti į Pasvalio miesto baseiną, jodinėjo žirgais, mokėsi šokti valsą ir t. t.
3. Klasių valandėlių metu kalbėta apie sveiką mitybą ir gamintas sveikuolių maistas.
4. Video medžiagos apie žalingus įpročius peržiūros ir aptarimai, mokiniai tikrinosi žinias, dalyvaudami viktorinoje „Žalingų įpročių vartojimo pasekmės“.
5. 1–5 klasės įtraukė į sportinę veiklą ir savo tėvelius. Kiekvieną pirmadienį mankštinosi rytmetinėje kolektyvinėje mankštoje.
6. Įgyvendinta vaiko gerovės komisijos iniciatyva – reidai mokyklos teritorijoje prieš rūkalius.
7. Baigiamasis projekto renginys – „Sporto festivalis visiems“.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Manome, kad mūsų puoselėta idėja galėtų sudominti kitas mokyklas ir įstaigas bei padėti suprasti, kad niekas kitas, tik mes patys turime saugoti savo sveikatą ir skatinti tai daryti kitus.

Organizatoriai

Biržų „Atžalyno“ vidurinės mokyklos projekto „Kuriame Respubliką“ komanda.

Vienas sakinytis – šūkis, apibendrinantis idėją

Kurkime sveiką Respubliką!

**Visi – vienas
kitam.**

**Socialinį
sąmoningumą
skatinančios
iniciatyvos**

Pagalba daiktais

Sprendžiama problema

Socialinė atskirtis ir neatsakingas vartojimas.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Pagalbadaiktais.lt – tai visiems Lietuvos žmonėms atviras gerumo tinklas, jungiantis tuos, kuriems reikalinga parama daiktais, ir tuos, kurie gali tą paramą suteikti.

Projekto misija – skatinti bendruomeniškumą, kuriant pagalbos vieni kitiems tinklą.

Pagalbadaiktais.lt tikslai:

- mažinti socialinę atskirtį tiek materialiai, tiek per skirtingų socialinių grupių bendravimą;
- skatinti atsakingą vartojimą dalinantis nenaudojamais, neberekalingais daiktais su kitais.

Pagrindinės veiklos

- *Pagalbadaiktais.lt* tinklalapio palaikymas, turinio – daiktų poreikių – kūrimas, vystymas.
  - Savanorių tinklo visose Lietuvos savivaldybėse palaikymas ir plėtimas.
  - Komunikacija, skatinanti dalintis daiktais.

Pasiekti rezultatai

- Per tinklalapį padovanota virš 3500 daiktų.
- Per savanorius, nesinaudojant tinklalapiu, padovanota virš 2000 daiktų.
  - Padėta daugiau nei 1000 stokojančiųjų.
  - Prie tinklo prisijungė virš 200 savanorių.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Kiekvienos mokyklos bendruomenė (nebūtinai Kalėdų proga) gali inicijuoti daiktų dovanojimo akciją. Galima pasirinkti, kam daiktai bus dovanojami, paanalizuoti, kokie daiktai yra reikalingi pasirinktam stokojančiajam – bet kuriai mokyklai bet kuriame Lietuvos krašte tai padaryti pagelbės *Pagalbadaiktais.lt* savanoriai. Akcijos iniciatoriai pagal savo galimybes ir poreikius susiorganizuoja laiką, vietą, daiktų rinkimo būdą, dovanojimo procesą ir komunikaciją.

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Dalintis gera!

Organizatoriai

VšĮ „Geros valios projektai“

Pagalba darbais

Sprendžiama problema

Socialinė atskirtis ir bendruomeniškumo stoka.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Pagalbadarbai.lt – tai atviras tinklas visiems Lietuvos žmonėms, kuris jungia tuos, kam reikalinga pagalba įvairiais darbais ir tuos, kurie gali tą pagalbą suteikti. Projektas siekia praplėsti visuomenės požiūrį į savanorystę, kad ji gali prasidėti nuo paprastos pagalbos kaimynui.

Pagalbadarbai.lt veikimo principai:

1. Savanorystės projektas įgyvendinamas savanorių tinklo visoje Lietuvoje ir kviečia į savanorišką veiklą įsitraukti visus.
2. Pagalba tik pagal poreikį – visų pirma, savanoriai į internetinę sistemą įregistruoja įvairių darbų poreikius, o po to žmonės pagal savo galimybes gali atrasti, kam ir kuo gali padėti.
3. Atsakomybė ir pasitikėjimas – kiekvienas, prisidedantis prie projekto, prisiima atsakomybę už savo veiksmus, pasiūlymus ir elgesį.
4. Bendruomeniškumas – iniciatyva yra skatinamas bendruomeniškumas, nes daugumą darbų reikia atlikti fiziškai susitinkant su poreikio užsakovu. Tai suartina kaimynus, priverčia pažinti kitus bendruomenės narius ar miestelėnus, paskatina vieni kitiems padėti ir pastebėti, kam šalia yra reikalinga pagalba.

Pagrindinės veiklos

- *Pagalbadarbai.lt* tinklalapio palaikymas, turinio – darbų poreikių – kūrimas, vystymas.
- Savanorių tinklo visose Lietuvos savivaldybėse palaikymas ir plėtimas.
- Komunikacija, skatinanti padėti kitiems savanoriškai.

Pasiekti rezultatai

- Atlikta virš 30 savanoriškų darbų.
  - 6 geradariai tęsia savanorystę atrastose organizacijose.
  - Prie tinklo prisijungė virš 100 savanorių.
- *Projektas startavo 2014 m. pabaigoje.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

- Moksleiviai gali naudotis *www.pagalbadarbais.lt* platforma ieškodami, kur gali atlikti visuomenei naudingo darbo valandas (kurios mokykloje yra privalomos).
- Mokykla gali rengti savitarpio pagalbos dieną/savaitę/mėnesį, kurio metu pagal *Pagalbadarbais.lt* principus būtų surenkami reikalingų darbų poreikiai iš mokyklos bendruomenės narių, o kiti bendruomenės nariai (šeima – šeimai ar moksleivis – moksleiviui) padėtų jiems.

Organizatoriai

VšĮ „Geros valios projektai“

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Padėti lengva!

Svajonių karavanas

Sprendžiama problema

Kiekvienas žmogus turi teisę svajoti, norėti, siekti... Tačiau kartais taip susidėlioja aplinkybės, kad visi siekiai ir norai atsimuša į sieną. Kartais tam nėra finansinių galimybių, kartais tikėjimo, kartais tiesiog pasitikėjimo savimi.

Akcijos siekis – padėti svajonėms išsipildyti. Surasti galimybes išpildyti kuo daugiau svajonių, kad žmonės pradėtų tikėti galimybėmis, savimi ir aplinka.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Pagrindinis socialinės visuomenės gerinimo akcijos „Svajonių karavanas“ tikslas – pakelti bendrą Lietuvos gyventojų nuotaiką, nes šiuo metu labai daug liūdnų, nusivylusių ir niekuo nebetikinčių žmonių.

Pagrindinės veiklos

Yra surinkta virš 3000 svajonių. Šiuo metu reikia ieškoti, kaip tas svajones išpildyti. Svajonės yra surinktos visos Lietuvos teritorijoje, todėl ir pildymas vyksta visos Lietuvos mastu.
Daugiau: www.svajoniukaravanas.lt.

Pasiekti rezultatai

Šiuo metu yra išpildyta virš 300 svajonių,
t. y. apie 10 proc. surinktų svajonių.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Būtų labai gražu, jei vyresnių klasių moksleiviai galėtų išrinkti po 1 svajonę iš sau artimiausio regiono ir ją išpildyti. Kadangi svajonių yra labai įvairių, tai tikrai atsirastų tokia, kurią išpildyti sugebėtų jaunimas (svajones rasite www.svajoniukaravanas.lt).

Organizatoriai

Daugiavaikių šeimų asociacija MES

Vienas sakinytis – šūkis, apibendrinantis idėją

Nebijok svajoti – svajonės pildosi...

Vaikų svajonės

Sprendžiama problema

Socialinės rizikos šeimose augančių vaikų atskirtis ir nepriteklis.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Pagrindinis projekto „Vaikų svajonės“ tikslas – pasiekti, kad kuo daugiau vaikų, gyvenančių sudėtingomis socialinėmis sąlygomis, gautų kalėdines dovanas, apie kurias svajoja ir kurių neturi galimybės gauti iš savo tėvų.

Pagrindinės veiklos

Projekto „Vaikų svajonės“ metu yra renkami vaikų, augančių socialinės rizikos bei socialinių įgūdžių stokojančiose šeimose, norai ir svajonės, jos publikuojamos projekto tinklalapyje www.vaikusvajones.lt bei sudaromos sąlygos geros valios žmonėms jas įgyvendinti. Šias svajones žmonės gali įgyvendinti asmeniškai, patys nupirkdami ir įteikdami vaikui jo svajonių dovaną, arba nusiųsdami ją socialiniam darbuotojui, kad šis įteiktų svajonę žmogaus vardu.

Pasiekti rezultatai

2013 m. projekto metu buvo surinkta ir tinklapyje patalpinta virš 7.000 vaikų svajonių, iš kurių net 98 % buvo įgyvendintos.

2014 m. buvo planuojama surinkti apie 10 tūkst. svajonių bei visas jas įgyvendinti.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Projekto veikla pagrįsta savanoriškumo principu: visi savanoriai, projekto partneriai ir savivaldybių socialiniai centrai, besirūpinantys šiais vaikais, projekte dalyvauja savanoriškai ir neatlygintinai, projekto įgyvendinimui aukodami savo asmeninį laiką ir kitus išteklius.

Mokyklų bendruomenės galėtų pačios aktyviai inicijuoti jų savivaldybės vaikų svajonių įgyvendinimą arba prisidėti prie projekto įgyvendinimo pagelbėdami savanoriška veikla (pavyzdžiui, suvedant vaikų svajones į projekto puslapį).

Organizatoriai

VšĮ „Vaikų svajonės“

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Projekto „Vaikų svajonės“ metu renkame vaikų, augančių socialinės rizikos bei socialinių įgūdžių stokojančiose šeimose, norus ir svajones, publikuojame jas projekto tinklalapyje ir sudarome sąlygas geros valios žmonėms jas įgyvendinti.

Maisto bankas

Maistobankas

Sprendžiama problema

Skurdas ir maisto švaistymas.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Paramos maistu surinkimas ir perdavimas labdaros organizacijoms ir nepasiturintiems žmonėms.

Pagrindinės veiklos

Paramos maistu surinkimas,
sandėliavimas ir gabenimas.

Pasiekti rezultatai

2013 metais surinkta ir išdalinta
maisto produktų, kurių vertė yra apie
14,5 mln. Lt (apie 4,2 mln. Eur).

Kaip mokyklų
bendruomenės galėtų
įgyvendinti ar
plėtoti idėją?

Prisidėdamos savanorišku darbu.

Organizatoriai

Labdaros ir paramos fondas
„Maisto bankas“.

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Maisto bankas

Obuolių šalis

Sprendžiama problema

Obuolių, kurie užderėjo Lietuvos policijos mokyklos sode, buvo tiek daug, kad mokyklos bendruomenė buvo nepajėgi viena ne tik jų surinkti, bet ir suvalgyti, todėl saldžiu derliumi norėta pasidalinti su Kauno rajono gyventojais.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Lietuvos policijos mokykla turi 3 ha ploto obelių sodą, todėl vienas iš akcijos tikslų buvo pasirūpinti mokyklos aplinka, gamta, nesinorėjo palikti rudens derlių supūti, o mokykla pati buvo nepajėgi surinkti visų obuolių. Kitas akcijos tikslas – suburti vietinę bendruomenę kilniam darbui, nes iš obuolių išspaustos sultys buvo padovanotos Kauno rajone esantiems socialinių globos namų gyventojams bei vaikų globos namų auklėtiniams.

Tikslinė auditorija – vietinė bendruomenė (Mastaičių gyventojai, moksleiviai, seniūnijos darbuotojai).

Pagrindinės veiklos

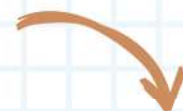
- Iš pradžių išsiuntėme pakvietimus Garliavos bei Mastaičių mokykloms, seniūnijai, vietinei bendruomenei dalyvauti akcijoje.
  - Suradome partnerius, kurie mums padėjo finansiškai: skyrė maišus obuoliams sudėti bei išspaudė sultis.
  - Suorganizavome talką, kurioje dalyvavo apie 200 pagalbinių.
- Visi talkoje dalyvavę žmonės galėjo ir sau prisirinkti bei namo parsinešti po krepšį ar kibirą šviežių vaisių.
- Šviežiai išspaustos sultys vėliau buvo išvežtos ir išdalintos Kauno rajono socialinių globos namų gyventojams bei vaikų globos namų auklėtiniams.

Pasiekti rezultatai

- Pavyko suburti bendruomenę mūsų išsikeltam tikslui pasiekti.
- Per 1 val. talkos dalyviai surinko 100 maišų obuolių.
  - Buvo išspausta daugiau nei 2 tonos sulčių.
- Sutvarkėme sodą: nepalikome nukritusių obuolių supūti.
- Mūsų dovana – šviežiai spaustos obuolių sultys – ne tik graži, bet ir sveika dovana vaikams ir senoliams. Tikrai nustebinome globos namų gyventojus.
  - Akcijos metu surinkome ne visus obuolius, nes norėjome dalį rudens derliaus padovanoti Mastaičių gyventojams, kurie mums padėjo talkos metu. Gyventojai per kelias dienas surinko visus obuolius.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Nebūtina turėti didelį obelių sodą, norint įgyvendinti mūsų sugalvotą socialinę akciją. Svarbiausia turėti didelį norą suburti bendruomenę kokiam nors kilniam tikslui. Tai gali būti ir švarinimosi talka. Arba, pavyzdžiui, žiemą uždariau gyvenantys vyresnio amžiaus žmonės, sunkiai sugeba nusikasti sniegą. Mokyklos bendruomenė taip galėtų atlikti kilnų darbą. Čia tik vienas iš pavyzdžių.

Organizatoriai

Organizatorius – Lietuvos policijos mokykla,
partneris – Kauno rajono savivaldybė.

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Didelis obuolių sodas gal ir priklauso Lietuvos
policijos mokyklai, bet vaisiais galime pavaišinti
visus, ypač kai jų tiek daug.

Spalvoto meduolio diena

Sprendžiama problema

Netolerantiška ir stereotipais mąstanti visuomenė. Vaikų iš globos namų menki socialiniai ir bendravimo įgūdžiai.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Skatinti vaikų iš globos namų integraciją į visuomenę.

Didinti visuomenės toleranciją, pažinimą.

Lavinti gyvenančių globos namuose vaikų socialinius ir bendravimo įgūdžius.

Pagrindinės veiklos

Paskutinį lapkričio savaitgalį kepyklėlėse kūrėme šventę bendruomenei – bendram kūrybiniam procesui prie vieno stalo kvietėme dalintis Kalėdų laukimo nuotaikomis ir geromis emocijomis. Vaikams iš globos namų išėjimas į miestą, į kepyklėlę, yra įvykis. Mūsų tikslas, kad tai būtų įvykis, nuo kurio prasideda pokyčiai į gera.

Pasiekti rezultatai

2014 m. rezultatai: iniciatyva vyko 15 Lietuvos miestų 47 kepyklėlėse.

(Vietos ir miestai:

www.meduoliodiena.lt).

Projekte dalyvavo vaikai iš 25 globos namų, 7 dienos centų. Aplankytos 4 ligoninės, neįgaliųjų vaikų stovykla.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Vietos mokyklų bendruomenės galėtų tapti „Spalvoto meduolio dienos“ ambasadoriais regionuose:

1. Suburti savanorių komandą;
2. Užregistruoti ją www.meduoliodiena.lt.

Vykdyti šią veiklą:

1. Informuoti žmones apie iniciatyvą.
2. Padėti surasti tinkamas vietas iniciatyvos vykimui.
3. Pakviesti regiono globos namų vaikus, dienos centų vaikus.
4. Vadovauti meduolių marginimo šventei.
5. Pristatyti numargintus meduolius ir priemones į vaikų globos namus.
6. Pasidalinti projekto eigos fotografijomis ir atsiliepimais.

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Dalyvauk, Dalinkis, Dovanok 😊

Organizatoriai

VŠĮ „GMM Projektai“
Idėjos autorė Violeta
Masteikienė

Pilietiškos Kalėdos

Idėja ir pagrindinis tikslas

Projekto tikslai:

1. Suaktyvinti piliečius ir sukurti tikrą kalėdinį stebuklą, aplankant tuos, kurie šventinėmis dienomis jaučiasi vieniši ir patiria materialinį nepriteklių.
2. Didinti jaunimo socialinį atsakingumą, suvokimą, kad mūsų bendruomenėje/ visuomenėje yra nepriteklių patiriančių vienišų žmonių.
3. Suprasti, kad vien materialine pagalba visų problemų neišspėsime, todėl turime parodyti dėmesį ir palaikyti sunkiu momentu.

Sprendžiama problema

Švenčių šurmulyje užmirštame šalia esančius vienišus ir nepasiturinčius miestiečius. Bendruomeniškumo ir tarpusavio pagalbos trūkumas – viena iš priežasčių, dėl kurių šviesiausios metų šventės vienišiemis žmonėms nebūna tokios gražios.

Pagrindinės veiklos

Per 2013 m. šv. Kalėdas savanoriai ir Kauno miesto gyventojai padėjo išdalinti „Baltai Juoda“ savanorių pakuotas dovanėles (maisto rinkinius, miestiečių dovanotus daiktus, vaikų darytus meno kūrinėlius) nepasiturinčioms šeimoms ir vienišiams seneliams.

Į pasiruošimą akcijai buvo įtraukti ir kitų socialinių grupių atstovai: Vilijampolės socialinės globos namų gyventojai su savanoriais kepė sausainius, Psichinės sveikatos centro klientai ir LSMU Kauno klinikų endokrinologiniame bei onkohematologiniame skyriuose gulintys vaikai gamino žvakides ir kalėdinius papuošimus, riteriai kartu su savanoriais rinko sveikinimus miesto centre iš miestiečių, KTU studentai rinko įvairių paramą: rūbais, žaislais, knygomis.

Paramą maisto produktais suteikė „Maisto bankas“, vaistinėmis arbatomis – „Gintarinė“ vaistinė.

Akcijos pradžioje visi susirinkome Kauno pilies aikštelėje, iš kurios susiskirstę ekipažais vykome į specialius žemėlapiuose pažymėtus punktus. Juose mūsų laukė šeimos ir vieniši seneliai. Lankydami juos pamatėme, kad sunkiai besiverčiančiose šeimose yra labai daug stiprių žmonių, kurie nuolat kovoja su gyvenimo sunkumais ir užklupus nepritekliui neskuba palikti tėvynės. Džiaugėmės, kad buvo drąsinimų likti savo krašte. Lankėme vienišus senelius, kuriems likimas lėmė šventes sutikti vieniems.

Pasiekti rezultatai

Per šv. Kalėdas savanoriai su Kauno miesto gyventojais aplankė apie du šimtus vietų, įteikė dovanėles, šiltais žodžiais dalinosi su vienišais seneliais, vargingai gyvenančiomis šeimomis. Suteikta nedidelė parama negendančiais maisto produktais, smulkiomis dovanėlėmis.

Tikimės, kad suteikėme galimybę savanoriams, miestiečiams pamatyti šalia esančius, suprasti, kaip svarbu išgirsti ir kartais tiesiog kartu pabūti su tuo, kuriam šiuo metu sunku. Kartu pajutome bendruomeniškumo dvasios džiaugsmą ir supratome, kiek nedaug reikia, kad ateitų tikra šventė.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Mokyklose gali būti organizuojamos kalėdinių dovanų rinkliavos, kartu kepami sausainiai, gaminami žaisliukai, kalėdinės puošmenos. Mokiniai kartu su klasės auklėtoju(-a) gali lankyti vienišus senelius ir įteikti savo pagamintas dovanėles, surengti koncertą senelių, vaikų globos namuose.

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Tu man rūpi!

O tu ar pasveikinai nepasiturintį
savo kaimyną?

Organizatoriai

VšĮ „Baltai Juoda“

Big Brothers Big Sisters

Sprendžiama problema

Programa „Big Brothers Big Sisters“ padeda 7–14 metų vaikams stiprinti socialinius gebėjimus, bendravimo įgūdžius, įveikti krizes, išmokti rūpinimosi savimi ir kitais, stiprinti pasitikėjimą savimi ir savo jėgomis ir kt.

Idėja ir pagrindinis tikslas

„Big Brothers Big Sisters“ programa – tai savanoriška individuali pagalba vaikams, kai kruopščiai atrinktas ir specialiuose mokymuose apmokytas savanoris individualiai bendrauja su jam paskirtu 7–14 m. vaiku ar paaugliu ir padeda jam įveikti įvairius gyvenimiškus ir lengvus psichologinius sunkumus, o jų bendravimą prižiūri ir konsultuoja specialistai.

Pagrindinės veiklos

1. Savanorių paieška, atranka ir mokymai.
2. Vaikų paieška, poreikių įvertinimas, saugumo mokymai vaikams.
3. Vaikų ir savanorių draugysčių sudarymas, priežiūra ir konsultavimas.
4. Renginiai ir stovyklos, stiprinantys draugystes.

Pasiekti rezultatai

Programa Lietuvoje vyksta 20 metų. Kasmet daugiau kaip 100 vaikų gauna savanorių pagalbą. Savanoriai kasmet skiria daugiau nei 10 000 val. savo laiko padėdami vaikams.

Organizatoriai

Paramos vaikams centras

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

1. Informuojant ir supažindinant vyresnių klasių moksleivius apie tokią savanorišką visuomenišką veiklą, prie kurios jie galėtų prisijungti pabaigę mokyklą.
2. Kai kurios Vilniaus mokyklos įgyvendina „Big Brothers Big Sisters“ programą mokyklose, kai vyresnių klasių moksleiviai tampa vyresniaisiais draugais pradinukams.

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Vienam liūdna – kartu smagu!

Būti pabėgėliu

Sprendžiama problema

Nepakankamas migrantų teisių apsaugos lygis, neigiamas visuomenės bei atsakingų institucijų požiūris į migrantus, pabėgėlius bei prieglobsčio prašytojus.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Pradinių bei vyresnių klasių mokinių supažindinimas su žmonių, taip pat ir vaikų, kuriems tenka bėgti iš savo šalies ir prašyti prieglobsčio kitoje šalyje, problemomis, išgyvenimais. Lietuvos visuomenė yra pakankamai gerai informuota apie poreikį ir svarbą apsaugoti Lietuvos sienas nuo neteisėtai ją bandančių kirsti žmonių, tačiau informacijos apie tai, kad turi būti užtikrinamos šių žmonių teisės ir apsaugotas jų orumas, bei tai, kad tarp šių žmonių yra dalis tokių, kuriems reikalingas prieglobstis, Lietuvos visuomenei trūksta.

Pagrindinis tikslas – pakviesti moksleivius bent trumpam atsidurti prieglobsčio prašytojų situacijoje ir kartu ieškoti sprendimų, kaip būtų galima jiems padėti.

Pagrindinės veiklos

1. Prezентacija ir problemos pristatymas.
2. Viktorina ir žinių patikrinimas.
3. Diskusija ir bendros išvados, paremtos humanitarinėmis vertybėmis bei pagarba kiekvienam žmogui.
4. Piešinių konkursas arba miniatiūra „Būti pabėgėliu“ (paremta sukauptomis žiniomis).

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Mokyklos gali aktyviai bendradarbiauti su Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija bei suteikti galimybę pristatyti savo projektą mokyklose. Stengtis toliau puoselėti humanitarines vertybes ir pagarbą kiekvienam žmogui.

Mokyklų bendruomenės galėtų inicijuoti moksleivių diskusijas tiek bendrais, tiek probleminiais migracijos klausimais, skatinti empatišką, informuotą, pagrindiniais žmogaus teisių standartais grįstą požiūrį į Lietuvos sieną kertančius migrantus, rengti temines stovyklas ar kitus renginius, skirtus supažindinti mokyklų bendruomenės narius su šiais svarbiais klausimais.

Pasiekti rezultatai

Moksleiviai supažindinti su dar viena bendruomene, kuri gyvena Lietuvoje. Puoselėtos humanitarinės vertybės mažinant rasizmo apraiškas bei netoleranciją kitoms kultūroms ir religijoms. Taip pat paskatinta atjauta bei priėmimas tarp moksleivių.

Organizatoriai

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugija

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Būti pabėgėliu. Kas tai?

Studentai – senjorams, senjorai – studentams

Sprendžiama problema

Senjorai, sulaukę pensinio amžiaus, atsiduria tarsi gyvenimo užribyje: pasijaučia nereikalingi, neturi kam perteikti savo gyvenimiškos ir profesinės patirties, dėl atsiradusių psichologinių problemų prastėja jų fizinė ir dvasinė sveikata. Todėl manytina, kad veiklos, suartinančios kartas ir aktyvinančios jaunimą bei senjorus, didinančios jų užimtumą, yra visada aktualios.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Tikslas – didinti senjorų ir jaunimo užimtumą bei aktyvumą, skatinant įsitraukti į bendras veiklas ir siekiant kartų solidarumo.

Pagrindinės veiklos

1. Renginys „Pilietiškumas: vakar, šiandien, rytoj“. Jame dalyvavo Utenos kolegijos bendruomenė, labai gausus senjorų būrys iš Utenos miesto ir rajono, Seimo ir savivaldos institucijų, švietimo, nevyriausybinų organizacijų atstovai.
2. Paskelbta „Sveikatos pavasario“ savaitė senjorams (balandžio 8–12). Jos metu vyko paskaita „Burnos ertmės priežiūra“, pilates mankšta, atliekami kraujospūdžio, akispūdžio, cukraus kiekio ir cholesterolio kiekio matavimai, vyko savimasažo pamokėlės.
3. Surengtos kompiuterinio raštingumo pamokėlės bei Velykinių patiekalų paroda.

Pasiekti rezultatai

1. Įvairių sričių studentams bendravimas su senjorais padėjo savo žinias pritaikyti praktiškai, prisidedant prie senjorų gyvenimo kokybės gerinimo.
2. Į visuomeninį gyvenimą įsitraukia daug buvusių gerų specialistų (mokytojų, gydytojų ir pan.), jų patirtis labai svarbi jauniems žmonėms.
3. Komandinio darbo įgūdžių ugdymas ir plėtojimas.
4. Bendri renginiai, užsėmimai didina „susikalbėjimą“ tarp atskirų kartų, o tai naudinga ir kiekvieno projekto dalyvio asmeniniame gyvenime.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Galima vykdyti bendras veiklas su netoliese gyvenančiais vienišais senjorais, dalintis patirtimi: mokyti juos naujų dalykų ir patiems mokytis. Taip pat galima pasiūlyti į veiklas įsitraukti savo pačių senelius, į pensiją išėjusius buvusius mokyklos mokytojus.

Organizatoriai

Utenos kolegijos projekto „Kuriame Respubliką“ komanda

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Studentai – senjorams, senjorai – studentams

Gyvoji biblioteka

Sprendžiama problema

Kaip interaktyviai ugdyti toleranciją visuomenėje, naikinti su diskriminacija ar neigiamu nusistatymu susijusius mitus bei stereotipus?

Idėja ir pagrindinis tikslas

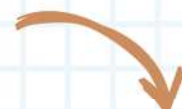
„Gyvosios bibliotekos“ metodas yra įrašytas į Europos Tarybos jaunimo žmogaus teisių ugdymo programą. Šis metodas skatina susimąstyti, sujaudina, įtraukia, nustebina – todėl yra patrauklus ir paveikus. Pagrindinis tikslas – naikinti mitus ir stereotipus, nepagrįstas nuomones, ugdyti supratimą bei toleranciją.

Per keliolika minučių skaitovas spėja pabūti kitoje „fronto pusėje“ – suprasti ir išsiaiškinti, sugriauti tuščias nuomones ir pažinti.

Gyvosios knygos = žmonės iš pažeidžiamų socialinių grupių,
Skaitymas = nuoširdus pokalbis,
Pažinimas = supratimas ir stereotipų laužymas.

Pagrindinės veiklos

Renginių – „Gyvuju bibliotekų“ – organizavimas, koordinavimas, ekspertinių žinių perdavimas.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Mokyklos galėtų pačios organizuoti „Gyvasias bibliotekas“. Žinoma, pirmiausia reikėtų tai aptarti su programos bei metodo koordinatoriumi Lietuvoje.

Pasiekti rezultatai

Per metus suorganizuojama apie 20 „Gyvųjų bibliotekų“, „Gyvųjų knygų“ ir bibliotekininkų duomenų bazėje yra daugiau nei 150 kontaktų. Tik pradėjus organizuoti „Gyvasias bibliotekas“ Lietuvoje, patys organizatoriai ieškojo vietų bei erdvių. Dabar, praėjus beveik 8-neriems metams, programa tapo žinoma ir vis daugiau organizacijų, festivalių, institucijų pačios kreipiasi dėl „Gyvosios bibliotekos“ organizavimo.

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Nespręsk apie knygą iš jos viršelio!

Organizatoriai

Nacionalinis socialinės integracijos institutas.
www.gyvojibiblioteka.lt.

Myliu Panda

Sprendžiama problema

Neapykantos kalbos ir patyčių mažinimas, ypač orientuojantis į patyčias virtualioje erdvėje.

Pagrindinės veiklos

Viešos „Myliu Panda“ akcijos, Forumo teatro trupės pasirodymai, Socialinės reklamos – *graffiti* ir *street art* piešimas tolerancijos tema, žmogaus teisių ugdymo metodikomis paremtų seminarų bei mokymų vedimas.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Programa „Stabdyk neapykantos kalbą“ bei kampanija „Myliu Panda“, vykdydamos žmogaus teisių edukaciją bei patyčių prevenciją, siekia skatinti aktyvų jaunimo dalyvavimą, puoselėjant žmogaus teisių vertybes. Kampanijos simboliu pasirinkta Panda kviečia kasdienybėje džiaugsmo ir gerumo nepaversti nykstančia rūšimi bei kurti visuomenę, paremtą tarpusavio supratimu ir įvairove. Kampaniją įkvėpė tarptautinis Europos tarybos inicijuotas judėjimas „No Hate Speech Movement“ (Judėjimas prieš neapykantos kalbą).

Pasiekti rezultatai

Kampanijos „Myliu Panda“ metu susikūrė forumo teatro trupė, rodanti etudus įvairių socialinių problemų sprendimui, jau įgyvendinti 8 socialiniai *graffiti* tolerancijos tema, „Myliu Panda“ kampanijos akcijos sudomino bei informavo apie virtualių patyčių pasekmes bei žmogaus teises daugiau nei 10 000 jaunuolių visoje Lietuvoje, kampanija yra atpažįstama ir kitose EU šalyse (atstovai kviečiami į įvairias veiklas bei konferencijas ir pateikiami kaip gerosios praktikos nešėjai). Daugiau rezultatų galima rasti www.myliupanda.lt

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Programa skatina aktyvų jaunų žmonių ir bendruomenės įsitraukimą bei dalyvavimą. Kiekvienas, net ir menkiausias veiksmas, kuris yra nukreiptas prieš patyčias, jau savaime padaro daug.

Organizatoriai

Nacionalinis socialinės integracijos institutas

Vienas sakinys – šūkis, apibendrinantis idėją

Visi skirtingi – visi lygūs!

Tarptautinė tolerancijos diena

Sprendžiama problema

Įvairūs socialiniai tyrimai rodo, kad lietuviai jaučiasi diskriminuojami dėl įvairių asmeninių charakteristikų (amžiaus, lyties, fizinės negalios ir kt.), todėl Tarptautinės tolerancijos dienos minėjimu siekiama atkreipti visuomenės dėmesį į šią problemą ir prisidėti prie tolerancijos ugdymo.

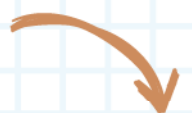
Idėja ir pagrindinis tikslas

Pakviesti bendrojo ugdymo įstaigas minėti Tarptautinę tolerancijos dieną (lapkričio 16 d.), atkreipiant dėmesį į žodžio „tolerancija“ prasmę. Analizuoti su mokiniais istorijos pavyzdžius praeityje apie netoleranciją kitam, kitokiam. Parodyti, jog totalitariniai režimai dėl netolerancijos naikino atskiras žmonių grupes ir tautas. Pagrindinė auditorija – bendrojo ugdymo įstaigos, kurios atsiliepia į siūlymą prisijungti prie pilietinės iniciatyvos, skirtos paminėti Tolerancijos dieną.

Pagrindinės veiklos

Kasmet yra pasiūloma vis kitokia idėja Tarptautinės tolerancijos dienos paminėjimui. Bendrojo ugdymo įstaigos prisijungia prie siūlomos idėjos, tačiau kiekviena švietimo įstaiga idėją realizuoja pagal amžiaus grupes, pagal savo supratimą.

Vienose įstaigose organizuojamos pamokos, renginiai, kurie vyksta lapkričio 16 d., kitose mokyklose vyksta renginiai visą savaitę.

Pasiekti rezultatai

Tarpautinės tolerancijos dienos paminėjimai organizuojami nuo 2003 metų. Kasmėt prisijungiančių, palaikančių institucijų skaičius auga: 2011 m. – 689 bendrojo ugdymo įstaigos, 2012 m. – 749 mokyklos, 2013 m. – 1010 mokyklų ir kitų švietimo įstaigų, 2014 m. – 857 bendrojo ugdymo įstaigos.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Bendrojo ugdymo įstaigos prisijungia ir plėtoja pasiūlytą idėją taip, kaip patraukliausiai atrodo mokyklos bendruomenei.

Organizatoriai

Tarpautinė komisija nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti

Vienas sakinyis – šūkis, apibendrinantis idėją

Tolerancija – žmogaus sąmoningumo išraiška

Draugui rodyk širdį

Sprendžiama problema

Atskirtis tarp sergančių ir sveikų vaikų.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Šio projekto tikslas buvo skirti laiko sergantiems ir ligoninėje besigydantiems vaikams, kad jie pasijustų tuo, kuo yra – vaikais, o ne pacientais. Taikant terapijos metodą, individualiai bendraujant su vaikais, turinčiais fizinių, emocinių sunkumų, buvo siekiama praskaidrinti ligonių kasdienybę, atsipalaiduoti, nusišypsoti, laikinai užmirti problemas ir skausmą. Projektas mažino socialinę atskirtį tarp sergančiųjų ir sveikųjų ir padėjo integruotis sveikstantiesiems į pilietinę visuomenę.

Pagrindinės veiklos

- Inicijatyvinės grupės mokiniai per pilietinio ugdymo pamokas Utenos Adolfo Šapokos gimnazijoje pristatė savo projekto idėją gimnazijos bendruomenei ir kvietė savanorius praskaidrinti dieną ligoniams, besigydantiems VŠĮ Utenos ligoninės Reabilitacijos skyriuje, organizuojant ten laisvalaikio užsiėmimus.
- Gimnazistai organizavo pilietinę akciją, kurios metu buvo renkamos knygos Reabilitacijos centrui.
- Organizuotas ekslibrių konkursas, kuriais pažymėtos surinktos knygos.

• Mokiniai tris mėnesius užsiėmimų metu bendravo su vaikais ir besigydančiais suaugusiais, organizavo jiems kūrybines pamokėles: kartu pynė apyrankes, lankstė origamius, dainavo, grojo būgneliais, žaidė stalo ir kitus žaidimus, organizavo protų mūšį, skaitė paskaitas apie žalingus įpročius, energetinių gėrimų poveikį ir kitas.

• Utenos Reabilitacijos centre Gydytojo dienos proga buvo suorganizuotas Utenos Adolfo Šapokos gimnazijos mokinių koncertas. Į koncertą buvo pakviesti Utenos reabilitacijos centro darbuotojai ir Utenos ligoninės gydytojai.

Pasiekti rezultatai

- Akcijos metu iš maždaug 70 dovanotojų buvo surinkta virš 400 įvairių knygų. Knygas akcijos metu dovanojo mokiniai, mokytojai, Utenos viešosios A. ir M. Miškinių bibliotekos darbuotojai, nupirkta lentyna ir įrengta mini bibliotekėlė.
- Konkurso metu buvo surinkta beveik 120 ekslibrių. Inicijatyvinės grupės mokiniai atrinko tris jų nuomone gražiausius ir geriausiai atitinkančius projekto idėją ekslibrius. Jais buvo pažymėtos visos surinktos knygos ir padovanotos kartu su lentyna. Lentyną projekto vykdytojai nupirko už savo asmenines lėšas.
- Tris mėnesius bendrauta su vaikais ir besigydančiais suaugusiais, organizuojant jiems įvairias kūrybines veiklas.
- Stiprinti ryšiai tarp sergančių ir sveikųjų, taip skatinant socialinį atsakingumą ir bendruomenės puoselėjimą.

Organizatoriai

Utenos Adolfo Šapokos gimnazijos projekto „Kuriame Respubliką“ komanda

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Bendrojo lavinimo mokyklų programose numatytas socialinės veiklos valandas paskirti mokinių savanoriavimui ligoninėse, reabilitacijos centruose.

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Rodyk draugui širdį!

Pirmosios pagalbos teikimo mokymai

Sprendžiama problema

Nelaimė – didelė ar maža, gaivališka ar žmogaus sukelta – gali nutikti bet kada, bet kur ir gali paveikti bet ką. Statistika rodo, kad įvykus nelaimingam atsitikimui, 90 proc. gyvybių galėtų išgelbėti atsitikimo vietoje esantys asmenys „stebėtojai“, jeigu turėtų pirmosios pagalbos teikimo žinių ir įgūdžių. Todėl pirmosios pagalbos žinios, skubūs ir teisingi veiksmai nelaimingo atsitikimo atveju gali išgelbėti gyvybes.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus pirmosios pagalbos mokymas yra skirtas visiems, kurie, galbūt, kada nors buvo ar bus praeiviais/stebėtojais nelaimingo atsitikimo vietoje.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Tikslai:

1. Suteikti visuomenės nariams pirmosios pagalbos teikimo žinių ir išugdyti praktinius įgūdžius, reikalingus teikiant pirmąją pagalbą sužeistiesiems ar netikėtai susirgusiems asmenims, siekiant išsaugoti jų gyvybes, kol atvyks greitoji medicinos pagalba (GMP).
2. Formuoti jaunimo humaniškujų vertybių skalę ugdant humaniškumą, toleranciją ir pakantumą, mokant suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiems nelaimingų atsitikimų, ekstremalių situacijų atvejais be jokios diskriminacijos.

Pagrindinės veiklos

1. Privalomi visuomenės sveikatos mokymai mokytojams.
2. Pirmosios pagalbos teikimo mokymai 12–16 m. moksleiviams.
3. Organizuojamos pirmosios pagalbos varžybos/ pratybos moksleiviams
4. Organizuojami renginiai pasaulinei pirmosios pagalbos dienai paminėti (rugsėjo mėnesio antras šeštadienis).

Pasiekti rezultatai

Moksleiviai išmoksta teikti pirmąją pagalbą nukentėjusiajam be jokios diskriminacijos, įgyja teorinių ir praktinių įgūdžių. Dalyvavimas mokymuose, varžybose bei kituose renginiuose padeda moksleiviams suvokti humaniškumo reikšmę, įskiepija tolerantiško elgesio modelį tiek teikiant pirmąją pagalbą nukentėjusiajam kritinėje situacijoje, tiek bendraujant su skirtingų rasių, socialinio sluoksnio žmonėms. Stiprinamas suvokimas, kad žmogaus gyvybė yra tokia trapi, o norint ją išsaugoti – reikia labai nedaug: humaniškumo, žinių ir įgūdžių.

Together for
humanity

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

1. Mokyklų bendruomenė galėtų padėti organizuoti moksleivių pirmosios pagalbos varžybas tarp klasių bei tarpmokyklines moksleivių pirmosios pagalbos varžybas.
2. Organizuoti renginius pasaulinės pirmosios pagalbos dieni paminėti.

Organizatoriai

Lietuvos Raudonasis Kryžius

Vienas sakiny – šūkis,
apibendrinantis idėją

Tau duotas vienas gyvenimas –
saugok jį!

Dalinkis šiluma su gyvūnais

Idėja ir pagrindinis tikslas

Išsiaiškinami konkrečios nedidelės gyvūnų prieglaudos poreikiai (ko labiausiai reikia gyvūnams: žaislų, maisto, kraiko ir pan.), studentų prašoma paaukoti pinigų gyvūnų prieglaudai. Iš paaukotų lėšų perkami būtiniausi daiktai ir atiduodami lankant gyvūnų prieglaudą.

Sprendžiama problema

Pagalba mažoms, ne itin gerai žinomoms gyvūnų prieglaudoms.

Pasiekti rezultatai

Gyvūnams paaukota maisto, žaislų, kraiko, vaistų.

Pagrindinės veiklos

Akcijos organizavimas universiteto erdvėje (plakatų sukūrimas, reikalingo inventoriaus atsinešimas (stalas, kėdės, jei reikia rodyti video medžiagą – projektorius, ekranas, kompiuteris, plakatai, stiklainis, į kurį bus dedami pinigai, daiktų sąrašas, kas bus perkama už paaukottus pinigus).

Akcijos organizavimas prieglaudėlėje (prieglaudos radimas, poreikių išsiaiškinimas, susitikimo suorganizavimas).

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Svarbiausia lankyti ne gerai žinomas prieglaudas, o nepatingėti ir paieškoti nedidelių, kurioms tikrai labai reikia pagalbos.

Organizatoriai

Vytauto Didžiojo universiteto
Studentų atstovybės nariai

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Dalinkis šiluma su gyvūnais

**Mokymasis
kitaip.**

**Netradicinio
mokymosi
metodai**

Keliaujančios architektūros dirbtuvės

Idėja ir pagrindinis tikslas

Projekto tikslas – atkreipti visuomenės, ypač vaikų, dėmesį į kasdienę žmogų supančią aplinką. Projektu siekiama parodyti, kad aplinka rūpintis, ją puoselėti ir keisti galima realiomis, daug materialių ir žmogiškųjų išteklių nereikalaujančiomis priemonėmis.

Tikslinė auditorija – mažųjų Lietuvos miestelių vaikai ir jaunimas bei šių miestelių bendruomenės.

Sprendžiama problema

Kaip mes reaguojame, vertiname, jaučiamės mus supančioje aplinkoje? Kaip kūrybiškai atkreipti dėmesį į kasdienę aplinką ir skatinti rūpinimąsi ja?

Pagrindinės veiklos

Kūrybinių dirbtuvių principu kuriami ir įgyvendinami materialūs projektai viešose miestelių erdvėse.

Pasiekti rezultatai

Projektas įvyko 2013 m. vasaros atostogų metu. Projekto metu architektų komandos apėmė 16 mažųjų Lietuvos miestelių ir sukūrė bei įgyvendino 16 projektų viešosiose miestelių erdvėse. Po projekto sukurta mobili paroda apkeliaavo dar aštuonis didžiuosius Lietuvos miestus. Projektas tęsiamas 2015 m. vasarą.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Burtis į grupes, bendradarbiauti bei kurti ir įgyvendinti projektus, gerinančius jų aplinką.

Organizatoriai

VšĮ „Architektūros fondas“ iniciatyva „Architektūros (vaikų) fondas“.

Vienas sakiny – šūkis, apibendrinantis idėją

Projektu siekiame parodyti, kad aplinka rūpintis, ją puoselėti ir keisti galima realiomis, daug materialių ir žmogiškųjų išteklių nereikalaujančiomis priemonėmis.

Kūrybinės partnerystės

Sprendžiama problema

„Kūrybinės partnerystės“ kelia klausimus apie mokymosi procesą, tyrinėja, kokiomis sąlygomis vaikai geriausiai mokosi, kas juos motyvuoja, kaip ir kada vaikai tampa atsakingi už savo mokymąsi, ieško kūrybiškų būdų įvairiems mokyklos iššūkiams spręsti.

Idėja ir pagrindinis tikslas

„Kūrybinės partnerystės“ – tai kūrėjų ir mokyklų (mokinių, mokytojų, tėvų) bendradarbiavimas siekiant kūrybiško mokymosi bei ugdymo praktikos pokyčių. „Kūrybinių partnerystės“ programa Lietuvoje vystoma sėkmingos to paties pavadinimo programos, sukurtos Jungtinėje Karalystėje, pagrindu.

Programos tikslas – praplėsti ir praturtinti įprastą mokymosi procesą, ugdyti mokinių ir mokytojų kūrybiškumą. Parodyti moksleiviams, kad mokytis gali būti įdomu, prasminga. Atskleisti mokytojams, kad pamokos gali vykti ne tik klasėje, bet ir kitose erdvėse ir įvairiomis nestandartinėmis formomis, mokantis skirtingų mokslo sričių vienu metu. Mokykloje kurti nuolatinės refleksijos kultūrą, erdvę savęs ir vienas kito pažinimui.

„Kūrybinės partnerystės“ siekia ugdyti:

- moksleivių kūrybingumą, žadinant jų siekius ir didinant pasiekimus;
- mokytojų kūrybiško darbo ir bendradarbiavimo su kūrėjais įgūdžius;
  - mokyklos bendruomenės požiūrį į kultūrą, kūrybiškumą bei partnerystę grįstą darbą;
  - kūrėjų darbo su mokyklomis įgūdžius, gebėjimus bei veiklos tęstinumą.

Pagrindinės veiklos

Kūrybinių partnerysčių programa skiriasi nuo kitų kūrybines veiklas įtraukiančių projektų. Čia viskas prasideda ne nuo veiklos idėjos („kursime filmą“ ar „dirbsime su poetais klasėje“) ar standartizuotų, greitam vartojimui paruoštų metodų taikymo, o nuo įsižiūrėjimo į konkrečią mokyklos situaciją ir ugdymo iššūkių (tyrinėjimo srities) identifikavimo. Tik tuomet, kai ištiriama situacija, įvardijamos problemos, išsikeliamas tikslas ir numatomas poveikis, atidžiai pasirenkama konkreti kūrybinė ir praktinė veikla, padėsianti išspręsti pradinę problemą ir pasiekti išsikeltą tikslą.

Tai nenutrūkstantis mėginimas suprasti, kokiomis sąlygomis vaikai geriausiai mokosi ir jaučiasi mokykloje. Apie tokį elgesio modelį kalba „Kūrybinės partnerystės“ ir būtent tokį elgesį skatina su mokyklomis bendradarbiaujantys kūrybos agentai ir kuriantys praktikai.

Kūrybos agentai – tai specialiai išmokyti švietimo, kultūros ir meno sričių profesionalai, kurių užduotis yra padėti išsiaiškinti mokyklos ir tikslinės grupės poreikius bei kartu su mokytojais ir mokiniais suplanuoti kūrybiško mokymosi projektą. Mokyklų ir kūrybos agentų bendradarbiavimas prasideda nuo tyrinėjimo srities apibrėžimo.

Po kartu su kūrybos agentu atlikto planavimo darbo į mokyklas ateina dirbti kuriantys praktikai. Fizikai, architektai, rašytojai, muzikantai, vaizdo menininkai, matematikai, choreografai, biologai, radijo ar televizijos žurnalistai, geografs, dizaineriai, aktoriai, teatro bei kino režisieriai, istorikai ir kitų kūrybiškų profesijų atstovai drauge su dalykų mokytojais veda unikalias integruotas pamokas, kurios apima kūrybinę veiklą ir bendrojo ugdymo turinį.

Mokymosi proceso metu ugdomi kūrybiško mąstymo įpročiai: vaizduotė, smalsumas, atkaklumas, nuosekli praktika ir bendradarbiavimas.

„Kūrybinių partnerysčių“ projektas Lietuvoje sudarytas iš dviejų kūrybiško mokymo(si) programų:

„**Tyrinėjanti mokykla**“. Ja siekiama pokyčių vienoje mokyklos klasėje ar tikslinėje apie 10–30 mokinių ir 2–4 mokytojų grupėje įgyvendinant nedidelės apimties kūrybiško mokymosi projektą. Mokyklos tyrinėjimo sritis yra klausimas, susijęs su mokyklos bendrojo ugdymo uždaviniais, kurį mokykla nori tyrinėti taikydama kūrybiško mokymo(si) metodus.

„**Pokyčių mokykla**“ yra orientuota į visą mokyklą apimančius plačius ir tvarius pokyčius. Tam tikslui rengiami nuo 1 iki 3 kūrybiško mokymosi projektų, kurie įtraukia 50–100 mokinių ir bent 6–10 mokytojų.

Pasiekti rezultatai

Projekto metu keičiasi mokytojų nuostatos, ugdomi mokinių kūrybiško mąstymo įpročiai, siekiama sisteminių bei tvarių organizacinių pokyčių mokyklose.

Per trejus mokslo metus „Kūrybinių partnerystė“ programoje jau dalyvavo apie 6,5 tūkstančio Lietuvos moksleivių – nuo pirmokų iki dvyliktokų, profesines kompetencijas kūrybiško mokymosi srityje tobulino virš 1000 mokytojų.

Į įprastą ugdymo procesą integruotuose kūrybiško mokymosi projektuose jau dalyvavo 138 mokyklos iš beveik visų Lietuvos savivaldybių. Norinčiųjų dalyvauti programoje mokyklų skaičius viršijo 430.

Antrus ar trečius metus programą įgyvendinančiose mokyklose susibūrė mokytojų klubai. Juose mokytojai dalijasi gerąja patirtimi, plėtoja kūrybiško mokymosi požiūrius ir metodus kasdieniame darbe.

**kūrybinės
partnerystės**

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Geriausias būdas susipažinti su „Kūrybinėmis partnerystėmis“ yra susisiekti su mokyklomis, jau dalyvavusiomis „Kūrybinėse partnerystėse“. Daugumoje „Kūrybinių partnerysčių“ dalyvavusių mokyklų veikia mokytojų klubai, kuriuose mokytojai dalijasi kūrybiško mokymosi metodais. „Kūrybinių partnerysčių“ mokyklų sąrašas skelbiamas tinklalapyje www.kurybinespartnerystes.lt.

„Kūrybinių partnerysčių“ tinklalapyje taip pat skelbiami teoriniai tekstai apie kūrybingumo ugdymą ir kūrybiško mokymosi naudą bei praktiniai įgyvendintų projektų pavydžiai, kurie, tikimasi, įkvėps ir kitas mokyklas įgyvendinti panašias iniciatyvas.

Organizatoriai

„Kūrybinių partnerysčių“ programa įgyvendinama visoje Lietuvoje LR švietimo ir mokslo ministerijos iniciatyva, bendrai finansuojama Europos socialinio fondo ir LR valstybės biudžeto lėšomis.

Programą įgyvendina Ugdymo plėtotės centras.

Projekto komanda glaudžiai bendradarbiauja su partneriais regionuose, kurie padeda užtikrinti projekto veiklų įgyvendinimą bei sklaidą regionuose. Iš viso yra devyni partneriai: Lietuvos edukologijos universitetas, Vytauto Didžiojo universitetas, Klaipėdos valstybinė kolegija, Kėdainių suaugusiųjų mokymo centras, Utenos švietimo centras, Kelmės r. savivaldybės suaugusiųjų mokymo centras, Pakruojo suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centras, Viešoji įstaiga Lazdijų švietimo centras, Marijampolės Meilės Lukšienės švietimo centras.

Vienas sakiny – šūkis, apibendrinantis idėją

*„Jeigu mokytojui smagu dirbti, ir mokiniams bus smagu.
O kai mokiniams smagu, jie ir mokosi.“*

Paulas Collardas, programos „Kūrybinės partnerystės“
Jungtinėje Karalystėje steigėjas

Moksleivių Akademija Civitas

Sprendžiama problema

Lietuvos moksleiviams dažnai pritrūksta žinių suvokti ir kritiškai vertinti Lietuvos viešojo gyvenimo realijas, viešai diskutuoti apie valstybės problemas, visuomenei svarbius klausimus.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Tikslas – padėti moksleiviams geriau suvokti Lietuvos visuomenės ir valstybės problemas ir įgyti sąmoningam bei aktyviam pilietiniam gyvenimui reikalingų žinių, įgūdžių, gebėjimų.

Pagrindinės veiklos

Pagrindinė lanksčių Moksleivių akademijos Civitas studijų forma – kūrybiniai seminarai, kurių turinį bei pobūdį su projekto vadovais aptaria ir suderina patys moksleiviai. Seminarai skiriami įvairių Lietuvos viešojo gyvenimo sričių (viešosios politikos, žiniasklaidos, kultūros, ūkio, meno ir kitų) analizei, kritiniam vertinimui, alternatyvių sprendimų paieškoms. Seminarų temos – nuo aktualiausių Lietuvos valstybės ir visuomenės problemų, civilizacijų konfliktų, globalizacijos ir tautinių valstybių ateities, istorinės savimonės ir tautinės tapatybės klausimų, pilietinio veikimo praktikų iki žiniasklaidos skaitymo ypatumų, naujausios lietuvių literatūros, dailės, kino kritinių apžvalgų. Studijos Akademijoje trunka du semestrus – rudens ir pavasario. Seminarai rengiami pagal iš anksto aptartą grafiką. Moksleiviams taip pat gali būti siūlomos papildomos pratybos, iškylos, kūrybinės užduotys, kūrybinės vasaros stovyklos.

Pasiekti rezultatai

Moksleiviai Akademijoje įgyja diskusijų moderavimo, viešo kalbėjimo bei kritinių tekstų rašymo praktikos. Geriausi moksleivių tekstai publikuojami savaitraščiuose ir internetiniuose dienraščiuose. Moksleiviai susipažįsta su Lietuvos ir pasaulio viešojo gyvenimo aktualijomis, problemomis, įgauna kritinio vertinimo, analizės įgūdžių.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Pilietinio ugdymo pamokos galėtų būti skirtos Lietuvos viešojo gyvenimo sričių aktualijoms, problemoms aptarti ir analizuoti; galima organizuoti simuliacijas, kurių metu mokiniai turėtų rengti konkrečios problemos sprendimo rezoliuciją ar projektą. Taip pat dalyvauti pilietinio ugdymo pamokose ir aptarti vietas, miesto problemas galėtų būti kviečiami vietinės žiniasklaidos, nevyriausybinių organizacijų atstovai, savivaldybių tarybų nariai, kurie galėtų supažindinti tiek su savo darbo specifika, tiek su aktualijomis ir pagrindiniais klausimais, kurie sprendžiami jų darbe, aptartų praktines Lietuvos viešojo gyvenimo problemas.

Organizatoriai

Pilietinės visuomenės institutas

Vienas sakiny – šūkis, apibendrinantis idėją

Diskusijos apie viešąjį gyvenimą – sąmoningo ir aktyvaus pilietinio gyvenimo pagrindas

A. Boalio Engiamųjų teatro metodai

Sprendžiama problema

Ugdymo institucijos yra sumažinti visuomenės modeliai, kurie patiria tas pačias transformacijas kaip ir Valstybė apskritai. Vienas didžiųjų pokyčių – aktyvi globalizacija ir vis didesnės multikultūriškumo apraiškos. Ugdymo institucijos yra tos organizacijos, kurios turi mokėti lanksčiai reaguoti į kultūrinius pokyčius, nes jų paskirtis – ugdyti sėkmingą bendruomenės narį, aktyvų kultūros kūrėją, sąmoningą pilietį, o ne pasyvų vartotoją.

Naujos kūrybiškos metodikos prisidėtų prie šių tikslų įgyvendinimo.

Engiamųjų teatro metodika savo įgalinančiais permąstyti, vertinti ir veikti metodais yra tinkama priemonė ugdyti jaunus žmones visuomenei, skatinti jų kūrybiškumą ir pilietiškumą, moko, kaip netapti engėjais ir aukomis įvairiose gyvenimiškose situacijose.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Idėjos tikslas: naudojant kūrybiškus novatoriškus metodus, ugdyti ir stiprinti vaikų ir jaunimo asmenines, socialines ir kultūrines kompetencijas bei formuoti jų kaip aktyvių piliečių ir kultūros vartotojų sąmonę, skatinti įvairias kartas bendradarbiauti, gerinant socialinę ir kultūrinę mokyklos aplinką.

Tikslinė auditorija: mokyklų vadovai, mokytojai, klasių auklėtojai, socialiniai darbuotojai, psichologai, vaikų tėvai, moksleiviai – lyderiai, savivaldos atstovai ir moksleiviai.

Pagrindinės veiklos

Programos veiklos:

1. Metodikos mokymai suaugusiems (mokyklų darbuotojams).
2. Anketinės apklausos, siekiant išgryninti problemas ir pagal jas pritaikyti metodus.
3. Metodikos mokymai jaunimo lyderiams.
4. Kūrybinės dirbtuvės problemiškoje klasėje.
5. Forumo teatro spektaklio kūrimas ir demonstravimas mokykloje.
6. Gerosios patirties leidinių parengimas.

Pasiekti rezultatai

1. Ugdymo įstaigos darbuotojai išmoksta naujų metodų, kuriais gali išsigrūninti ir kūrybiškai spręsti aktualias problemas, lengvai adaptuoti juos bet kurioje edukacinėje aplinkoje: pamokoje, konferencijoje, mokyklos savivaldos posėdyje ir t. t.
2. Apmokyti jaunimo lyderiai aktyviai prisideda prie motyvacijos keisti ir keistis, jie gali išmoktą metodiką pritaikyti savo klasėse, mokyklų renginiuose bei vykdydami įvairius didesnius projektus, jų iniciatyvos dėka galima užtikrinti programos tęstinumą.
3. Naudojant novatorišką metodiką galima aktyvinti klases, mokinių tėvus ir visą mokyklos bendruomenę, tiesiogiai susiduriančią su įvairiomis kliūtimis ir aktualiomis šiandienos problemomis (patyčios, netolerancija, smurtavimas, socialinė atskirtis, pilietiškumo ir patriotiškumo stoka ir kt.)
4. Nuolatos lavinami bendrieji moksleivių įgūdžiai, vertybinės nuostatos, kritinis mąstymas, pilietiškumas, kūrybiškumas.
5. Mokyklose demonstruojamas Forumo teatro spektaklis padeda įvairių kartų ir socialinių sluoksnių žmonėms išgirsti vieniems kitus, tokiu būdu siekiama įvairių kartų bendradarbiavimo bei kultūrinio ir pilietinio gyvenimo aktyvinimo mokyklose.
6. Parengta geroji patirtis padeda apibendinti nuveiktus darbus ir remiantis rezultatais nusimatyti gaires ateičiai, siekiant vidinių ir išorinių pokyčių kultūros, ugdymo ir socialinėse srityse.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Metodai galėtų būti įtraukti į neformalaus ugdymo programą, į pilietiškumo pamokas, mokyklos renginių planus, tėvų ar administracijos susirinkimus, klasių valandėles, į konferencijas, įvairius projektus ir pan.

Metodiką būtina įsisavinti praktiniuose mokymuose.

Reikalinga pakartotinai išleisti jau esamą metodinį leidinį, taip pat apmokėti lektorių darbą, kurie apmokytų, kaip dirbti su metodika, ir parengtų gerosios patirties leidinio pavyzdį, kuris galėtų būti kaip gairės mokykloms išsigrūninti problemas ir judėti į priekį jas sprendžiant. Įsisavintą metodiką galima sėkmingai įtraukti į neformalaus ugdymo programas. Tam reikalingi finansiniai ištekliai.

Veiklą galima vykdyti įvairiai, pritaikant metodiką prie mokyklos aktualijų. Mokinių ir mokytojų iniciatyva galima toliau metodiką naudoti be papildomų finansinių išteklių įvairiose priemonėse, nes ją galima laisvai transformuoti ir pritaikyti tiek renginiuose, tiek susirinkimuose, tiek pamokose ir pan. Metodika patraukli ir jaunimui, ir suaugusiems.

Tokį metodą galėtų taikyti metodiką žinanti VŠĮ „Forumo teatras“ arba lektoriai, turintys Engiamųjų teatro metodikos kvalifikacijos pažymėjimą bei jų taikymo praktiką.

Organizatoriai

VŠĮ „Forumo teatras“

Vienas sakiny – šūkis, apibendrinantis idėją

„Būti piliečiu – tai keisti visuomenę, būti piliečiu – tai padėti visuomenei tapti geresne“. (A. Boalis)

Mokomasis Europos Parlamentas

Sprendžiama problema

Pilietinio ugdymo programa neatliepia dabarties Lietuvos ir pasaulio politinio, ekonominio, socialinio ir kultūrinio gyvenimo įvykių, neįtraukia jaunuolių į aktyvų, gyvą visuomeninių problemų svarstymą. Ugdymo procese nenaudojami aktyvūs mokymo(si) metodai, neskatinama mokymosi motyvacija, domėjimasis viešu gyvenimu, kritinio mąstymo ir savarankiškos veiklos.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Projektas padeda nuosekliai ir kryptingai ugdyti jaunuolių pilietines kompetencijas, stiprinti jų dalyvavimą viešajame gyvenime, skatina jų domėjimąsi Lietuvos, Europos Sąjungos ir pasaulio raida, moko aktyviai ir kryptingai veikti, formuoti atsakingo piliečio nuostatas ir elgseną bei europines vertybes. Pagrindinė tikslinė grupė – bendrojo lavinimo mokyklų vyresniųjų klasių mokiniai, kitos grupės – socialinių mokslų mokytojai ir aukštojo mokslo įstaigų studentai.

Pagrindinės veiklos

Kasmet rengiama kelių pakopų *MEP* veikla, kuri sudaro jaunuoliams galimybę nuosekliai mokytis ir tobulinti įvairias kompetencijas, renkantis skirtingus vaidmenis ir atsakomybes:

- Pirmininkų mokymas.
- Tarpinės *MEP* sesijos.
- Regioninės *MEP* sesijos.
- Nacionalinės *MEP* sesijos.
- Dalyvavimas tarptautinėse *MEP* sesijose įvairiose ES šalyse narėse (du kartus per metus).
- Mokytojų mokymas.

Pasiekti rezultatai

Nuo 2003 m. MEP veikloje dalyvavo daugiau nei 6000 jaunų žmonių, taip pat apie 200 mokytojų. Per pastaruosius trejus metus *MEP* veikla ženkliai išplėtota: pradėtas taikyti naujas modelis, kuriame atstovaujama politinėms grupėms, daugėja mokinių iniciatyvų rengti mokyklines ir tarpmokyklines sesijas, taip pat studentų sesijas (*MEP alumnų* iniciatyva), atnaujintas projekto puslapis www.mep.lt, sukurtos ir nuolat atnaujinamos projekto paskyros socialiniuose tinkluose, pateikta dalyvių pozicija Lietuvos Respublikos Vyriausybei dėl jaunimo nedarbo mažinimo priemonių, situacijos Ukrainoje ir kitais klausimais.

Nuo 2014 metų susibūrusi *MEP* bendruomenė pradėjo naują politikos stebėsenos iniciatyvą – *Žinau, ką renku*, kuri buvo sėkmingai įgyvendinta per Lietuvos Respublikos Prezidento, Europos Parlamento, savivaldybių tarybų rinkimus, o šiuo metu rengiamasi 2016 m. Seimo rinkimams.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Jaunuoliai jau įgyvendina mokyklinės ir tarpmokyklinės MEP sesijas. Yra parengti supaprastinti MEP modeliai, pritaikyti pamokai ar kelioms pamokoms. Taip pat galima suskaidyti MEP veiklą atskiromis dalimis, pavyzdžiui, oficialių dokumentų rengimas, viešų kalbų rengimas ir sakymas ir kt.

MOKOMASIS
EUROPOS
PARLAMENTAS

Organizatoriai

Viešoji įstaiga
„Europos namai“

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

*Mokomasis Europos Parlamentas –
tokios pamokos mokykloje nėra.
Užsikrėsk pozityviuoju MEP virusu!*

Neakivaizdinė jaunųjų politologų mokykla

Idėja ir pagrindinis tikslas

Skatinti moksleivių domėjimąsi politologija, suteikiant tam reikalingų žinių pagrindus, bei ugdyti pilietinį sąmoningumą, aktyvumą, pagarbą savo valstybei ir rūpestį jos gerove.

Tikslinė auditorija – šalies bendrojo ugdymo mokyklų 9–12 klasių moksleiviai.

Sprendžiama problema

Moksleiviai mažai domisi Lietuvos ir pasaulio politinėmis ir socialinėmis aktualijomis, mokyklose pateikiama informacija pilietinio ugdymo pamokų metu dažniausiai susijusi tik su bendromis bazinėmis žiniomis. Todėl svarbu skatinti jaunų žmonių domėjimąsi ir padėti suprasti kasdien vykstančius politinius procesus tiek Lietuvoje, tiek tarptautinėje erdvėje.

Pagrindinės veiklos

Pagrindinis projekto stimulus – mūsų siūlomas mokymų turinys. Jis sukurtas taip, kad visos pristatomos temos būtų pateikiamos išradingai ir įdomiai – per teorinius užsiėmimus, diskusijas, video peržiūras, aktualius pavyzdžius, praktines užduotis, simuliacinius žaidimus ir ekskursijas.

Pasiekti rezultatai

Projektas tęsiasi nuo 2012 metų. Neakivaizdinę jaunųjų politologų mokyklą jau baigė trys moksleivių laidos.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Mokyklų bendruomenės galėtų prisidėti skleisdamos informaciją apie vykstančias neakivaizdines jaunųjų politologų mokyklas bei skatindamos moksleivius dalyvauti vykdomuose projektuose.

Organizatoriai

Vilniaus Universiteto
Tarptautinių santykių
ir politikos mokslų
instituto studentų
Korporacija RePublica

Vienas sakiny – šūkis, apibendrinantis idėją

Pilietiškumo ugdymas supažindinant
su politika

**Bendruomenė –
jėga!**

**Bendruomenės
telkimo
iniciatyvos**

Lietuva kviečia (*Lithuania calling*)

Sprendžiama problema

Užsienio valstybėse šiuo metu gyvena apie 619,6 tūkst. (16,9 proc.) lietuvių. Kas dešimtas užsienio lietuvis – vaikas iki 14 metų amžiaus (2005–2014 m. pasaulio valstybių gyventojų surašymų duomenimis.). Šie vaikai tebėra Lietuvos piliečiai ir Lietuva yra įsipareigojusi juos ginti ir globoti.

Emigravę vaikai atsiduria esminių pokyčių situacijoje: jie palieka savo namus ir draugus, turi prisitaikyti naujoje šalyje, rasti naujų draugų, perimti naują kultūrą. Tarpasmeniniai ryšiai ypač svarbūs vaiko raidai – per juos formuojasi tapatumas, pažįstamos socialinės normos ir vertybės, jie padeda pritapti naujoje aplinkoje bei apsaugo nuo viešojo gyvenimo įtampų.

Imigrantus priimančios kitų šalių mokyklos taip pat susiduria su iššūkiu atliepti atvykusių vaikų mokymosi poreikius, kurti teigiamą ir draugišką aplinką, pakeisti egzistuojančias išankstines neigiamas nuostatas ir kt.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Iš Lietuvos išvykę vaikai jaučia Tėvynės ilgesį. LIETUVA KVIEČIA suteikia galimybę jiems palaikyti ryšį su bendraamžiais Lietuvoje bei ugdyti jų tautinį identitetą, taip pat ugdyti Lietuvos vaikų ir jaunuolių pilietiškumą.

Pagrindinės veiklos

1. Lietuvos ugdymo įstaiga užmezga kontaktą su užsienio lietuvių bendruomenės ugdymo įstaiga arba užsienio vietine mokykla, kurioje mokosi emigravęs bendraklasis.
2. Kovo 11-osios proga organizacijos kviečiamos surengti tarptautinę Skype konferenciją.
3. Konferencijos metu Lietuvos vaikai susipažįsta su užsieniečiais ir emigravusiais lietuviais, pakalba juos dominančiomis temomis, kalba apie Lietuvos Nepriklausomybę, istoriją.
4. Bendrai sukuria sveikinimą Lietuvai, kurį iliustruoja foto ar filmuota medžiaga.
5. Surinkta medžiaga dalinamasi viešoje Lietuvos erdvėje (internete, spaudoje, televizijoje ir pan.)

Pasiekti rezultatai

Projekte dalyvavo 7 Lietuvos ugdymo įstaigos.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Naudotis sukurtomis rekomendacijomis ir akcijos aprašu.

Organizatoriai

Lietuvos vaikų ir jaunimo centras (LVJC)

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Lietuva kviečia!

Balti gandriukai

Sprendžiama problema

Emigracija dažnai lemia, jog socialiniai ryšiai tarp emigravusiųjų ir likusiųjų Lietuvoje nutrūksta.

Nesant šių ryšių, emigrantai dažniau nebesieja savęs su Lietuvos bendruomene, rečiau pasirenka grįžti.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Tikslas – pasiūlyti naujų būdų ir priemonių, kurie padėtų lietuviams emigrantams išlaikyti glaudų ryšį su savo gimtąja šalimi, jos kultūra, švietimu; geriau suprasti lietuvių emigrantų formalaus ir neformalaus švietimo poreikius.

Pagrindinės veiklos

1. Sukurta ir ėmė veikti svetainė www.balti-gandriukai.eu.
2. Sukurta ir ėmė veikti Facebook'o grupė „Balti gandriukai“.
3. Užmegzti ryšiai su emigravusiais mūsų mokyklos, rajono moksleiviais ir vyresniais žmonėmis.
4. Organizuoti „Lietuviškiausios dainos“, „Gražiausio lietuviško kraštovaizdžio nuotraukos“, „Įsimintiniausio lietuvių sportinio įvykio“ bei „Kaip įdomiai papasakoti apie Lietuvą“ konkursai.
5. Sukurtas ir kino festivalyje „Kas čia daros?“ pristatytas trumpametražis filmukas emigracijos tema „Paukšteliai šalta“.
6. Sukurtas ir pristatytas visuomenei 1 val. 20 min. trukmės video filmas-spektaklis „Mėnulio šokėja“.
7. Organizuota socialinė „Baltų gandriukų“ akcija – parengtos ir išdalintos skrajutės su šūkiomis: „Aš į Lietuvą grįšiu, o tu? Jei gali – neemigruok!“

Pasiekti rezultatai

Užmezgėme ryšius su emigrantais, sukūrėme svetainę, sukūrėme filmuką ir video filmą-spektaklį, kurie tinka kaip metodinės priemonės pilietiškumo ugdymo pamokose.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Tokia projekto įgyvendinimo forma pasirodė labai patraukli jaunimui ir susilaukė didelio miesto bendruomenės dėmesio. Sukurtas video filmas-spektaklis, trumpametražis filmukas, parašyti straipsniai gali būti gera metodinė medžiaga pilietiškumo ugdymo pamokose. Imantis panašios veiklos svarbu, kad sprendžiama problema būtų suformuluota labai paprastai, trumpai ir aiškiai, o projekto veiklos sugalvotos tokios, kad jas būtų lengva pamatuoti ir įgyvendinti.

City Alumni

Sprendžiama problema

Gimtųjų bendruomenių stiprinimas, būrimas ir vienijimas siekiant kituose miestuose gyvenančius asmenis skatinti ir suburti bendroms veikloms, skirtoms jų gimtųjų miestų gerovės kūrimui.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Gimtųjų miestų bendruomenių stiprinimas pasitelkiant iš jų kilusius sėkmingus asmenis (*Alumni*), šiuo metu negyvenančius tose bendruomenėse, bet norinčius prisidėti prie savo gimtųjų miestų gerovės.

Projektas kviečia prisijungti veiklius, entuziastingus, pozityvius ir savo gimtuosius miestus mylinčius žmones, norinčius veikti savo krašto ir bendruomenės labui.

Pagrindinės veiklos

Svarbiausia – socialinės platformos sukūrimas, kurioje susiburia *Alumni*.

Savivaldybių konsultavimas, mentoriavimas mokiniams, dalinimasis kontaktais, diskusijų aktualiomis ir reikšmingomis temomis inicijavimas, fondų ar stipendijų steigimas, bendruomeninių renginių organizavimas ir t. t.

Pasiekti rezultatai

Virš 300 užsiregistravusių *Alumni*, 8–10 aktyvių bendruomenių skirtinguose miestuose (pavyzdžiui, Alytuje, Ignalinoje, Kaune, Panevėžyje, Plungėje).

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Mokytojai gali kreiptis į City Alumni projekto dalyvius, nes jie yra mokėsi vienoje ar kitoje mokykloje, ir galbūt šios pusės kartu nuveiktų reikšmingų dalykų stiprindami mokyklas ir visą miestą.

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Vienykimės į bendruomenes savo
gimtųjų miestų gerovei kurti!

Organizatoriai

World Economic Forum Global
Shapers Vilnius Hub

Šeimų šventė

Sprendžiama problema

Šūkiu „Išsaugosim šeimą – apginsim Lietuvą!“ siekėme atkreipti dėmesį į išskylančią grėsmę, kai šeima tampa nebe vertybe. Kelti klausimą: kokios grėsmės mūsų laukia kaip tautos, nesirūpinant šeima.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Socialinės akcijos „Šeimų šventė“ tikslai:

- Atkreipti dėmesį į šeimos kaip valstybės pagrindo stiprinimą ir puoselėjimą.
- Kviesti piliečius daugiau laiko skirti savo šeimoms, vaikams, tėvams. Parodyti, kiek nedaug reikia, kad tiesiog pabūtume kartu.
- Sutelkti dirbančias šeimų gerovės vardan organizacijas ir suteikti visiems miesto gyventojams galimybę susitikti tiesiogiai su jų atstovais ir ieškoti atsakymų kartu.

Pagrindinės veiklos

„Šeimų šventės“ – tai jau du metus iš eilės vykstančios šeimyniškos iškylos Santakos stadione. Tikimės, kad jos taps tradicinėmis vasariškomis iškylomis.

Šeimų švenčių metu kviečiame Kauno miesto gyventojus atvykti į Santaką su visa šeima ir kartu praleisti popietę. Iškylavimo metu vaikai su tėveliais ir seneliais turi galimybę kartu praleisti popietę. Pirmaisiais metais susirinkusieji aktyviai įsijungė į organizatorių pasiūlytas veiklas. Ypač didelio mažiausiųjų dėmesio susilaukė šarvais apsirengę viduramžių riteriai, pradžioje surengę dvikovą, o vėliau pakvietę pačius žiūrovus išmėginti savo jėgas. Berniukai nepraleido progos pasigalynėti su tėčiais. Be riterių kautynių buvo piešiama kreidutėmis, kuriama sava ir bendra šeimų vėliava, gaminami vėjo malūnėliai, pučiami muilo burbulai, balionai, laidomi aitvarai. Tiek vaikai, tiek tėvai džiaugėsi galėję į namus neštis tai, ką sukūrė. Įpusėjus renginiui prasidėjo sportinės rungtys: virvės traukimas, futbolo varžybos. Suaugusieji galėjo pasiklausyti ansamblio „Goštauta“ narių atliekamų kūrinių, išmokti liaudiškų šokių, padainuoti. Tėveliai padėjo suruošti bendrą vaišių stalą.

Šiais metais dalyviai rado daugiau veiklų nei praėjusiais metais. Vaikai ir jų tėveliai buvo kviečiami piešti ant asfalto, popieriaus, veido, akmenukų, gaminti meno dirbinėlius, pūsti didžiulius muilo burbulus, žaisti įvairiausių sportinius žaidimus.

Ypač įdomi buvo riterių mokyklėlė. Tačiau daugiausia dėmesio ir kryžstavimų susilaukė šventę vainikavęs vandens mūšis. Jam neliko abejingas nė vienas vaikas ir netgi vienas kitas tėvelis. Viso renginio metu buvo galima smaguriauti gardžiomis vaišėmis.

Džiaugiamės, kad šventėje dalyvavo įvairių organizacijų atstovai, konsultavę tėvelius rūpimais šeimos klausimais.

Pasiekti rezultatai

Geriausias rezultatas – šeimų atvykimas į iškylą. Abiejose iškylose dalyvavo apie 200–300 žmonių. Aktyviai įsijungė savanoriai bei organizacijos. Žinia plačiai pasklido žiniasklaidoje.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Suorganizuoti šeimų išskylas su klasės tėveliais ir auklėtojais.

Organizatoriai

VšĮ „Baltai Juoda“

Partneriai:

- Kauno miesto šeimų taryba;
- Nacionalinė šeimų ir tėvų asociacija;
  - Kauno šeimų centras;
- Labdaros-paramos fondas „Aušta“;
  - Vyrų krizių centras;
  - Moterų krizių centras.

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Išsaugosim šeimą – apginsim Lietuvą!
Apginsim šeimą – išsaugosim Lietuvą!

Kuriame Respubliką: Auginkime vieni kitus

Sprendžiama problema

Kodėl kuriant Respubliką yra svarbu stiprinti jaunimo draugystės, pasitikėjimo ir solidarumo ryšius, ugdyti jų savigarbą ir savivertę? Nes orių piliečių draugystė ir solidarumas, jų tarpusavio pasitikėjimas yra būtinas Respublikos, politinės bendruomenės pagrindas. Per sovietinės okupacijos metus Lietuvoje sunyko žmones jungę pasitikėjimo ir draugystės saitai. Jų nepavyko atkurti ir atgavus nepriklausomybę: viešajame Lietuvos gyvenime vyrauja visuomenės grupių varžybos, kova, kurią dažnai lydi patyčios. Taigi, jaunimas turėtų pamėginti kurti kitokią Lietuvą – bendradarbiaujančią, solidarią ir draugišką, Lietuvą be patyčių.

Lietuvoje nemaža dalis mokinių nesijaučia saugūs mokykloje, patiria patyčias. Tai ypač aktualu tylesniems, nedrąsiems ar iš socialinės rizikos šeimų atėjusiems mokiniams, kuriems sunkiau pritapti mokykloje, susirasti draugų. Nesaugumo jausmas lemia nepasitikėjimą savimi, blogesnę savijautą ir kartu daro neigiamą įtaką mokymosi rezultatams. Deja, bet Lietuvoje jau keletą metų vykdoma patyčių prevencija nėra pakankamai efektyvi ir neduoda laukiamų rezultatų.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Nacionalinis projektas „Auginkime vieni kitus“ – pilietiškumo ugdymo projekto „Kuriame Respubliką“ dalis, skirta sumažinti mokinių susvetimėjimą ir patyčias, sukurti draugiškesnę aplinką mokykloje, sustiprinti mokinių draugystės ryšius, bendra veikla ugdyti jaunesniųjų mokinių savivertę ir pasitikėjimą savimi, vyresniųjų mokinių socialinę raišką ir pilietinę atsakomybę.

Pagrindinės veiklos

Įgyvendindamos projekto „Auginkime vieni kitus“ veiklas, mokyklos orientavosi į dvi veiklos kryptis:

1. Mokinių bendravimo ir draugystės stiprinimas žaidimais, kūryba ir kita neformalia veikla (kai patys moksleiviai rengia laisvalaikio, neformalius, kūrybinius užsiėmimus kitiems moksleiviams, dažniausiai jaunesniems).
2. Vyresniųjų mokinių pagalba mažesniesiems mokantis: vyresnieji tapo jaunesniųjų „jaunaisiais mokytojais“, padėjo jiems atlikti namų darbus, geriau įsisąmoninti sunkiau suprantamus dalykus.

Svarbu, kad šios veiklos nėra vienkartinės akcijos, bet tęstiniai užsiėmimai, kurių metu užsimezga skirtingo amžiaus moksleivių bendravimas ir draugystės ryšiai.

Pasiekti rezultatai

Į „Auginkime vieni kitus“ veiklas įsitraukė 151 šalies mokykla, apie 2850 dalyvių. Parengta projekto įgyvendinimo metodika, kuria gali naudotis visos mokyklos, jaunimo organizacijos ir kt. (www.kuriamerespublika.lt).

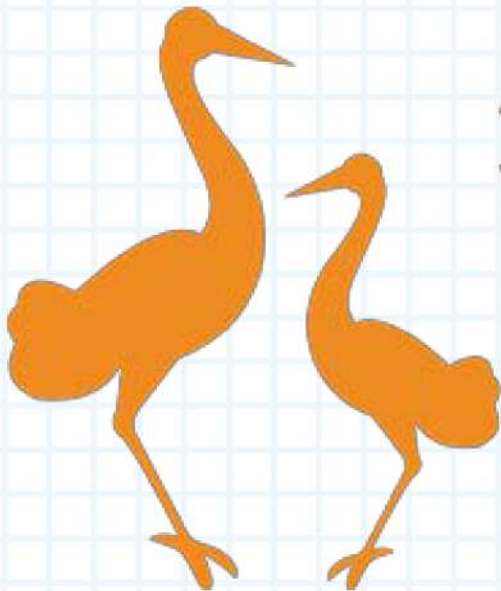
Sukurti du edukaciniai filmai – vienas patariantis, kaip sėkmingai įgyvendinti projektą, kitas – įamžinantis įspūdžius, kaip mokykloms sekėsi įgyvendinti veiklas (filmus galima pamatyti Pilietinės visuomenės instituto *Youtube* paskyroje).

Mokyklų bendruomenės, įsijungusios į „Auginkime vieni kitus“ veiklas, nurodė, kad mokykloje pakito atmosfera: mokiniai susidraugavo, vieni kitus pažino, įgijo pasitikėjimo savimi, pradėjo laisviau bendrauti. Taip pat moksleiviai gavo galimybę atsiskleisti – žaisdami, kurdami, prasmingai leisdami laisvalaikį, mokydamiesi jie plėtojo savo gebėjimus. Sustiprėjo mokinių savivertė, vyresnieji įgavo daugiau atsakomybės už kitus. Mokyklos bendruomenė tapo solidarenė.

Jaunesniesiems mokiniams ypač svarbu turėti vyresnių draugų – taip jie pradėjo jaustis saugesni ir labiau pripažinti mokykloje, nebebijojo bendrauti. Tuo tarpu vyresnieji mokiniai įgavo socialinių ir kultūrinių „globėjįškų“ įgūdžių, išmoko rūpintis

mažesniu, silpnesniu. Atjauta ir draugystė įtvirtintos kaip svarbios mokyklos bendruomenės gyvenimo vertybės.

Kitas teigiamas rezultatas – pagerėję mokinių mokymosi rezultatai. Kartu mokymiesi, jaunesnieji mokiniai pagilino savo žinias, o vyresnieji pasikartojo, ką buvo primiršę. Mokiniai buvo skatinami savanoriškai padėti vieni kitiems, suaktyvėjo bendravimas tarp skirtingų klasių mokinių, buvo sukurta saugesnė mokyklos aplinka.

AUGINKIME VIENI KITUS

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Pasinaudodamos sukurta projekto „Auginkime vieni kitus“ metodika bei edukaciniais filmais, mokyklų bendruomenės gali sėkmingai įgyvendinti bendravimui ir draugystės ryšių kūrimui skirtas veiklas savo mokykloje ar vietovėje.

Mokyklose gali būti imamasi pačių įvairiausių bendros mokinių veiklos variantų, svarbiausia yra tai, jog skatinant vyresniųjų ir jaunesniųjų mokinių bendravimą, bendrą veiklą sukuriama draugiški mokyklos bendruomenės santykiai, pati bendruomenė sutelkiama, joje sumažėja patyčių ir susvetimėjimo.

Keletas praktinių patarimų, kaip sėkmingai įgyvendinti projektą:

- Suburti komandą tiek iš aktyvių, tiek iš mažiau įvairiose veiklose dalyvaujančių moksleivių, taip pat įtraukti ir mokytojus, socialinius pedagogus, psichologus, kurie turėtų padėti moksleiviams pasiruošti bei patarti, kaip bendrauti su jaunesniais mokiniais.
  - Išsigrūninti tikslą – ką norima šiuo projektu pasiekti, kas turėtų per veiklos laiką pasikeisti?
- Nusimatyti veiklas, kaip bus pasiekti tikslai ir įgyvendinti uždaviniai.
- Būtina nuolatos dalintis informacija tiek tarpusavyje, tiek su kitais. Supažindinti su savo idėja kuo platesnį ratą žmonių – tai ne tik prisidės prie efektyvios veiklos, bet ir didins tikslų žinomumą, palengvins įgyvendinimą.
- Esant poreikiui, ieškoti partnerių konsultacijoms ar finansinei paramai.

Taip pat įgyvendinant šį ar panašius projektus svarbu stiprinti mokinių savivaldos modelį, leidžiantį bendrai veiklai suburti komandas ir įtvirtinti reguliarius bendravimo ir bendradarbiavimo ryšius tarp moksleivių.

Organizatoriai

Idėjos autoriai – Ukmergės Dukstynos pagrindinė mokykla, Kauno r. Domeikavos gimnazija, Jonavos Raimundo Samulevičiaus progimnazija. Organizatoriai – Pilietinės visuomenės institutas ir Pilietiškumo, demokratijos ir teisės programų centras.

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Auginkime vieni kitus!

Pilietiškumo lenktynės

Sprendžiama problema

Mokinių savivaldos narių pasyvumas, nepasitikėjimas savimi, nežinojimas, kaip sėkmingai susitelkti idėjoms įgyvendinti.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Mokslo metų pradžioje organizuojamos „Pilietiškumo lenktynės“ mokyklos mokinių savivaldos nariams. Išvykos metu mokiniai sukuria komandas, žaidžia komandos formavimo žaidimus, atlieka užduotis (socialinės apklausos, linksmosios fotografijos ir video reportažai, savanorystė), kurios reikalauja visų narių kūrybiškumo, drąsos ir sutelktumo. Veikla yra paremta pilietiškumo, pasidalijamosios lyderystės ir savanorystės pagrindais. Pasibaigus lenktynėms, mokiniai tampa draugais, nesidrovi vienas kito, pradeda aktyviai dalyvauti mokinių savivaldoje.

Tikslinė grupė – visų klasių seniūnai, mokinių prezidentas ir visi, norintys dalyvauti mokinių savivaldoje (mūsų atveju, tai apie 50 mokinių, bet galima pritaikyti bet kokiai kitai auditorijai).

Pagrindinės veiklos

- Maršruto parinkimas.
- Visų vykstančių aktyvistų bendri komandos formavimo žaidimai, kuriuos darome pakeliui į tikslo vietą (vykstant į Vilnių, sustojame Aukštadvaryje, į Kauną – Balbieriškio atodangos aikštelėje, o paskutinį kartą – Alytaus Šaulių namuose). Šiuos žaidimus planuoja ir veda mokinių prezidentas ir keli savivaldos senbuviai. Tokiu būdu visi mokiniai pirmąkart linksmai susipažįsta ir susivienija.
- Komandų formavimas. Prieš lipant į autobusą, kūrybinė grupė organizuoja komandų sudėtis. Komandos turi sugalvoti pavadinimą ir šūkį iki atvyks į tikslo vietą. Jiems yra įteikiamos užduotys, kuriuose nurodyta veiklų vieta ir laikas, paaiškinama, ko siekiama (*Sveiki, jeigu gavote šį laišką, tai reiškia, jūs jau lenktynėse ir sėkmės Jums. Nepamirškite atidžiai skaityti užduočių ir jas vykdyti pagal nurodymus arba interpretuokite, bet nesukčiaukite, juk čia žaidimas ir Jūs mokotės dirbti komandoje. Nepamirškite pasiimti fotoaparato, „išmaniųjų“ ir geros nuotaikos*). Visi dalyviai turi laikytis saugumo, mandagumo ir draugiškumo kodekso.
- „Pilietiškumo lenktynės“ tikslo vietoje (Vilniuje – senamiesčio teritorija, Kaune – Laisvės alėja). Lenktynių užduotys komandoms gali būti pačios įvairiausios. Mes sugalvojome tokias:

I variantas:

- 1) Centre susirasti gatvės muzikantą, su juo padainuoti nuo 1 min. 30 s. iki 2 min. (viską nufilmuoti). Vertinama: 15 taškų.
  - 2) Parkelyje prie Valdovų rūmų vyks lenktynės. Linksmo sportavimo!
Vertinama: 30 taškų.
- Kitas užduotis gausite, atlikę pirmąsias dvi užduotis ir pateikę įrodymus.
- 3) Jūs turite surasti šiuos objektus ir prie jų nusifotografuoti VISIEMS KARTU taip, kaip Jums nurodyta. Vertinama: 35 taškais.
- 1 nuotrauka: Susirasti V. Kudirkos aikštę ir nusifotografuoti taip, kaip stovi V. Kudirka.
  - 2 nuotrauka: Apsikabinti trečią Vilniaus Šv. Stanislovo ir Šv. Vladislovo arkikatedros bazilikos koloną.
  - 3 nuotrauka: Atsistoti ant stebuklingos plytelės visai komandai.
  - 4 nuotrauka: Nusifotografuoti su restorano McDonald's pardavėja.
  - 5 nuotrauka: Surasti užrašą „Lietuvos Respublikos Seimas“ ir nusifotografuoti.
  - 6 nuotrauka: Susirasti vietą, kur dirba vyriausiasis kariuomenės vadas ir nusifotografuoti prie to pastato.
- 7 užduotis: Sugrįžti į V. Kudirkos aikštę ir atlikti paskutinę užduotį. Paskutinė užduotis – komandos kuria svajonių mokyklos modelį.

II variantas:

Užduotis parengė įvairios jaunimo organizacijos ir įstaigos – Europos namai, Mokomasis Europos parlamentas, Kultūros savanoriai, Lietuvos jaunimo organizacijų taryba, Sėkmės mokykla, Europos jaunimo komanda. Mokiniai apsilankė šiose organizacijose, sužinojo apie jų veiklą ir atliko jų parengtas užduotis. Galutinis taškas – ekskursija Lietuvos Respublikos Seime ir susitikimas su Seimo nariais.

III variantas:

- 1) Suformuoti komandas Šaulių sąjungos namuose (Alytuje). Komandos atliko Šaulių sąjungos darbuotojo parengtus testus apie Lietuvos kariuomenės istoriją ir dabartį. Po to rinko taškus šaudykloje.
- 2) Vilniuje reikia nufotografuoti, nufilmuoti kūrybiškai inscenizuotas užduotis.

IV variantas:

- 1) Autobuse gavote Alytaus Jotvingių gimnazijos tušinuką. Išmainykite šį daiktą į kažką kito!
- 2) Jūs turite surasti šiuos objektus Kaune ir prie jų nusifotografuoti VISIEMS KARTU taip, kaip Jums nurodyta.
  - 1 nuotrauka: Susirasti D. Donskio statulą ir nusifotografuoti „asmenukę“.
  - 2 nuotrauka: Meniška nusifotografuoti prie Vytauto Didžiojo Universiteto Menų fakulteto.
  - 3 nuotrauka: Nuotrauka su užsieniečiu.
  - 4 nuotrauka: Nusifotografuoti su *Ice Cafe* barista.
  - 5 nuotrauka: Visur pavasaris ir Kaunas žydi pavasariu. Laukiam pavasariškos, gėlėmis kvepiančios nuotraukos.
  - 6 nuotrauka: Surasti užrašą „Lino namai“ ir kuo išradingiau su juo nusifotografuoti.
  - 7 nuotrauka: Įamžinkite Soborą. Bet taip, jog būtų aišku, kad Alytaus Jotvingių gimnazija lankėsi Kaune.
- 3) Laisvės Alėjoje prie fontano jūsų laukia Edvinas ir Amalija. Jie jums yra paruošę užduotį.
- 4) Buvusi gimnazistė Samanta, kurią sutiksime prie Soboro, yra jums paruošusi smagią užduotį. Ją įvykdysite kuo greičiau ir skubėkite į Ažuolyną. Prie S. Dariaus ir S. Girėno paminklo jus supažindinsime su paskutine užduotimi.

• **Socialinių apklausų atlikimas.**

Apklauskite 25 žmones:

- Ar balsuotumėte už jaunimo partiją ir ar verta jauniems žmonėms pasilikti Lietuvoje?
  - Kokiomis užsienio kalbomis galite susikalbėti ir kuri kalba gražiausia?
  - Kokiose Europos Sąjungos šalyse esate buvę ir kuri labiausiai patiko?
- Atsakymus sužymėkite aiškiai, neskubėdami bei atlikite analizę komandoje. Vertinama: 15 taškų. Nepamirškite fotografuoti.

• **Savanorystė.**

I variantas – atlikite savanorišką arba socialinį veiksma (patys sugalvokite, kokį). Pateikite įrodymus nuotraukomis arba vaizdo įrašu, veiksmo trukmė 2–5 minutės (daro visa komanda) Vertinama: 15 taškų. Mokiniai grėbė lapus, laistė gėles, pūtė balionus Europos dienos renginiui, dalino skrajutes.

II variantas – susitarėme su Lietuvos Zoologijos sodu dėl savanorystės. Mokiniai sutvarkė sodo šlaituose išpjautytus krūmynus bei surinko ir atvežė paramos gyvūnams. Be to, komandos padarė reklaminius Zoologijos sodo klipus ir gavo prizus iš darbuotojų.

III variantas – susitarėme su Vilniaus Senamiesčio seniūnija ir grėbėme lapus Katedros aikštės skveruose.

- **Vertinimas.** Susumuojami taškai ir vienoje iš gražių vietovių pakeliui namo aptariame kaip sekėsi, įvertiname išvykos prasmingumą ir apdovanojame visus prizais.

Pasiekti rezultatai

Rezultatai:

1. Savivaldos suformavimas ir tarpusavio susipažinimas.
2. Kūrybiški sprendimai komandose, pasidalijamos lyderystės kompetencijos.
3. Draugiški tarpusavio santykiai ir konstruktyvus elgesys.
4. Pilietiškas požiūris į veiklos organizavimą.
5. Aktyvi mokinių savivalda visus mokslo metus.
6. Atlikti socialiniai ir savanorystės veiksmai.

Pasiekimai:

1. Nuo 2012 m. įgyvendinome keturias „Pilietiškumo lenktynes“. Viena iš jų buvo tarptautinė.
2. 2012 m. Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra pakvietė į parodą „Mokykla“ Litexpo parodų rūmuose pristatyti „Pilietiškumo lenktynes“. Mūsų patirtis buvo įtraukta į reklaminių rinkinį „Mokykimės kitaip“.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

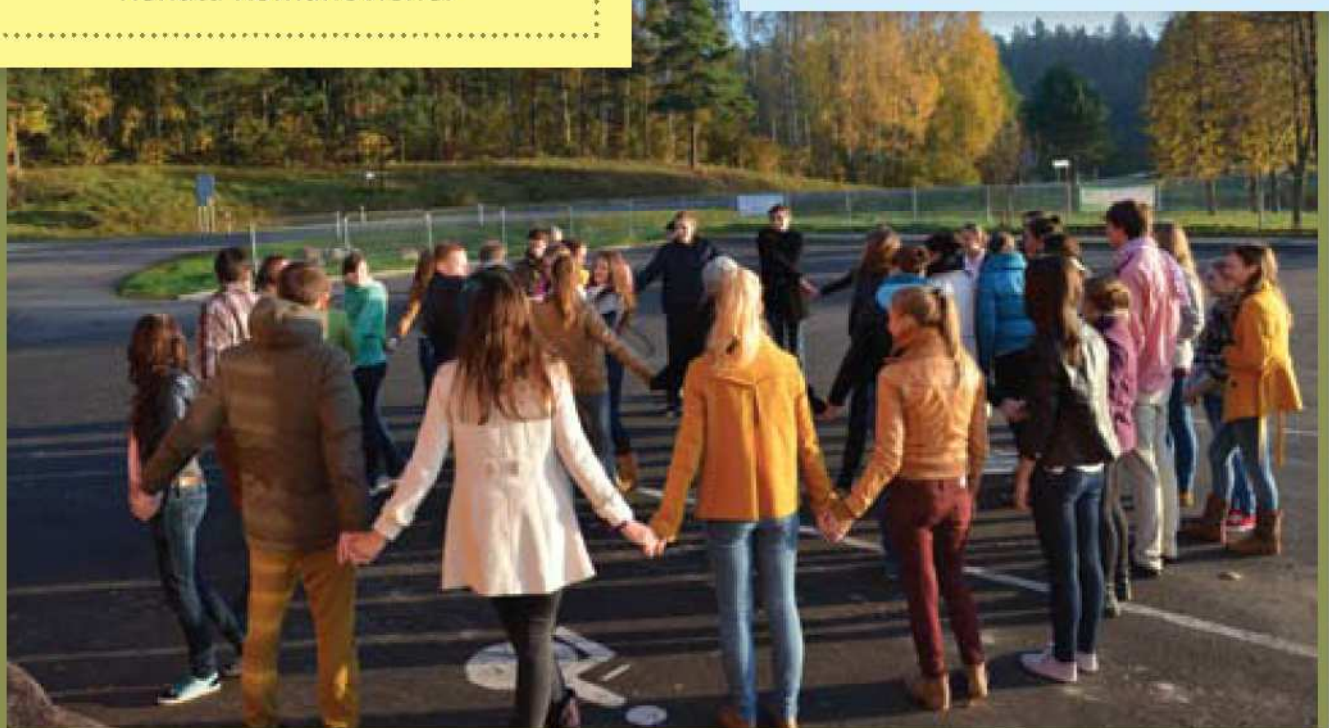
1. Mokinių savivaldų formavimui – tai idealus būdas. Bet galima pritaikyti ir bet kokiems kitokiems pažintiniams renginiams, tarptautiniams projektams.
2. Lenktynių užduotys gali būti pačios įvairiausios, jas kuria patys mokiniai, tik reikia nukreipti tikslinga pilietiškumo kryptimi.
3. Geografiniai ar istoriniai objektai, kuriuos renkamės, irgi turi būti susiję su pažinimu.
4. Savanorystės akcijos ar socialiniai veiksmai – privaloma lenktynių veikla. O pasirinkti, kam padėti, tikrai yra labai daug, vėlgi tai reikia aptarti su mokiniais.
5. Socialiniai partneriai irgi gali būti patys įvairiausi – jaunimo organizacijos, keletas mokyklų, aukštosios mokyklos, buvę mokiniai, verslo partneriai, seniūnijos, savivaldybės ir t. t.

Organizatoriai

Alytaus Jotvingių gimnazijos
mokinių savivalda, koordinatore –
direktoriaus pavaduotoja ugdymui
Renata Romanovienė.

Vienas sakiny – šūkis, apibendrinantis idėją

Mokinių savivalda – su nauja jėga!

Susiburkime ir kurkime kartu

Sprendžiama problema

Problema, kurią sprendėme, buvo susijusi su Užpalių gimnazijos mokinių savivaldos ir gimnazijos ryšių stiprinimu su miestelio bendruomene. Mokiniai įžvelgė, kad šios problemos sprendimas įtrauks daugiau mokinių į aktyvią veiklą, mokys juos bendrauti ir bendradarbiauti, ugdys atsakomybę.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Tikslas – burti Užpalių bendruomenę bendrai veiklai, mokytis ir skatinti kitus mokytis pilietiškumo.

Pagrindinės veiklos

1. Ryšių tarp gimnazijos mokinių parlamento ir klasių stiprinimas.
2. Susitikimai su Užpalių seniūnijos, kitų vietinių įstaigų vadovais, Užpalių gyventojais.
3. Pagalba bendriems gimnazijos ir Užpalių bendruomenės renginiams, minint valstybines ir atmintinas šventes.
4. Savanorių mokinių, mokytojų, tėvų telkimas konkrečioms neformalioms užsiėmimams, renginiams, šventėms pasiruošti ir vesti.
5. Nuolatinė veiklų sklaida gimnazijos stende, gimnazijos ir švietimo skyriaus internetiniuose puslapiuose, vietinėje, rajono, respublikinėje spaudoje.

Pasiekti rezultatai

1. Sutelkta miestelio bendruomenė, kartu organizuojant renginius užmegzti tvirtesni bendradarbiavimo kasdienėje veikloje ryšiai tarp miestelio institucijų – mokyklos, seniūnijos, kultūros namų, kitų įstaigų.
2. Bendravimo, bendradarbiavimo su įvairaus amžiaus ir įvairias pareigas užimančiais žmonėmis ugdymas ir tobulinimas.
3. Darbas komandoje, pasitikėjimas vieni kitais. Giliau susipažinome su Lietuvos valstybės ir Užpalių krašto istorija, ją saugančiais ir puoselėjančiais žmonėmis ir patys prisidėjome prie istorinio Užpalių paveldo išsaugojimo.
4. Gimnazijoje atsirado daugiau aktyvių bendruomenės narių. Įsitikinome, kad pagyvenę žmonės palankiai priima jaunimo iniciatyvas ir pasiūlymus. Gimnazijos ryšiai su bendruomene sustiprėjo, pradėta derinti bendras veiklas, atsirado pasitikėjimas gimnazijos mokiniais ir gimnazijos bendruomene.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Moksleiviai kartu su mokytojais galėtų susitikti su savo savivaldos, kitų įstaigų – bibliotekų, muziejų, kultūros namų bei kitų – atstovais, imtis iniciatyvos ar pasisiūlyti prisidėti, kartu organizuoti bendruomenę telkiančias akcijas, švenčių minėjimus, aptarti aktualias bendruomenės problemas ir ieškoti būdų, kaip jas spręsti.

Organizatoriai

Utenos r. Užpalių gimnazijos projekto „Kuriame Respubliką“ komanda

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Vieninga bendruomenė yra jėga!

Pilietiškumo skatinimas Abromiškių kaime

Sprendžiama problema

Pilietiškumo stoka kaimiškose vietovėse.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Skatinti bendruomenės narius domėtis Lietuvos ir savo krašto istorija, kultūra, sportu, aktyviai dalyvauti visuose bendruomenės renginiuose, žinoti savo krašto šviesuolius, sportininkus, žmones, nusipelnčius Lietuvai.
Abromiškių kaimo ir savivaldybės gyventojai.

Pagrindinės veiklos

Renginiai, skirti svarbiausioms ir jubiliejinėms Lietuvai datoms paminėti, jų svarbos Lietuvai akcentavimas.

Pasiekti rezultatai

Renginių metu ugdomas bendruomenės pilietiškumas, taip pat bendruomeniškumas: žmonės turi galimybę pabūti kartu, pasidalinti savo džiaugsmiais ar rūpesčiais.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Kiekviena rugsėjo pirmoji turėtų prasidėti iškilmingu vėliavos pakėlimu, himno giedojimu. Vėliavos pakėlimas neturėtų būti formalus. Tai turėtų padaryti nusipelnę mokiniai, kad vėliavos pakėlimas būtų garbės reikalas.

Lietuvai ar savam kraštui svarbios datos galėtų būti pažymimos organizuojant „protmūšius“, įvairias viktorinas, konkursus.

Mokiniai turėtų žinoti savo krašto partizaninius veikėjus, tvarkyti jų kapavietes ar kitas partizaninio judėjimo atminimui įrengtas vietas. Galima organizuoti patriotinius žygius savo krašto partizanams pagerbti.

Organizatoriai

Abromiškių bendruomenė

Vienas sakinyš – šūkis,
apibendrinantis idėją

Vienybėje jėga – tikėjime pergalė

Realizuok save bendruomenėje

Sprendžiama problema

Jaunimo užimtumo bei pozityvios saviraiškos galimybių Palangos mieste stoka bei dėmesio ekologinėms problemoms stoka.

Idėja ir pagrindinis tikslas

- Suformuluoti trys pagrindiniai tikslai:
1. Spręsti jaunimo užimtumo problemą.
  2. Atkurti Palangos miesto jaunųjų Šaulių veiklą.
  3. Ugdyti sąmoningą bendruomenės požiūrį į supančią aplinką, skatinti atsakingą vartojimą.

Pagrindinės veiklos

1. Organizavome Jaunųjų Šaulių kuopos mokykloje įsteigimą, užtikrinome šios organizacijos veiklos tęstinumą.
  2. Organizavome gamtosauginės krypties veiklas:
    - Vykdėme bendruomenės apklausas.
    - Telkėme partnerius (kitų ugdymo institucijų atstovus), bandančius spręsti analogiškas problemas.
  - Inicijavome miesto savivaldybės administracijos, komunalinio ūkio specialistų, miesto ekologo bendradarbiavimą sprendžiant ekologines problemas.
  - Surengėme tris ekologinio turinio parodas (piešinių, mokymo priemonių bei kūrybinių darbų iš antrinių žaliavų).
  - Užsakėme (ir gavome) institucijai atliekų rūšiavimui skirtas šiukšliadėžes.
  - Surengėme visuomeninę akciją, siekiančią atkreipti miesto bendruomenės, kurorto svečių dėmesį į aplinkos švarą ir šunų laikymo bei vedžiojimo mieste taisykles.
    - Organizavome projekto dalyviams edukacinę-pažintinę išvyką „Regioninė aplinkosaugos politika ir žingsniai ją įgyvendinant.“
- Išvykos metu aplookėme tris itin svarbius vandens išteklių gavybos, valymo bei atliekų tvarkymo objektus: antrinių žaliavų surinkimo bei rūšiavimo įmonę, II-ąją Klaipėdos miesto vandenvietę ir Klaipėdos nuotekų valymo įmonę.

Pasiekti rezultatai

1. Atkurta bei aktyviai mokykloje veikia Lietuvos Jaunųjų Šaulių sąjungos Palangos kuopa.
2. Atkreiptas miesto bendruomenės dėmesys į saugios bei švarios aplinkos kūrimą, atsakingą vartojimą, atliekų rūšiavimą.
3. Aukštesnis mokyklos bendruomenės ekologinio sąmoningumo lygmuo.
4. Projekte dalyvavę mokiniai įsitikino realiais, apčiuopiamais pokyčiais bei veiklų rezultatais.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Skirti dėmesį mokinių savivaldos ar kitokių organizacijų, kurios jau galbūt aktyviai neveikia, atkūrimui ir struktūros suformavimui, pritraukti naujų narių, suformuluoti aiškias veiklas ir išsikelti tikslus, kurie padėtų organizacijai atsikurti ir įsilieti į bendruomenės gyvenimą.

Organizatoriai

Palangos Vlado Jurgučio pagrindinė mokykla

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Būk pozityvus!

The image features a stack of colorful sticky notes (purple, yellow, green, blue, and brown) on a light blue grid background. A grey pushpin is pinned to the top of the stack. The top sticky note is maroon with a dotted border and contains the text "Gamta – mūsų namai. Ekologinės iniciatyvos". The background is filled with faint, hand-drawn icons related to science and education, such as a microscope, a graduation cap, a clock, a pencil, a globe, and chemical symbols like H₂O.

**Gamta –
mūsų namai.
Ekologinės
iniciatyvos**

Mažųjų šilutiškių – dideli rūpesčiai

Sprendžiama problema

Vaikų pilietinių vertybių ugdymas, skatinant aplinkosauginių įgūdžių formavimą – mokytis rūšiuoti šiukšles, panaudoti antrines žaliavas, kurti žaislus ir kitas priemones.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Pilietinė akcija skirta ikimokyklinio ugdymo įstaigų vaikų ekologinio ugdymo plėtrai, pilietinių vertybių formavimui, ikimokyklinių įstaigų bendradarbiavimui bei patirties sklaidai.

Pagrindinės veiklos

I etapas – netradicinio ugdymo savaitė „Mes už švarią Šilutę“ ikimokyklinėse įstaigose: išvykos į gamtą, šiukšlių rinkimas ir rūšiavimas, parodos iš antrinių žaliavų organizavimas, šūkių kūrimas, vėjo malūnėlių, laivelių gaminimas.

II etapas – pilietinės akcijos „Mažųjų šilutiškių – dideli rūpesčiai“ organizavimas: susitikimas prie Žalgirio tilto, šūkių pristatymas, teatralizuotas personažų prisistatymas (mėlyna, žalia, geltona), eisena Šyšos krantine, susitikimas su savivaldybės atstovais, kreipimosi perskaitymas, laivelių paleidimas Šyšoje, savivaldybės ir įstaigų papuošimas vėjo malūnėliais „Mes už švarią Šilutę!“.

Pasiekti rezultatai

1. Vaikai, dalyvaudami kartu su draugais, tėveliais netradicinėse veiklose (edukacinėse valandėlėse, praktiniuose mokymuose, baigiamajame akcijos renginyje), patyrė pažinimo džiaugsmą, ugdėsi pilietines vertybes bei atsakomybę už sveikos ir švarios gamtos išsaugojimą.
2. Pedagogai įgijo patirties organizuojant pilietinę akciją, atkreipiant rajono valdžios, spaudos dėmesį į ekologinio ugdymo svarbą.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Ekologinis ugdymas turi prasidėti jau ankstyvoje vaikystėje. Todėl jau ikimokyklinėse įstaigose reikia padėti kalbėti apie aplinkosaugos svarbą, mokyti rūšiuoti šiukšles, kurti žaislus ir kitas priemones, panaudojant atliekas ir suteikiant daiktui antrą gyvenimą.

Progimnazijų, gimnazijų moksleiviai gali inicijuoti ar prisidėti prie panašių akcijų organizavimo kituose Lietuvos miestuose ir miesteliuose.

Organizatoriai

Šilutės rajono savivaldybės administracijos švietimo skyriaus vyriausia specialistė Vida Nemanienė.

Šilutės rajono ikimokyklinių įstaigų direktorių pavaduotojos ugdymui: Juzefa Adamonienė, lopšelis-darželis „Žvaigždutė“;

Janina Dumkina, lopšelis-darželis „Žibutė“;

Aistė Gedrimaitė, lopšelis-darželis „Gintarėlis“;

Daiva Mikulskytė, lopšelis-darželis „Ažuoliukas“;

Zenutė Nausėdienė, lopšelis-darželis „Raudonkepuraitės“;

Aldona Šiuparienė, lopšelis-darželis „Pušėlė“.

Rėmėjas UAB „Ecoservice“.

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Viens, du, trys, viens, du, trys,
Esame darbštus būrys.
Šiukšles rinksim ir rūšiuosim,
Mes Šilutės gamtą puošim!

Ateik ir tu

Sprendžiama problema

Kaip apleistą, sąvartynų ir šabakštynų virstančią teritoriją pakeisti taip, kad norėtūsi joje būti: susitikti su draugais, pavadžioti savo augintinį, paskirti pasimatymą ar tiesiog ramiai pabūti.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Tikslas – prie mokyklos stadiono esančią apleistą erdvę pritaikyti pasyvesnę veiklą pasirinkusiems ir mažiesiems šeimų nariams – įrengti pasivaikščiojimo takus, sutvarkyti sodelį, įrengti „Žaliąją klasę“ su suoliukais, taką – labirintą šunims pavadžioti, mažylių žaidimo aikštelę.

Pagrindinės veiklos

1. Organizuotos apklausos bei diskusijos, rinktos idėjos ir pasiūlymai.
2. Burtos savanorių grupės, ieškota rėmėjų.
3. Organizuotos talkos: augalų sodinimas, suoliukų gaminimas, šiukšliadėžių įrengimas, reklaminiai standai.

Pasiekti rezultatai

1. Sukurta modernaus skvero vizija, kuri pradėta realizuoti.
2. Per trumpą laiką įgyvendinti pirmieji erdvės valymo, tvarkymo ir reikalingos infrastruktūros sukūrimo darbai.
3. Suburtas bendruomenės ir partnerių ratas, kartu dirbantis prie visiško idėjos realizavimo.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Skirti dėmesį mokyklos teritorijai ir, jeigu yra, aplink esančioms erdvėms. Skatinti mokyklos mokinius ir jų tėvus prisidėti prie infrastruktūros atnaujinimo, tvarkymo, organizuoti pavasarinės talkas.

Organizatoriai

Kauno r. Garliavos Adomo Mitkaus vidurinės mokyklos projekto „Kuriame Respubliką“ komanda

Vienas sakinyš – šūkis, apibendrinantis idėją

Prisijunk prie Respublikos kūrimo –
Ateik ir Tu!

Dviračių transporto populiarinimas

Sprendžiama problema

Visaginė atstumai yra puikiai įveikiami dviračiu, tačiau automobilių transportas labai populiarus. Daugelis gimnazistų taip pat galėtų vykti į mokyklą dviračiais, jeigu būtų tam sąlygos. Tokiu būdu stiprintume savo sveikatą, aktyviai judėtume bei prisidėtume prie ekologijos problemų sprendimo ir ekologinės situacijos gerinimo mieste.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Tikslas – dviračių transporto populiarinimas mokykloje ir mieste. Projekto įgyvendinimas buvo orientuotas į gamtosaugos ir ekologijos problemų sprendimą, sveikos gyvensenos propagavimą, gimnazijos bendruomenės telkimą bendrai veiklai.

Pagrindinės veiklos

1. Atlikta miesto gyventojų apklausa, kas trukdo miestiečiams dažniau iškeisti automobilį į dviratį ir ką reikėtų daryti, kad situacija pasikeistų.
2. Organizuota akcija „Palik automobilį, sėsk ant dviračio“.
3. Organizuota akcija, skirta Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dienai paminėti, kurios metu gimnazistai padėjo laiškanešiams dviračiais išvežioti Visagino gyventojams laikraštį.
4. Organizuotas dviračių žygis gimnazijos bendruomenei ir kitų mokyklų atstovams.
5. Inicijuotas dviračių parkavimo aikštelės įrengimas prie gimnazijos.

Pasiekti rezultatai

1. Gyventojai paskatinti susimąstyti apie oro taršą, daugiau laiko praleisti gamtoje, rinktis sveiką gyvenseną.
2. Mintis, kad mokykloje ir mieste kažkas gali pasikeisti dėl veiklos, stūmė eiti į priekį. Planuota, susitikta ir su miesto savivaldos atstovais, dėl šių ar kitų priežasčių mieste vis daugiau atsiranda dviračių takų.
3. Projekto įgyvendinimo metu stiprinti komandinio darbo įgūdžiai: tartis, ieškoti bendrų sprendimų, organizuoti bendras veiklas.
4. Sutelkta mokyklos bendruomenė bendrai veiklai, taip pat atkreiptas dėmesys į ekologines problemas ir jų sprendimą.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Galima skatinti įvairias su ekologija ir dviračių populiarinimu susijusias veiklas: skatinti suremontuoti senus dviračius, skolintis juos iš draugų arba įsigyti; mokykloje įsteigti ekologų komandą, kuri galėtų užsiimti informacijos sklaida, ekologinių idėjų populiarinimu. Veiklos galėtų būti pačios įvairiausios, svarbu, kad tai būtų patrauklu patiems mokiniam.

Organizatoriai

Visagino „Atgimimo“ gimnazijos projekto „Kuriame Respubliką“ komanda

Vienas sakinytis – šūkis, apibendrinantis idėją

Sėsk ant dviračio!

Parsinešk Kalėdas į savo namus

Sprendžiama problema

Miškų išsaugojimo ir tausojimo problema.

Idėja ir pagrindinis tikslas

Idėja – įtikinti visuomenę, kad nebūtina vilkti iš miško viso medžio, o šventinei nuotaikai sukurti pakanka ir subtilaus akcento – eglės šakos.

Pagrindinės veiklos

Šakų dalinimo akcijos, organizuojamos visų 42 miškų urėdijų.

Pasiekti rezultatai

Nauda gamtai, pilietiškumo, bendruomeniškumo, kūrybinių gebėjimų ugdymas.

Kaip mokyklų bendruomenės galėtų įgyvendinti ar plėtoti idėją?

Galėtų padėti miškininkams ir kartu su eglėšakėmis dalyti pačių pagamintas puošmenas šakelėms.

Organizatoriai

Generalinė miškų urėdija prie Aplinkos ministerijos ir 42 miškų urėdijos

Vienas sakinytis – šūkis, apibendrinantis idėją

Pakeiskime Kalėdų eglutę jos šaka!

Kitos pilietinės iniciatyvos

Iniciatyva

DAROM

Organizatoriai

VŠĮ „Mes Darom“

Tinklapis

www.mesdarom.lt

Iniciatyva

Nacionalinis diktantas

Organizatoriai

Pilietinės minties
institutas

Tinklapis

www.diktantas.lt

Iniciatyva

Manoseimas.lt

Organizatoriai

Transparency International
Lietuvos skyrius

Tinklapis

www.transparency.lt

Iniciatyva

Filmų festivalis „Drąsus žodis“

Organizatoriai

Transparency International
Lietuvos skyrius

Tinklapis

www.transparency.lt

Iniciatyva

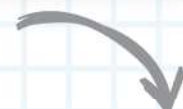
Skaidrumo linija

Organizatoriai

Transparency International
Lietuvos skyrius

Tinklapis

www.transparency.lt

Iniciatyva

www.parasykjiems.lt

Organizatoriai

Transparency International Lietuvos skyrius

Tinklapis

www.parasykjiems.lt

Iniciatyva

Veiksmo savaitė BE PATYČIŲ

Organizatoriai

VŠĮ „Vaikų linija“

Tinklapis

www.bepatyciu.lt

Iniciatyva

Visuotinė veiksmo savaitė

Organizatoriai

Lietuvos vaikų ir jaunimo
centras

Tinklapis

www.lvjc.lt

Iniciatyva

Kultūros naktis

Tinklapis

www.kulturosnaktis.lt

Iniciatyva

Gatvės muzikos diena

Tinklapis

www.gmd.lt

Iniciatyva

JKL pilietiškumo mokykla

Organizatoriai

Jaunųjų konservatorių lyga

Tinklapis

www.jkl.lt

Iniciatyva

Maltiečių sriuba

Organizatoriai

Maltiečiai

Tinklapis

www.maltiečiai.lt

Iniciatyva

www.svelniukas.lt

Organizatoriai

Labdaros ir paramos fondas Algojimas

Tinklapis

www.svelniukas.lt

Iniciatyva

Socialinis taksi

Organizatoriai

Nacionalinis socialinės integracijos
institutas

Tinklapis

www.socialinistaksi.lt

Iniciatyva

Neužmirštuolė

Organizatoriai

Lietuvos jaunimo organizacijos

Tinklapis

www.neuzmirsk.lt

Taip pat siūlome susipažinti ir su kitomis iš 120 idėjų,
„Kuriame Respubliką“ projekto metu įgyvendintų visoje
Lietuvoje. Apie jas daugiau – puslapyje
www.kuriamerespublika.lt

Piliečio kalendorius

Sausis

Sausio 1-oji

Lietuvos vėliavos diena. Naujieji metai

Sausio 2-oji

Sausio 3-ioji

Sausio 4-oji

Sausio 5-oji

Sausio 6-oji

Trijų karalių diena

Sausio 7-oji

Sausio 8-oji

Sausio 9-oji

Sausio 10-oji

Sausio 11-oji

Sausio 12-oji

Sausio 13-oji   *Laisvės gynėjų diena*

Sausio 14-oji

Sausio 15-oji   *Klaipėdos krašto diena*

Sausio 16-oji

Sausio 17-oji

Sausio 18-oji

Sausio 19-oji

Sausio 20-oji

Sausio 21-oji

Sausio 22-oji

Sausio 23-ioji

Sausio 24-oji

Sausio 25-oji

Sausio 26-oji

Sausio 27-oji

Tarptautinė holokausto aukų atminimo diena

Sausio 28-oji

Sausio 29-oji

Sausio 30-oji

Sausio 31-oji

Vasaris

Vasario 1-oji

Vasario 2-oji

Vasario 3-ioji

Vasario 4-oji

Vasario 5-oji

Vasario 6-oji

Vasario 7-oji

Vasario 8-oji

Vasario 9-oji

Vasario 10-oji

Vasario 11-oji

Pasaulinė ligonių diena

Vasario 12-oji

Vasario 13-oji

Vasario 14-oji

Vasario 15-oji   *Tarptautinė vėžiu sergančių vaikų diena*

Vasario 16-oji   *Lietuvos valstybės atkūrimo diena*

Vasario 17-oji

Vasario 18-oji

Vasario 19-oji

Vasario 20-oji

Vasario 21-oji   *Tarptautinė gimtosios kalbos diena*

Vasario 22-oji

Vasario 23-ioji

Vasario 24-oji

Vasario 25-oji

Vasario 25-oji

Vasario 26-oji

Vasario 27-oji

Vasario 28-oji

Vasario 29-oji

Kovas

Kovo 1-oji

Kovo 2-oji

Kovo 3-ioji   *Tarptautinė rašytojų diena*

Kovo 4-oji   *Lietuvos globėjo šv. Kazimiero diena*

Kovo 5-oji

Kovo 6-oji

Kovo 7-oji

Kovo 8-oji   *Tarptautinė moterų solidarumo diena*

Kovo 9-oji

Kovo 10-oji

Kovo 11-oji   *Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena*

Kovo 12-oji

Kovo 13-oji

Kovo 14-oji

Kovo 15-oji

Kovo 16-oji

Kovo 17-oji

Kovo 18-oji

Kovo 19-oji

Kovo 20-oji

Žemės diena; Tarptautinė frankofonijos diena

Kovo 21-oji

Pasaulinė poezijos diena

Kovo 22-oji

Pasaulinė vandens diena

Kovo 23-oji

Kovo 24-oji

Kovo 25-oji

Kovo 26-oji

Kovo 27-oji

Tarptautinė teatro diena

Kovo 28-oji

Kovo 29-oji

Lietuvos įstojimo į NATO diena

Kovo 30-oji

Kovo 31-oji

Balandis

Balandžio 1-oji *Juokų arba melagių diena*

Balandžio 2-oji *Tarptautinė vaikiškos knygos diena*

Balandžio 3-ioji

Balandžio 4-oji

Balandžio 5-oji

Balandžio 6-oji *Saugaus eismo diena*

Balandžio 7-oji *Pasaulinė sveikatos diena*

Balandžio 8-oji

Balandžio 9-oji

Balandžio 10-oji

Balandžio 11-oji

Balandžio 12-oji

Balandžio 13-oji

Balandžio 14-oji

Balandžio 15-oji   *Kultūros diena*

Balandžio 16-oji

Balandžio 17-oji   *Lietuvos energetikų diena*

Balandžio 18-oji

Balandžio 19-oji

Balandžio 20-oji

Balandžio 21-oji

Balandžio 22-oji

Balandžio 23-ioji Pasaulinė knygos ir autorių teisių diena

Balandžio 24-oji Tarptautinė jaunimo solidarumo diena; Pasaulinė gyvybės diena

Balandžio 25-oji

Balandžio 26-oji

Balandžio 27-oji Medicinos darbuotojų diena

Balandžio 28-oji

Balandžio 29-oji Tarptautinė šokio diena

Balandžio 30-oji Tarptautinė džiazo diena

Gegužė

Gegužės 1-oji Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą diena. Tarptautinė darbo diena

Gegužės 2-oji

Gegužės 3-ioji 1791 m. pirmosios rašytinės Konstitucijos Europoje diena;
Pasaulinė spaudos laisvės diena

Gegužės 4-oji

Gegužės 5-oji

Gegužės 6-oji

Gegužės 7-oji Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena

Gegužės 8-oji Antrojo pasaulinio karo aukų atminimo diena

Gegužės 9-oji Europos diena

Gegužės 10-oji

Gegužės 11-oji

Gegužės 12-oji

Gegužės 13-oji

Gegužės 14-oji

Pilietinio pasipriešinimo diena

Gegužės 15-oji

Steigiamojo Seimo susirinkimo diena, Tarptautinė šeimos diena

Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės diena

Gegužės 16-oji

Gegužės 17-oji

Gegužės 18-oji

Tarptautinė muziejų diena

Gegužės 19-oji

Gegužės 20-oji

Gegužės 21-oji

Gegužės 22-oji

Gegužės 23-ioji

Gegužės 24-oji

Gegužės 25-oji   *Tarptautinė dingusių vaikų diena*

Gegužės 26-oji

Gegužės 27-oji

Gegužės 28-oji

Gegužės 29-oji

Gegužės 30-oji

Gegužės 31-oji

Birželis

Birželio 1-oji *Tarptautinė vaikų gynimo diena*

Birželio 2-oji

Birželio 3-ioji *Sąjūdžio diena*

Birželio 4-oji

Birželio 5-oji

Birželio 6-oji

Birželio 7-oji

Birželio 8-oji *Pasaulinė vandenynų diena*

Birželio 9-oji

Birželio 10-oji

Birželio 11-oji

Birželio 12-oji

Birželio 13-oji

Birželio 14-oji   *Gedulo ir vilties diena*

Birželio 15-oji   *Okupacijos ir genocido diena*

Birželio 16-oji

Birželio 17-oji

Birželio 18-oji

Birželio 19-oji

Birželio 20-oji

Birželio 21-oji

Birželio 22-oji

Birželio 23-ioji

Birželio sukilimo diena

Birželio 24-oji

Joninės (Rasų šventė)

Birželio 25-oji

Birželio 26-oji

Birželio 27-oji

Birželio 28-oji

Birželio 29-oji

Birželio 30-oji

Liepa

Liepos 1-oji

Liepos 2-oji

Liepos 3-ioji

Liepos 4-oji

Liepos 5-oji

Liepos 6-oji

Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena

Liepos 7-oji

Liepos 8-oji

Liepos 9-oji

Liepos 10-oji

Liepos 11-oji

Pasaulio gyventojų diena

Liepos 12-oji

Liepos 13-oji

Liepos 14-oji

Liepos 15-oji

Žalgirio mūšio diena

Liepos 16-oji

Liepos 17-oji

Pasaulio lietuvių vienybės diena

Liepos 18-oji

Liepos 19-oji

Liepos 20-oji

Liepos 21-oji

Liepos 22-oji

Liepos 23-ioji

Liepos 24-oji

Liepos 25-oji

Liepos 26-oji

Liepos 27-oji

Liepos 28-oji

Liepos 29-oji

Liepos 30-oji

Liepos 31-oji

Jūros diena ir Žvejų diena

Rugpjūtis

Rugpjūčō 1-oji

Rugpjūčō 2-oji

Rugpjūčō 3-ioji

Rugpjūčō 4-oji

Rugpjūčō 5-oji

Rugpjūčō 6-oji

Rugpjūčō 7-oji

Rugpjūčō 8-oji

Rugpjūčō 9-oji

Rugpjūčō 10-oji

Rugpjūčio 11-oji

Rugpjūčio 12-oji

Tarptautinė jaunimo diena

Rugpjūčio 13-oji

Tarptautinė kairiarankių diena

Rugpjūčio 14-oji

Rugpjūčio 15-oji

Žolinė (Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų diena)

Rugpjūčio 16-oji

Rugpjūčio 17-oji

Rugpjūčio 18-oji

Rugpjūčio 19-oji

Pasaulinė fotografijos diena

Rugpjūčio 20-oji

Rugpjūčio 21-oji

Rugpjūčio 22-oji

Rugpjūčio 23-ioji Juodojo kaspino ir Baltijos kelio diena

Rugpjūčio 24-oji

Rugpjūčio 25-oji

Rugpjūčio 26-oji

Rugpjūčio 27-oji

Rugpjūčio 28-oji

Rugpjūčio 29-oji

Rugpjūčio 30-oji

Rugpjūčio 31-oji Laisvės diena

Rugsėjis

Rugsėjo 1-oji   *Mokslo ir žinių diena*

Rugsėjo 2-oji

Rugsėjo 3-ioji

Rugsėjo 4-oji

Rugsėjo 5-oji

Rugsėjo 6-oji

Rugsėjo 7-oji

Rugsėjo 8-oji   *Šilinė (Švč. Mergelės Marijos gimimo diena), Vytauto Didžiojo karūnavimo
ir Padėkos už Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės apgynimą diena
Tarptautinė raštingumo diena*

Rugsėjo 9-oji

Rugsėjo 10-oji   *Pasaulinė savižudžių prevencijos diena*

Rugsėjo 11-oji

Rugsėjo 12-oji

Rugsėjo 13-oji

Rugsėjo 14-oji

Rugsėjo 15-oji   *Tarptautinė demokratijos diena*

Rugsėjo 16-oji

Rugsėjo 17-oji

Rugsėjo 18-oji

Rugsėjo 19-oji

Rugsėjo 20-oji

Rugsėjo 21-oji   *Tarptautinė taikos diena*

Rugsėjo 22-oji   *Baltų vienybės diena*

Rugsėjo 23-ioji   *Lietuvos žydų genocido atminimo diena*

Rugsėjo 24-oji

Rugsėjo 25-oji

Rugsėjo 26-oji   *Europos kalbų diena*

Rugsėjo 27-oji   *Lietuvos socialinių darbuotojų diena*

Rugsėjo 28-oji   *Tuskulėnų aukų atminimo diena*

Rugsėjo 29-oji

Rugsėjo 30-oji

Spalis

Spalio 1-oji *Tarptautinė pagyvenusių žmonių diena*

Spalio 2-oji

Spalio 3-ioji *Kūno kultūros ir sporto diena*

Spalio 4-oji

Spalio 5-oji *Tarptautinė mokytojų diena*

Spalio 6-oji

Spalio 7-oji *Krašto apsaugos diena*

Spalio 8-oji *Derliaus diena*

Spalio 9-oji

Spalio 10-oji *Vietos savivaldos diena*

Spalio 11-oji

Spalio 12-oji

Spalio 13-oji

Spalio 14-oji

Spalio 15-oji

Spalio 16-oji

Mažosios Lietuvos gyventojų genocido diena

Spalio 17-oji

Tarptautinė skurdo mažinimo diena

Spalio 18-oji

Spalio 19-oji

Spalio 20-oji

1791 m. Abiejų Tautų (Lietuvos ir Lenkijos) tarpusavio įžado paskelbimo diena

Spalio 21-oji

Spalio 22-oji

Spalio 23-ioji

Spalio 24-oji

Spalio 25-oji

Konstitucijos diena

Spalio 26-oji

Spalio 27-oji

Spalio 28-oji

Spalio 29-oji

Spalio 30-oji

Spalio 31-oji

Lapkritis

Lapkričio 1-oji   *Visų Šventųjų diena*

Lapkričio 2-oji   *Mirusiųjų atminimo (Vėlinių) diena*

Lapkričio 3-ioji

Lapkričio 4-oji

Lapkričio 5-oji

Lapkričio 6-oji

Lapkričio 7-oji   *Tarptautinė vyrų diena*

Lapkričio 8-oji

Lapkričio 9-oji

Lapkričio 10-oji

Lapkričio 11-oji

Lapkričio 12-oji

Lapkričio 13-oji

Lapkričio 14-oji

Lapkričio 15-oji

Lapkričio 16-oji   *Tarptautinė tolerancijos diena*

Lapkričio 17-oji   *Tarptautinė studentų diena*

Lapkričio 18-oji

Lapkričio 19-oji

Lapkričio 20-oji

Lapkričio 21-oji

Lapkričio 22-oji

Lapkričio 23-ioji

Lietuvos kariuomenės diena

Lapkričio 24-oji

Lapkričio 25-oji

Lapkričio 26-oji

Lapkričio 27-oji

Lapkričio 28-oji

Lapkričio 29-oji

Draugo diena

Lapkričio 30-oji

Mažosios Lietuvos prisijungimo prie Didžiosios Lietuvos akto diena

Gruodis

Gruodžio 1-oji *Pasaulinė AIDS diena*

Gruodžio 2-oji

Gruodžio 3-oji *Tarptautinė žmonių su negalia diena*

Gruodžio 4-oji

Gruodžio 5-oji *Tarptautinė savanorystės diena*

Gruodžio 6-oji

Gruodžio 7-oji

Gruodžio 8-oji

Gruodžio 9-oji

Gruodžio 10-oji *Tarptautinė žmogaus teisių diena*

Gruodžio 11-oji

Gruodžio 12-oji

Gruodžio 13-oji

Gruodžio 14-oji

Gruodžio 15-oji

Gruodžio 16-oji

Gruodžio 17-oji

Gruodžio 18-oji   *Tarptautinė migrantų diena*

Gruodžio 19-oji

Gruodžio 20-oji

Gruodžio 21-oji

Gruodžio 22-oji

Gruodžio 23-ioji

Gruodžio 24-oji   *Kūčios*

Gruodžio 25-oji   *Šv. Kalėdos*

Gruodžio 26-oji   *Šv. Kalėdos (antra diena)*

Gruodžio 27-oji

Gruodžio 28-oji

Gruodžio 29-oji

Gruodžio 30-oji

Gruodžio 31-oji

Taip pat siūlome susipažinti su kitais projekto „Kuriame Respubliką: visuomenės pilietinio veikimo kompetencijų ugdymas“ leidiniais, siūlančiais idėjas pilietiniam ugdymui mokyklose atnaujinti:

- Piliečių bendruomenė mokykloje: neformalaus ugdymo gairės.
- Piliečius ugdančios istorijos pamokos. *Projekto „Kuriame Respubliką“ siūlomi papildomi istorijos dalyko moduliai pilietiškumui ugdyti.*
- Piliečius ugdančios lietuvių kalbos ir literatūros pamokos. *Projekto „Kuriame Respubliką“ siūlomi papildomi lietuvių kalbos ir literatūros dalyko moduliai pilietiškumui ugdyti.*
- Pilietiškumo ugdymas – asmens ir mokyklos bendruomenės galių stiprinimui. *Mokytojų ir mokyklų bendruomenių kvalifikacijai tobulinti skirta mokymų programa.*
- Pilielinės bendruomenės ugdymas. *Humanitarinių ir socialinių dalykų mokytojų rengimui atnaujinti skirtas pilietiškumo ugdymo modulis.*

Pilietinės iniciatyvos mokykloms ir ne tik:
išbandytos idėjos norintiems veikti

Sudarytojas – Pilietinės visuomenės institutas

ISBN 978-609-445-277-2

Tiražas 1000 egz.

Išleido ir maketavo UAB „Printėja“
Vytauto Didžiojo g. 114 B, Kaišiadorys
info@printeja.eu, www.printeja.eu

**PILIE TINĖS
VISUOMENĖS
INSTITUTAS**

Didžioji g. 5, Vilnius
Tel. (8 5) 231 4678
Faksas (8 5) 262 3157
el. p. civitas@civitas.lt
www.civitas.lt

ISBN 978-609-445-277-2

9 786094 452772